

AUTORYZOWANY PRZEDSIĄWCIEL

Plus
GSM

Telefony na kartki

Z Kartką na Telefon w sieci Plus GSM aż o 60 złotych taniej.
Po okazaniu Kartki na Telefon od ceny zakupu zestawu składającego się z doskonałego telefonu NOKIA 8110 oraz karty aktywacyjnej sieci Plus GSM zostanie odliczone 601 złotych*.
Prawdopodobnie jest to najlepsza oferta GSM na rynku polskim.
Uwaga! Liczba zestawów w promocji ograniczona.

*250 złotych odliczone zostanie od ceny netto aktywacji w w sieci Plus GSM oraz 351 złotych od ceny netto telefonu Nokia 8110.

TELEX

82-500 Kwidzyn,
ul. Tęczowa 1c,
tel. (055) 79-41-30
wew. 28, 0 601 630481

lek. med.
Paweł Maciejewski
pediatra,
specjalista
medycyny rodzinnej

tel. 42-39
0-601-628-682
Kwidzyn
ul. Korczańska 12 B/2
WIZYTY DOMOWE

KURIER
DZIENNIK POMORSKI
TYGODNIK

iwa

PHU
82-500 KWIDZYN
KAMIENNA 11B
tel. 79-40-34

TWÓJ PRODUCENT
OKNA I DRZWI PCV

PRODUKCJA MONTAŻ
- PROMOCJA -
SPRZEDAŻ RATALNA

KWIDZYN, SUSZ, SADLINKI, GARDEJA, PRABUTY, KISIELICE, RYJEWO

ROK VI • NR 35/321 • TEL. 79-30-59, TEL./FAX 79-22-64 • 28.08.1997 R • ISSN 1232-0099 • INDEKS 324965 • CENA 1,10 zł

CZESI ŁATAJA KWIDZYŃSKIE RURY

Firma WOMBAT z Brna rozpoczęła renowację sieci wodociągowej w Kwidzynie. Czescy specjaliści uruchomili 1450-metrowy odcinek nieczynnego wodociągu, biegnącego między innymi przez Zatorze I. Rura o przekroju 400 mm nie była używana, a położono ją w latach 80. Miała dostarczać wodę z ujęć znajdujących się w okolicy ul. Sportowej. Po uruchomieniu ujęcia wody w Kamionce plan się zmieniły. Obecnie wodociąg ma dostarczać czystą wodę z ujęcia w Kamionce.

Firma WOMBAT stosuje nowoczesną technologię, polegającą na wypełnieniu wnętrza skorodowanej i dziurawej rury specjalnym tworzywem. Tworzone jest bardzo wytrzymałe, jakby wewnętrzna rura w już istniejącej. Gwarancja stosowanego materiału wynosi 50 lat.
cd. na str. 6

Aby dokonać renowacji nie trzeba odkopywać całego wodociągu

Wielki festyn International Paper

International Paper Kwidzyn S.A. w związku z pięcioleciem swojego istnienia organizuje wielki festyn, na który zostały zaproszeni wszyscy mieszkańcy Kwidzyna

30 sierpnia o godzinie 11.30 przed teatrem zaprezentują się: Zespół Pieśni i Tańca „Powiśle”, „Marezianki”, zespół wokally-instrumentalny „Z powodu słonca” oraz Junior Combo Band Niezabracie Klubu Tańca Towarzystwa „Progress”
O godzinie 13.00 wystąpi „Timur i jego drużyna”. Godzina 14.00 to początek koncertu grupy „Milano”. Na godzinie 16.00 zaplanowano uroczyste otwarcie festynu. Gościem honorowym imprezy ma być były minister przekształcen własnościowych Janusz Lewandowski, który - jak wiadomo - przyczynił się do sprywatyzowania dawnych Zakładów Celulozowo-Papierniczych.
O godzinie 16.15 rozpocznie występ kabaret „Rak”, którego zadaniem będzie rozśmieszenie publiczności. Paweł Bączkowski z zespołem wystąpi o godzinie 18.30. O godzinie 20.30 rozpocznie się koncert zespołu

instrumentalno-wokalnego „Raz Dwa Trzy” „Formacja Niezwykłych Schabuff”, której przedstawicieli nie trzeba rozpocznie swój występ o godzinie 22.30. Imprezę zakończy pokaz sztucznych ogni o pomocy. To jednak nie wszystkie niespodzianki przygotowane przez IP na 30 sierpnia. Równolegle z innymi imprezami w godzinach od 11.00 do 17.00 na ul. Braterstwa Narodów (przy MOK-u) odbędą się będą konkursy dla

najmłodszych. Na placu przy ul. Zwirki i Wigury w godzinach od 12.00 do 17.00 amatorzy sportu i rekreacji będą mogli zakosztować nieco gimnastyki. Przygotowano szereg imprez rekreacyjno-sportowych. O godzinie 17.00 na placu przy ul. Zwirki i Wigury rozpocznie się dyskoteka, która potrwa do godz. 20.00. Piąta rocznica powstania International Paper Kwidzyn S.A. ma więc - jak zapewniają organizatorzy - upłynąć pod znakiem muzyki, tańca, dobrej piosenki i znakomitej zabawy.
J.K.

Zwłoki w Wiśle

W niedzielę 17 sierpnia, około godz. 11.30 z Wiśły w Nebrowie Wielkim wyłowno zwłoki mężczyzny. Unoszące się na wodzie, tuż przy brzegu, ciało zauważył mieszkaniec Nebrowa. Policjanci przybyli na miejsce zdarzenia i ustalili, że odnaleziono mężczyznę to 79-letni mieszkaniec Nebrowa Wielkiego - Bronisław K.
Na razie nie ustalono okoliczności śmierci mężczyzny. Postępowanie w tej sprawie prowadzi Komenda Rejonowa Policji w Kwidzynie pod nadzorem Prokuratury Rejonowej.
J.K.

Do mostu jeszcze daleko

Zabiegi wokół budowy mostu na Wiśle w okolicy Kwidzyna prawdopodobnie ulegną opóźnieniu. Powodem jest powódź, która nawiedziła południowo-zachodnią Polskę. Do odbudowania jest około 400 mostów i - jak powiedział burmistrz Kwidzyna Jerzy Godzik - mimo prowadzenia dalszych zabiegów o tę strategiczną dla miasta inwestycję, nie ulega wątpliwości, że zejdzie ona na plan dalszy.
Zostały wysłane listy intencyjne w sprawie budowy mostu, między innymi do ministra transportu. Władze miasta zabiegają o poparcie wszystkich parlamentarzystów regionu, by przyspieszyć jego budowę.

Przypomnijmy, że budowa mostu kosztowałaby ok. 122 mln zł. Według opracowania ekonomicznego przygotowanego m.in. przez specjalistów z Uniwersytetu Gdańskiego, inwestycja splanowałaby się po 7 latach. Uruchomienie mostu spowodowałoby - zdaniem fachowców - przrost produkcji w kwidzyńskich przedsiębiorstwach. Szacuje się także, że do roku 2020 wpłynęły do budżetu państwa spowodowane przelaniem bariery komunikacyjnej, jaką jest obecnie brak mostu, mogą wynieść ok. 7 mln zł. Most spowoduje także rozwój turystyki w rejonie Kwidzyna.
J. K.

Stowarzyszenie Bezpieczny Kwidzyn przeskoliło policjantów i strażaków

Cykl podstawowych kursów ratownictwa przedmedycznego rozpoczęło Stowarzyszenie Bezpieczny Kwidzyn. Kursy mają na celu przeszkolenie jak największej ilości osób, które potrafiłyby udzielić pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach w tym także ofiarom wypadków drogowych. Jak podkreśliła Grażyna Krzysztofak, prezes Stowarzyszenia, zainteresowani kursami są policjanci, strażacy i sanitariusze pogotowia ratunkowego. Służby te zdają sobie sprawę jak ważna jest to umiejętność. W chwili obecnej przeszkolono już 21 osób, w tym strażaków i policjantów. Przeszkoleni mają zostać również funkcjonariusze Straży Miejskiej. W dalszej kolejności kursami ratownictwa przedmedycznego objęte zostałyby określone grupy zawodowe, np. taksówkarze czy kierowcy firm transportowych.
Podstawowy kurs prowadziła Iwona Czajkowska, instruktor ratownictwa przedmedycznego z Medycznego Studium Zawodowego w Elblągu. Organizacją i finansowaniem kursów zajęło się Stowarzyszenie Bezpieczny Kwidzyn. Zdaniem prezesa Stowarzyszenia, umiejętności zdobyte na kursach poprawią znacznie bezpieczeństwo w mieście i pozwolą na uniknięcie sytuacji, w których świadkowie wypadków, zwłaszcza drogowych, nie potrafią udzielić pierwszej pomocy, która często może uratować życie poszkodowanemu.
J. K.

Zapraszamy do zakupów w **SKLEPIE MEBLOWYM KWIDZYN**, ul. Toruńska 36 (dawna Nowotki) tel. 32-88 wew. 26

UWAGA!
LATO Z FIRMĄ SYNAK

- promocja na niektóre towary do 20%
- transport na terenie miasta przy zakupie powyżej 500 zł GRATIS

ZAPRASZAMY
Tylko z nami osiągniesz wymarzony komfort!

GOODYEAR
AQUATRED & EAGLE AQUATRED

- Najskuteczniejszy system odprowadzania wody w deptakach motocyklisty
- doskonale zachowanie na suchych nawierzchniach, precyzyjna na zakrętach, skuteczna przy hamowaniu
- cicha w użytkowaniu

KWIDZYN, ul. Toruńska 36
tel. (055) 79-21-11 wew. 7

LEKARSTWO NA AQUAPLANING
Zapraszamy również do **Nowego Punktu Sprzedaży i Usług, przy ul. Młynarskiej 4, tel. 79-73-63**

- wulkanizacja
- naprawy bieżące
- wymiana olejów „MOBIL”, „QUAKER STATE”
- sprzedaż opon „GOODYEAR”, „FIRESTONE”, „MICHELIN”, STOMIL OLSZTYN, DĘBICA

STAL-BUD
HURTOWNIA STALI

- POKRYCIA DACHOWE
- WYROBY Z METALI KOLOROWYCH
- WYROBY HUTNICZE
- PANELE BOAZERYJNE MDF
- RYNNY PCV
- MATERIAŁY IZOLACYJNE
- PŁYTY KARTONOWO-GIPSOWE „KNAUF”
- OKNA „VELUX”
- MATERIAŁY SPANALNICZE

Kwidzyn, ul. Toruńska 35, tel. 79-21-11

Przedsiębiorstwo Auto Van s.c.
82-500 Kwidzyn, ul. Kościuszki 49A,
tel./fax (055) 79-33-13

SZYBY SAMOCHODOWE, CZĘŚCI ZAMIENNE
SPRZEDAŻ - MONTAŻ

Super Oferta

Podłogi szwedzkie (9500 - 11000 cpi) 42,50 zł/m²
Boazeria panelowa 18,30 zł/m²
Listwy wykonczeniowe, płyty OSB

Kwidzyn, ul. Grunwaldzka 53 a „DREWNO”, tel. (055) 79-21-58

- ALARMY
- AUTOALARMY
- MONTAŻ
- ZNAKOWANIE POJAZDÓW

AUTORYZOWANY SERWIS

Kwidzyn, ul. Staszica 52
tel. 090 538-150

PUH „LUNAR” s.c.

82-500 Kwidzyn, ul. Toruńska 36,
tel./fax (055) 79-63-31

- zabudowy z aluminium
- rolety zewnętrzne aluminiowe
- bramy garażowe
- SIDING - elewacje
- okładziny ściennie i podłogowe
- sufity podwieszane
- żaluzje poziome i pionowe, rolety

SYSTEMY KOMPUTEROWE

RACOMM

MULTIMEDIALNA PRZYSZŁOŚĆ !!!

82-500 Kwidzyn
tel./fax (055) 79 72 40
ul. Batalionów Chłopskich 25

Wakacje z MOPS-em

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie tradycyjnie już organizuje wypoczynek letni dla dzieci z rodzin najuboższych, objętych opieką MOPS. W tym roku akcją objęto 231 dzieci z terenu Kwidzyna, a przeciętny koszt wypoczynku jednego dziecka wyniósł 300 zł.

Oprócz obozu żeglarskiego w Siemianach MOPS zorganizował także wypoczynki letnie w Lesku (Bieszczady), gdzie w dniach 23.06-7.07, przebywało 20 osób. Na obozie harcerskim w Fromborku w dniach 11-24 sierpnia przebywało 40 dzieci, a w Mikoszewie w dniach 5-18 lipca przebywało 25 dzieci.

Przeszło 100 dzieci wypoczywało na obozach żeglarskich w Siemianach

Już w kwietniu został ogłoszony przetarg na organizację wypoczynku letniego dla MOPS. Najlepszą ofertę przedstawiło Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Promyk”, które przekonało komisję najlepszym programem imprez oraz wykwalifikowaną kadrą. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej skorzystał z dwóch turnusów organizowanego w Siemianach obozu żeglarskiego. Podczas pierwszego z nich, w dniach 30.06 - 9.07, Siemiany odwiedziło 40 dzieci, natomiast w dniach 4-17 sierpnia z tej formy wypoczynku skorzystało 66 osób.

Obóz żeglarski to jednak przede wszystkim wypoczynek 120 dzieci z rodzin objętych nadzorem kuratorskim. Wiesław Kazimierski, komendant obozu żeglarskiego przyjął także 14-osobową grupę dzieci z terenu województwa walburskiego, z miejscowości: Kamieniec Żąbkowski, Barda, Bielawa oraz Pierzycze, którym starano się zapewnić jak najlepsze warunki wypoczynku.

Zorganizowano także kolonie letnie w Jantarze, z których skorzystało 40 dzieci finansowanych przez MOPS oraz dodatkowo 20 finansowanych przez Kuratorium Oświaty. Choć całkowite koszty wypoczynku dzieci pokrywał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, to niektóre rodziny rezygnowały z wysłania swoich dzieci na wakacje. Przyczyna była prozaiczna: nie stać ich było na odpowiednie wyposażenie dziecka w odcież na zmianę, dodatkową buty, czy jakiegokolwiek kieszonkowe. Jednak i tak - jak powiedziała Renata Majda, inspektor ds. kontroli i nadzoru kwidzyńskiego MOPS, najczęściej trafiały tutaj dzieci, tylko w tym co miały na sobie.

Tegoroczny letni wypoczynek dzieci udał się znakomicie. Dzieci z obozów, czy kolonii były sporadycznie, a najczęściej widoczny był uśmiech na twarzach rozradowanych dzieci.

ZGINAŁ 20-LETNI KIEROWCA

21 sierpnia w Nowym Dworze Kwidzyńskim, na trasie Kwidzyn - Grabowo, kierujący samochodem „Ford escort” 20-letni Tomasz K. stracił panowanie nad pojazdem. Samochód wjechał do rowu. W wyniku wypadku ciężki obrażeń ciała doznał kierowca. Tomasz K. nie udało się uratować - zmarł w wyniku odniesionych obrażeń. J.K.

Nożem w szyję

22 sierpnia 27-letni mieszkaniec Kwidzyna Jacek I. podczas alkoholowej libacji ugodził nożem w szyję Piotra Z. Ranny mężczyzna zdołał dotrzeć do Komendy Rejonowej Policji w Kwidzynie. Policjanci zatrzymali sprawcę, który miał 2,56 promila alkoholu we krwi. Jacek I. był już karany. Poszkodowanego mężczyznę trafili do szpitala. Policja prowadzi dochodzenie w tej sprawie. J.K.

Międzynarodowa wystawa szkółkarska DRZEWA, KWIATY I JAPŃSKIE BONSAI

V Międzynarodowa Wystawa Szkółkarska odbędzie się w dniach 30-31 sierpnia w Warszawie. Już po raz piąty na powierzchni 3000 m² spotkają się producenci drzew oraz krzewów ozdobnych z Polski, Holandii i Belgii. Podczas wystawy zaprezentują się firmy projektujące tereny zieleni, w tym także komputerowo. Do Warszawy przyjadą wydawcy książek i prasy fachowej, poświęconej zagadnieniom ogrodnictwa. Honorowy patronat nad wystawą objęło Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Tegoroczna wystawa odbywać się będzie pod hasłem „Drzewa i krzewy przy domu”. Ciekawostką imprezy będzie wystawa bonsai. Japońska sztuka miniaturyzacji roślin wzbudzi zapewne duże zainteresowanie. Jak powiedziała przedstawicielka Związku Szkółkarzy Polskich Katarzyna Lechowicka, po raz pierwszy będzie można obejrzeć wystawę aranżacji ogrodowych czyli różne przykłady zastosowania drzew i krzewów ozdobnych w kulkach i minigrodach, urządzonych przez architektów krajobrazu.

Podczas wystawy będzie funkcjonował punkt porad ogrodniczych, w którym będzie można nauczyć się cięcia krzewów ozdobnych, sadzonkowania, szczypienia i wielu innych ogrodniczych czynności. Na scenie przed wejściem na wystawę odbywać się będą pokazy rozmnażania roślin oraz tworzenia kompozycji roślinnych. Nie zabraknie konkursów z nagrodami, zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci. Rośliny zdobiące wystawę będzie można nabyć po cenach promocyjnych.

Sierpień miesiącem szkolnych zakupów

Wraz z końcem sierpnia w naszym mieście rozpoczął się podgrzewający zawrót głowy, który jest spowodowany zbliżającym się rokiem szkolnym.

W księgarniach oraz stoiskach w naszym mieście, które sprzedają pomoce szkolne, można obecnie zaobserwować wzmożony ruch. Bardzo często zdarza się jednak tak, że pomimo najlepszych chęci nie uda nam się kupić potrzebnego podręcznika. Za taki stan rzeczy obwiniani są zarówno sprzedawcy jak i wydawnictwa, które zdaniem klientów wydają zbyt krótkie serie lub całkowicie kończą nakład.

Z drugiej strony trudno im się zdziwić, każdy o swoje interesy dba jak umie najlepiej. Wydawnictwa bardzo często - jak same

mówią - nie potrafią przewidzieć reakcji zarówno uczniów, nauczycieli, jak i czuwających wciąż konkurencji, która jeszcze we wrześniu potrafiłaby zrealizować oferty z podręcznikami prosto do szkoły.

W tym roku podobnie jak w poprzednim do użytku szkolnego zakwalifikowano już ponad 1000 podręczników ogólnokształcących i pomocniczych. Wybór jest ogromny, bardzo często zdarza się tak, że w księgarniach poiskach tuż obok siebie znajduje się po kilkakrotnie do tego samego przedmiotu i tej samej klasy różnica jaka pomiędzy nimi zachodziło nazwisko autora. Na domiar złego bardzo często zdarza się tak, że nauczyciele nie precyzują swoich wymagań, co najczęściej prowadzi do „wyrzuconych w błoto” pieniędzy lub do ostrej kłótni klienta ze sprzedawcą.

Być może rozwiązaniem byłoby zmniejszenie liczby książek zatwierdzanych do użytku szkolnego, lub dokładne precyzowanie przez nauczycieli własnych wymagań. Na to liczyć jednak nie można. W pierwszym przypadku warunki określa bowiem Minister Edukacji, który zdecydował, że wystarczającym wymogiem zatwierdzającym wpisanie książki do rejestru jest jeden wniosek i cztery recenzje oceniające stronę merytoryczną i dydaktyczną oraz poprawność językową, a w drugim przypadku nauczyciele nie martwią się kształtami się następująco: za 60-kartkowy zeszyt - 1,10 zł; 32-kartkowy - 0,8 zł; za 16-kartkowy - 0,40 zł. Należy także dodać do tego zeszyt do muzyki po 4,80 zł, wyćpanki za 5,50 zł blok, którego nie było, piórnik z pełnym wyposażeniem, który kosztował 19,80 zł.

Na lekcje wychowania fizycznego należy zapewnić dziecko strój i obuwie sportowe, a wszystko trzeba włożyć w tomister za bagatelą 50 zł.

Podsumowanie tych astronomicznych cen pozostawiamy rodzicom. Na pocieszenie możemy dodać, że w naszym mieście dostępne są także używane książki, co z pewnością zaoszczędziłoby rodzicom pieniądze i nerwów.

Ile kosztuje wyprawa pierwszaka do szkoły?

1 września jest dniem, który z pewnością utkwi w pamięci wielu uczniów. Dla jednych będzie on oznaczał zakończenie wakacyjnej przygody, dla drugich początek szkolnej wędrówki, dla innych zaś jedno i drugie. Najbardziej ważny będzie on jednak dla uczniów klas pierwszych. W ich młodym życiu zapoczątkuje on bowiem zupełnie nowy rozdział. Zostaną przyjęci do uczniowskiej społeczności, przez szereg lat będą zasiadać w szkolnych ławkach, pogłębiać wiedzę jaką już niedługo zaczęli nabywać, a także będą niewątpliwym powodem do dumy swoich rodziców.

Jednak zanim to wszystko nastąpi, rodzicom pierwszaka czeka dość kosztowny wydatek. To bowiem na ich barki spada obowiązek wyposażenia swoich pociech w niezbędne szkolne artykuły.

Dużym pocieszeniem będzie dla nich fakt, że przedmiotów w pierwszej klasie nie jest dużo, co nie jest równoznaczne z małą ilością podręczników. W spisie wszystkich pozycji książkowych

do klasy pierwszej do języka polskiego dostępnych jest 35 podręczników, wliczając w to różnego typu ćwiczenia i książki pomocnicze. W przypadku matematyki jest ich 13, natomiast do śródowiska, muzyki i techniki po osiem do każdego z tych przedmiotów. Ceny całej „wyprawki” kształtują się różnie, na dzień dzisiejszy (20 sierpnia) w jednej z kwidzyńskich księgarni koszt zakupienia wszystkich dostep-

Dnia 20 września 1997 r. odbędzie się uroczystość 50-lecia Szkoły Podstawowej w Ototcu.

Zapraszamy zainteresowanych do wzięcia udziału.

Uroczystość połączona będzie z otwarciem sali gimnastycznej oraz Dożynkami Gminnymi.

Organizatorzy

Z BARU NA MAZURY

Dzieci opiekunowie z miejscowości Bar na Ukrainie wypoczywają w bazie kwidzyńskiego hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Siemianach nad jeziorem Jeziorak. Pobyt finansowany jest przez Fundację Pomocy Społecznej Misericordia z Kwidzyna.

Ponad 35 dzieci w wieku 10-17 lat i 4 opiekunów z Baru i okolic, Ukrainców i pochodzenia polskiego w znacznej większości z rodzin ubogich, korzysta z gościnności kwidzyńskich harcerzy. Obok wypoczynku w Siemianach dzieci biorą udział w wycieczkach. Podczas trzytygodniowego pobytu odwiedzają Małbork, Trójmiasto, Olsztyn i Grunwald.

My Polaczki - mówią ze śpiewnym, wschodnim akcentem kilkunastolatnie dziewczynki

na nas Grunwald, gdzie nasze wojska pokonały Krzyżaków

W Siemianach gościli burmistrz Jerzy Godzik i ksiądz prałat Wojciech Kruk

W Siemianach gościli burmistrz Jerzy Godzik i ksiądz prałat Wojciech Kruk

P.H.U. MULTI-SERVICE s.c.
Kwidzyn, ul. Grudziądzka 1
tel. (055) 79-63-79

Zaprasza do nowo otwartego punktu sprzedaży przy ul. Kopernika 25A (teren byłej jednostki wojskowej)

OFERUJĄC:

- armaturę i stal kwasoodporną
- armaturę instalacyjną
- materiały termoizolacyjne firmy "GULLFIBER"
- rury i kształtki z tworzywa sztucznego systemu " COPRAX"
- aparaturę kontrolno-pomiarową

NOWOŚĆ !
WKŁADY KOMINOWE ZE STALI KWASOODPORNEJ

OSPRZĘT ELEKTRYCZNY, KLIMATYZACJA, CHŁODNICTWO, BUDOWA KOMÓR CHŁODNICZYCH.

IGLO/TECH KWIDZYŃ

Kwidzyn, ul. Grudziądzka 1, tel./fax (055) 79-33-43, (055) 79-63-03

DOŚWIADZENIE * PROJEKTY * MONTAŻ

KASY FISKALNE Drukarki fiskalne

- * sprzedaż
- * doradztwo
- * autoryzowany serwis

PHU Interbiuro, ul. 3 Maja 10
tel. (055) 79-70-05

PPHU „PRODOM” KWIDZYN, UL. ŻWIROWA 4B TEL. (055) 79-32-32 WEW. 35

PRODUCENT STOLARKI Z PCV

OKNA * DRZWI * WITRYNY

SPRZEDAŻ-MONTAŻ-RATY

WYKŁADZINY PODŁOGI SZWEDZKIE

WSZYSTKO NA RATY

Kwidzyn, ul. Toruńska 36, tel. 79-21-11 wew. 26

Ekologia samorządowa

SZEŚĆ LAT OCHRONY ŚRODOWISKA W KWIDZYNIE (CZ. II)

Czerwcowe sesje Rady Miasta były podsumowaniem działań samorządu na rzecz ochrony środowiska. Była to sesja ważna, gdyż środowisko, w którym żyjemy dostatecznie długo było niszczone i nie poświęcano mu należytej uwagi. Często nie zdajemy sobie sprawy jak mocno zostało ono zdegradowane. Dobrze więc się stało, że po przemianach społeczno-politycznych jakie zaszły w Polsce ekologia w mieście i w gminie znalazła się w rękach samorządu. Wiąże się to z ogromnymi kosztami i różnymi prawnymi problemami, ale warto je ponosić dla siebie samych i dla dzieci, które w przyszłości mogą chcieć zobaczyć tych, którzy zniszczyli przyrodę, zatruli rzeki i powietrze.

W Kwidzynie jest około 50 pomników przyrody. Wśród nich drzewo - pomnik na podwórku przy ul. Braterstwa Narodów

Odpady - problem nieustający

Wysypisko w Bądkach - mimo poszukiwania nowego terenu na składowanie odpadów komunalnych - wymagało dużych nakładów finansowych. W 1995 r. miasto zakupiło m.in. kompaktor-urządzenie do ugniatania odpadów na wysypisku. Dzięki temu zakupowi wydłużyli się czas eksploatacji wysypiska. Zmniejszyła się także liczba samozapłonów. W roku 1995 zakupiono pojemniki do segregacji odpadów oraz prasę do ich belowania.

W roku ubiegłym wykonano badania geologiczne i hydrogeologiczne, które definitywnie

pozwoliły ustalić nowe miejsce składowania odpadów. Nowe wysypisko powstanie na terenie miasta. Utworzono zespół do spraw opracowania programu segregacji odpadów. We wrześniu tego roku zespół ma zakończyć prace. Aktualnie opracowywany jest program dotyczący gospodarki odpadami w Kwidzynie.

Wiedza najważniejsza

Za bardzo ważne samorząd Kwidzyna uznał oświatę ekologiczną, stąd pomysły na utworzenie Centrum Informacji Ekologicznej. W latach 1993-1996 organizowano dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych konkursy pod hasłem Eko-Szkola. Prowadzono również takie tematyki jak ochrona przyrody, popularyzacja ochrony środowiska czy też działania proeko-

logiczne. Komisja, w skład której wchodził m.in. przedstawiciel samorządu i inspektorzy ochrony środowiska, oceniała wartość merytoryczną oraz różnorodność form proponowanych przez placówki oświatowe. Samorządowcy wysoko ocenili działania praktyczne szkół na rzecz ochrony środowiska. Ten rok to między innymi zorganizowanie dwudniowego szkolenia z zakresu edukacji ekologicznej dla 58 nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych Kwidzyna i gminy Kwidzyn. Nauczyciele mający spótkać naterien International Paper, by poznać technologię produkcji oraz stosowane w ochronie środowiska urządzenia.

Samorząd zamierza wspierać finansowo i merytorycznie wszystkie proekologiczne imprezy, które będą organizowały placówki oświatowe, a także organizacje społeczne. Udośćniane będą materiały oraz literatura będąca w posiadaniu Inspektora Urzędu Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego.

Zielen w mieście

W 1992 r. rozpoczęto inwentaryzację drzew w zachodniej części miasta oraz oceniono stan ich zdrowotności. Zajął się tym Biuro Dokumentacji Przyrody i Zagospodarowania Ekologicznego w Gdańsku. Poza tym samorząd przyjął program dotyczący pielęgnacji i renowacji zieleni, a także nasadzeń drzew, krzewów i kwiatów. Rok 1993 to inwentaryzacja drzew we wschodniej części miasta. Inwentaryzacja przyniosła interesujące wyniki. Pierwszy raz obliczono, że w Kwidzynie znajduje się 7630 drzew, w tym aż 1116 topoli. Był to tylko dziesięć, których średnica wynosiła minimum 25 cm. W ciągu trzech lat (1993-1996) usunęło 356 topoli, by zastąpić je szlachetniejszymi gatunkami. Inwentaryzacja pozwoliła ustalić najcenniejsze drzewa, a poza tym po raz pierwszy dokładnie określono stan zdrowotny drzew.

8 października 1993 r. radni Kwidzyna objęli szczególną ochroną 27 drzew, które zostały pomnikami przyrody. Obecnie na terenie miasta jest już ponad 40 pomników przyrody i ich liczba ciągle wzrasta. 30 pomników poddano zabiegom pielęgnacyjnym w 1994 r. Ogółem w latach 1994-1996 przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne 693 drzew na terenie miasta.

Nie zapomniano o nasadzeniach nowych drzew. W latach 1991-1997 posadzo-

no w Kwidzynie 2337 drzew.

Sporo uwagi samorządowcy poświęcili pielęgnacji terenów zielonych, takich jak trawniki, kwiatniki.

Planowana ochrona

Lata następne - według zapewnienia samorządu - mają być kontynuacją działań w zakresie ochrony środowiska. Samorząd w dalszym ciągu chce likwidować uciążliwe kotłownie i propagować nośniki energii przyjazne dla środowiska.

Ograniczenie hałasu oraz emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych to kolejne wyzwania jakie stawia przed sobą samorząd. Władze miasta chcą stworzyć system monitorowania stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej ambitnym zamierzeniem samorządu jest doprowadzenie wody pitnej do takiego stanu, aby spełniała wymogi Unii Europejskiej. Wdrożona ma zostać w życie koncepcja uporządkowania gospodarki ściekowej. Podjęte zostaną również decyzje w sprawie sposobu oczyszczania ścieków, które nie będą mogły być skierowane do IP. Jak wiadomo toczą się na ten temat rozmowy z przedstawicielami miasta, Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji oraz zakładów pracy. Uporządkowana ma zostać kanalizacja deszczowa.

Nie sposób wymienić wszystkich mniej widocznych, ale ważnych zabiegów zmierzających do ochrony środowiska w mieście. Są to między innymi drobne zakupy na rzecz Terenowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kwidzynie, takie jak np. aspirator służący do badań zanieczyszczonego powietrza. Wszystkie te elementy sprawiają, że ochrona środowiska jest pod kontrolą. Zdaniami samorządowców ochrona środowiska to rzecz istota, zwłaszcza że miasto jest skupiskiem dużego przemysłu i wzmożonego ruchu komunikacyjnego.

Czy proekologiczne działania samorządu będą kontynuowane i - co najważniejsze - czy będą mimo wielu innych problemów odpowiednio dofinansowywane, nie zależy tylko od obecne zasiadających w Radzie Miejskiej i obecnego Zarządu Miasta, ale również od przyszłych radnych, którzy z woli wyborców zasiądą w ratuszu. Dlatego ważne jest pytanie skierowane do każdego przyszłego kandydata na radnego: co zamierza zrobić, aby chronić środowisko? Oczekujemy wtedy konkretnej odpowiedzi, bazując chociażby na powyższym materiale, którego tak naprawdę autorem jest samorząd Kwidzyna. opr. J.K.

Klub Pracy deską ratunku dla bezrobotnych

Od kilku lat w Polsce istnieje problem bezrobocia, co jest nieuniknionym efektem kryzysowych zjawisk gospodarczych. Równolegle z tym zjawiskiem zaczął się także tworzyć nowy system rynku pracy, czego efektem jest powstawanie nowych instytucji, do których zalicza się Kluby Pracy. Z inicjatywą ich stworzenia wystąpiła kilka lat temu: Fundacja Akcji Demokratycznej oraz Fundacja Mazowsze. Kluby miały na celu ułatwić bezrobotnym oswojenie się z sytuacją bezrobocia, a także nauczyć ich aktywnego szukania pracy. Modelem, na którym wzorowali się inicjatorzy, były zachodnie „job-cluby”. To właśnie dzięki nim można było zbudować fundamenty pierwszych polskich klubów.

Jak się jednak szybko okazało, sposób ich działania był niewystarczającym wzorem dla polskiego odpowiednika. Powodem takiej sytuacji były warunki jakie istniały wtedy na polskim rynku pracy. Osoby, które nagle zostały pozbawione źródła dochodów, nie potrafiły odnaleźć w nowej sytuacji, dlatego program zajęć prowadzonych w polskich klubach został wzbogacony o szeroko rozumiany „blok psychologiczny”, którego zadaniem jest budowanie u ludzi, którzy utracili pracę, wiary w siebie i własne możliwości. W tym celu w klubach prowadzono także motywowanie bezrobotnych do bardziej aktywnej szukania pracy oraz wyposażenie ich w niezbędne w tym zakresie wiadomości i umiejętności.

Klubów Aktywnego Poszukiwania Pracy (bowiem tak brzmi ich pełna nazwa) jest w Polsce już sporo i działają praktycznie przy każdym urzędzie pracy. W naszym mieście także istnieje taki klub, o dość mocno ugruntowanej pozycji. Działa on w Rejonowym Urzędzie Pracy, mieszczącym się przy ulicy Grudziądzkiej 6, a zajęcia prowadzone są w pokoju nr 16. Wszystkie Kluby Pracy prowadzone są przez osobę, która jest tzw. liderem Klubu Pracy. Zadaniem lidera (obok prac administracyjno-organizacyjnych, związanych z egzystencją i funkcjonowaniem klubu) jest prowadzenie spotkań z bezrobotnymi, nawiązywanie z nimi kontaktu, wzbudzanie w nich entuzjazmu i zaangażowania. Liderzy mają bardzo często do czynienia z różnymi osobami, dlatego muszą wykazywać się ogromną tolerancją, akceptować wszystkie członków, bardzo

często zróżnicowanych wiekiem, poziomem wykształcenia, czy systemem wartości. Bezrobotni zarejestrowani w kwidzyńskim Urzędzie Pracy mogą jednak zawsze liczyć na pomoc prowadzącego, który w miarę swoich możliwości nie potrafił odnaleźć w nowej sytuacji, dlatego program zajęć prowadzonych w polskich klubach został wzbogacony o szeroko rozumiany „blok psychologiczny”, którego zadaniem jest budowanie u ludzi, którzy utracili pracę, wiary w siebie i własne możliwości. W tym celu w klubach prowadzono także motywowanie bezrobotnych do bardziej aktywnej szukania pracy oraz wyposażenie ich w niezbędne w tym zakresie wiadomości i umiejętności.

Bezrobotni poprzez uczestniczenie w zajęciach dowiedzą się o wolnych miejscach pracy oraz o kursach, na których będą mogli zdobyć dodatkowe kwalifikacje, ułatwiające znalezienie

posady. W Klubie Pracy działającym w naszym mieście zajęcia trwają 2 tygodnie i obejmują pięć kilkogodzinnych sesji w ciągu jednego tygodnia. Bezrobotni - oprócz wspomnianego „bloku psychologicznego” - nabywają wiedzę merytoryczną, a także uczą się metod aktywnego poszukiwania pracy, pisania życiorysów, ofert, listów służbowych, motywacyjnych oraz prowadzenia poprowadzone są przez osobę, która jest tzw. liderem Klubu Pracy. Zadaniem lidera (obok prac administracyjno-organizacyjnych, związanych z egzystencją i funkcjonowaniem klubu) jest prowadzenie spotkań z bezrobotnymi, nawiązywanie z nimi kontaktu, wzbudzanie w nich entuzjazmu i zaangażowania. Liderzy mają bardzo często do czynienia z różnymi osobami, dlatego muszą wykazywać się ogromną tolerancją, akceptować wszystkie członków, bardzo

faktu, że mogą się czegoś nauczyć, lepiej poznać samych siebie, dowiedzieć się o wszystkich możliwych ofertach pracy, zapoznać się z tajnikami dobrego „sprzedania” się pracodawcy, stać się bardziej otwartymi i wymienić doświadczenia. Następnym etapem do Klubu Pracy odbędzie się we wrześniu. Będzie on, podobnie jak poprzednie, dużą szansą dla następnego zespołu osób, którym ciężko odnaleźć się w dzisiejszej sytuacji na rynku pracy, biorąc pod uwagę fakt, że nasze województwo jest na drugim miejscu w kraju pod względem największej liczby bezrobotnych.

Kar

Sprostowanie

W poprzednim wydaniu „KK” w relacji z tegorocznymi obchodami Cudu nad Wisłą mylnie podaliśmy personalię osoby, która poprowadziła wszystkich zebranych. Ta osoba nie był Wojciech Kowalczyk, a przewodniczący Rady Gminy Kwidzyn Józef Świok. Wobec serdecznie przepraszamy za powstałą pomyłkę.

Redakcja

PWiK nie wypowie umów

Jak poinformował nas Prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Jacek Wilke, spółka nie będzie wbrew wcześniejszym zapowiedziom - wypowiadała umów na zrzut ścieków firmom, które produkują ścieki nie spełniające norm, określonych we wcześniejszych zawartych umowach. W dalszym ciągu prowadzone są rozmowy z zainteresowanymi stronami, w tym z International Paper, grającym nieprzejmownym mocno zanieczyszczonych ścieków do swojej oczyszczalni.

Zdaniem Zarządu IP, o czym już informowaliśmy, ścieki trafiające do biologiczno-mechanicznej oczyszczalni z terenu miasta nie tylko nie spełniają określonych wymogów, ale powodują zakłócenia w pracy oczyszczalni i znacznie podnoszą koszty jej eksploatacji. Przedsiębiorstwo ponosi dodatkowe koszty rzędu 5-6 mln zł rocznie z tytułu oczyszczania ścieków przekraczających określone normy. Prezes Jacek Wilke wyraził umiarkowany optymizm w sprawie prowadzonych rozmów stwierdzając, iż ma nadzieję, że problemy związane z gospodarką ściekową w mieście będą sukcesywnie rozwiązywane. J.K.

PPUH „ZATORZE” ZAPRASZA DO DEPOZYTOWEGO PUNKTU SPRZEDAŻY

WĘGLA KOPALNI „PIAST”

OFERUJEMY NAJNIŻSZE CENY WĘGLA I KOKSU

ZAPEWNIAMY BEZPŁATNY TRANSPORT NA TERENIE KWIDZYŃA I PRABUT

KWIDZYN, UL. MOSTOWA 2
tel. 79-26-31 wew. 60

UWAGA! MIESZKANCY PRABUT
TEN SAM WĘGIEL KUPIĄ W PRABUTACH
UL. DASZYŃSKIEGO PRZY STACJI PKP
TEL. 78-20-65

SKŁADY OPALU CZYNNE W GODZ. 8.00-16.00

MECHANICZNE CZYSZCZENIE PIERZA PRZERABIANIE PIERZYŃ NA KOŁDRY I PODUSZKI

KWIDZYN, ul. Kościuszki 54 DWORZEC PKP

KRAJOWA PARTIA EMERYTÓW I RENCISTÓW

ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI W ELBŁAGU

INFORMUJE, ŻE URUCHOMIŁ SIEDZIBĘ ODDZIAŁU W KWIDZYNIE

PRZY UL. PIŁSUDSKIEGO 45,
pok. nr 11 (II p),
tel. 79-22-36 wew. 207,
fax 79-70-09

WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA W PUŁTUSKU

(1 miejsce wśród uczelni o profilu pedagogiczno-humanistycznym: ranking tygodnika „Wprost”, 1997; Nr 8)

ogłasza rekrutację na 2-letnie studia magisterskie na Wydział: Filologii Polskiej, Historyczny, Nauk Politycznych i Pedagogiczny dla osób z dyplomami licencjata lub zaliczonymi 3 latami studiów.

Zgłoszenia i zapisy, także na studia licencjackie, na wszystkie Wydziały WS: Biuro Rektora 06-100 Pułtusk, ul. Staszica 35, tel. (023) 692-50-42, 692-26-87

PRZEDSIĘBIORSTWO ZAOPATRZENIOWE

Mors

HURTOWNIA KABLI I OSPRZĘTU ELEKTROTECHNICZNEGO
83-110 TCZEW-GÓRKA
ul. 30 STYCZNIA 33
tel. (069) 132-27-65, tel./fax 132-27-73

OFERUJEMY:
KABLE, PRZEWODY, DRUTY NAWOJOWE
APARATURĘ I OSPRZĘT elektrotechniczny
OPRAWY OŚWIETLENIOWE I ŹRÓDŁA ŚWIATŁA

w CENACH FABRYCZNYCH

RABAT 10% NA KABLE
BYDGOSKIEJ I SZCZECIŃSKIEJ
FABRYKI KABLI
ZAPRASZAMY

PON.-PIĄTEK 8.00-16.00. SOBOTA 8.00-13.00

Sprzedaż Art. Przemysłowych

Hart-Detal
82-500 Kwidzyn
ul. Ogrodowa 14, tel. 33-89

I. OKUCIA BUDOWLANE
- zamki wpuszczane - nakładane
- klamki malowane - mosiężne
- klamki okienne
- klódki patentowe - atestowane
- wkładki patentowe

II. ODZIEŻ ROBOCZA
- rękawice drelchowe - wzmocnione
- trzewiki robocze oleoodporne
- gumacze, gumofilce
- fartuchy płócienne, dedepon
- kurtki przeciwdeszczowe
- ubrania drelchowe - cena producenta
- ubrania typu "Szwedki" - cena producenta
- ubrania ocieplane - cena producenta
- kurtki ocieplane - cena producenta
- koszule flanelowe - cena producenta
- czapki drelchowe - cena producenta

Sklep czynny od 8.00 do 16.00
sobota od 10.00 do 13.00

DROGOWO-MOSTOWY PAT

Na terenie gminy Kwidzyn, pomiędzy miejscowościami Gurcz i Szawlink, została zarozana droga, a most na Lwie zablokowany barykadą z betonowych płyt oraz ziemi. Mieszkańcy obu miejscowości, którzy dotychczas korzystali z mostu i drogi, muszą obecnie przemierzać z tego powodu po kilkanaście kilometrów.

Gruntby rolne po stronie miejscowości Gurcz, którymi przebiega droga wiodąca do mostu i dalej do Szawlinka, Agencja Rynku Rolnego Skarbu Państwa zarządzająca nimi po likwidacji PGR Szawlink, sprzedała właścicielom prywatnym wraz z istniejącą w tym miejscu drogą gruntową. Właściciele zaozarali drogę i zasiali na niej groszek. Droga wiodła do mostu, więc aby utrudnić do niego dostęp z podjazdu do mostu, który był wyłożony betonowymi płytami, tzw. trylinką, zerwano płyty i ułożono je na zerwaną, a dodatkowo przesypano ziemią. Na ziemno-betonowej barykadzie w ciągu pół roku zdążyły wyrósnąć sporej wielkości krzaki i chwasty. W ten sposób most stał się bezużyteczny.

Droga istniała tutaj od lat. Korzystałyśmy z niej, gdyż było to najkrótsze połączenie do PGR w Szawlinku. Z drogi korzystano także w dojeździe na pola położone po drugiej

stronie Lwy - mówią podri-

towani mieszkańcy obu miejscowości.
Wójt gminy Kwidzyn Edmund Wierzbza w gestii którego znajduje się most, twierdzi, że nie jest on aż tak mocno potrzebny, gdyż chodzi o niego głównie PGR w dojeździe do swoich pól. Obiecał jednocześnie przeprowadzić wśród mieszkańców Szawlinka i Gurcza konsultację i dowiedzieć się czy most jest im potrzebny. Chociaż nie wiadomo czy konsultacje okazały się potrzebne, gdyż można zauważyć, że most jest stopniowo demontowany, m.in. wycięto już sporą ilość rur, które służą jako mostobeton.

Innym problemem jest droga, która nie znajdowała się na planach, a była w terenie wytłoczona. AWRSP, sprzedając grunty, miała prawo nie wiedzieć o jej istnieniu. Most bez drogi nie mógł być. Drogowo-mostowy pat trwa **graf**

RYCERZE W SZTUMIE

W dniach 30-31 sierpnia na Zamku w Szumie odbędzie się Wielki Turniej Rycerski, z udziałem członków bractw rycerskich z terenu całej Polski. Turniej ten odbywa się po raz czwarty i jak poinformował nas Arkadiusz Dzikowski, Wielki Mistrz Bractwa Rycerski Ziemi Szumskiej, impreza ta zgromadzi około 180 amatorów tradycji rycerskich.

Udział w tym turnieju zapowiedzieli także członkowie Konwentu Rycerstwa Polskiego - dwunastostopniowej rady wybieranej przez wszystkie bractwa w naszym kraju. Turniej w Szumie będzie przedostatnim z wielkich turniejów organizowanych w całej Polsce, a program tej imprezy zapowiada się bardzo interesująco.

Wielki Turniej rozpocznie się w sobotę o godz. 14.30 uroczystą paradą rycerzy ulicami miasta. Po raz pierwszy paradę poprowadzi zespół perkusyjny z Gdańska.

O godz. 15.30 odbędzie się Turniej Walk Pieszych Farma, w którym rycerze poszczególnych bractw walczyć będą różnego

rodzaju bronią. Walki oceniane będą przez komisje konkursowe.
O godz. 17.00 czeka nas Turniej Łuczniczy, a godzinę później Turniej Kusznicy, które po raz pierwszy będą miały charakter bojowy. Polegają one więcej na tym, że strzaly oddaje się nie tylko do ustawionej tarczy, ale należy pokonać przy tym różnego rodzaju przeszkody i niedogodności. Zawodnicy będą strzelać leżąc, kłęcząc, pod górę itp. Podczas zmagania strzeleckich odbywać się będą także pokazy tańców historycznych w wykonaniu członków poszczególnych bractw.

O godz. 18.00 w salach sztumskiego zamku odbędzie się koncert muzyki dawnej w wykonaniu „Gdańskiego Trina Stroikowego”.

O godz. 19.00 odbędzie się Turniej Walk Pieszych na machinach felcistrza T. Pagińskiego, hetmana Rycerstwa Rzeczpospolitej, a więc posiadaczem największego tytułu rycerskiego w naszym kraju. Hetman buduje machiny oblężnicze, służące bractwom do ćwiczeń oraz walk pokazowych. Będzie to z pewnością jedna z ciekawszych propozycji.
Jednak najatrakcyjniejszą pozycją będzie zapewne insce-

nizacja historyczna zaplanowana na godz. 21.30. Zdaniem A. Dzińskiego będzie to próba nawiązania do powstania państwa pruskiego i walk z Krzyżakami. W pobliżu zamku wniesiono zostanie krzyżacki gród obronny, który zostanie zaatakowany przez Prusaków. Jak zakończy się to obalenie, tego Wielki Mistrz Bractwa nie chciał nam zdradzić. Będzie to ostatnia propozycja tego dnia.

Drugiego dnia imprezy, w niedzielę, 31 sierpnia, zmagania bractw rycerskich rozpoczną się o godz. 11.00 Turniejem Robin Hooda. Najlepsi łucznicy będą mogli sprawdzić swoje umiejętności w strzelaniu do jabłka.

O godz. 12.00 rozpoczyna się walki pokazowe z udziałem najlepszych par rycerskich dnia poprzedniego. Godzinę później odbędzie się Turniej Wilhelma Tell'a, w którym do jabłek strzelać będą kusznicy.
Zakończenie imprezy przewidziane jest na godzinę 14.00, kiedy to odbędzie się ogłoszenie wyników i wręczenie nagród.
Wszystkim uczestnikom Wielkiego Turnieju Rycerskiego życzymy wielu niezapomnianych wrażeń. **mir**

POMÓŻMY POWODZIANOM

Miejsca zbiórki darów

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie przy ul. Grudziądzkiej 6 oraz w budynku dawnej jednostki wojskowej przy ul. Kosciuszki.

Jeżeli nie jesteśmy w stanie dostarczyć darów sami, wystarczy zadzwonić do MOPS pod numer telefonu 73-81, a przyjeżdżesmy samochodem, które odbierze.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Kwidzyn przy ulicy Grudziądzkiej 30 (nowa siedziba Urzędu Gminy).

Polaki Bank Inwestycyjny w Elblągu.
19801094-6246-3000-111 z dopiskiem „Fundusz pomocy dla powodziarza”.

Caritas - zbiórka darów w Domu Bogosławowej Doroty przy ul. Targowej 7 (wtorki, środy od 10.00 do 12.00 oraz czwartki, piątki od 15.00 do 17.00).
Polaki Czerwony Krzyż zbiera dary w byłych magazynach wojskowych

Konta pomocy na rzecz powodziarza

Konto uruchomione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie:
82178-3600-1/5 z dopiskiem „Akcja Powódź”.

Konto uruchomione przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Kwidzyn:
Bank Spółdzielczy w Kwidzynie 83000009-94298-3800-1/2 „Akja Powódź”.

Konto Polskiego Czerwonego Krzyża:
Bank Gdański S.A. o/Kwidzyn 10401165-78070-132 z dopis-

kiem „Dla Powodziarza”

Konto utworzone przez Caritas:
Bank Spółdzielczy 90971-2700-6 „Powódź”.

Konto NSZZ „Solidarność”:
Powszechny Bank Gospodarczy S.A., Łódź o/Gdańsk 10801053-6796-270008-8010-00-111 z dopiskiem „Powódź”.

Konto Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej w Elblągu:
Polaki Bank Inwestycyjny w Elblągu.

19801094-6246-3000-111 z dopiskiem „Fundusz pomocy dla powodziarza”.

Zbiórka podręczników

Komisja Zakładowa Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Kwidzynie ogłosiła zbiórki podręczników szkolnych przeznaczonych dla dzieci powodziarza. Podręczniki powinny być w dobrym stanie, skompletowane tak by każde potrzebujące dziecko otrzymało pełen zestaw podręczników, zeszytów i przyborów szkolnych.

Podręczniki należy dostarczać do siedziby MKK NSZZ „Solidarność” w Kwidzynie, ul. 11 Listopada 1 w poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek w godz. od 11 do 15, w środę w godz. 12-

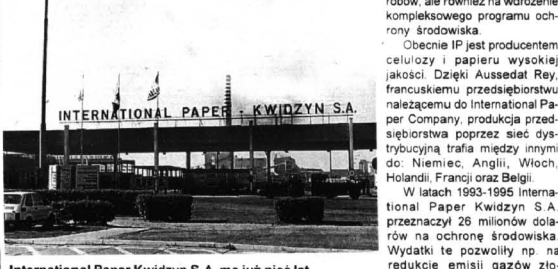
16.

nowacji i posługiwania się dostępnymi źródłami wiedzy fachowej z macierzystej firmy. **J. K.**

Ziemno-betonowa barykada skutecznie zablokowała dostęp do mostu i zdążyła porosnąć już krzakami oraz chwastami

International Paper Kwidzyn S.A. ma już pięć lat

International Paper Kwidzyn S.A. ma już pięć lat

10 sierpnia 1992 r. Zakłady Celulozowo-Papiernicze w Kwidzynie stały się częścią International Paper Inc. W ten sposób pięć lat temu powstała firma International Paper Kwidzyn S.A. Sprzedaż kwidzyńskiej „Celulozy” była jedną z największych transakcji prywatyzacyjnych w Polsce. Wartość transakcji wyniosła 150 milionów dolarów.

Koncern zobowiązał się do zainwestowania w modernizację zakładu 175 milionów dolarów. W sumie International Paper zainwestował ponad 325 milionów dolarów, przekształcając zakład w Kwidzynie w jedno z najnowocześniejszych przedsiębiorstw w Europie. Planując przeznaczono nie tylko na zakup i modernizację urządzeń, szkolenie pracowników czy podniesienie jakości wy-

robów, ale również na wdrożenie kompleksowego programu ochrony środowiska.
Obecnie IP jest producentem celulozy i papieru wysokiej jakości. Dzięki Ausseadat Rey, francuskiemu przedsiębiorstwu należącemu do International Paper Company, produkcja przedsiębiorstwa poprzez sieć dystrybucyjną trafia między innymi do Niemiec, Anglii, Włoch, Holandii, Francji oraz Belgii.

Maszyna wytwarzająca karton powlekaną

III TARGI POWIŚLA

W dniach 12-14 września Szum będzie miejscem III Targów Powiśla '97. Targi te powoli nabierają coraz większego prestiżu, czego najlepszym przykładem jest to, że tegoroczne odbędą się pod honorowym patronatem wojewody elbląskiego.
Organizatorzy targów spodziewają się udziału około 30 wystawców, prezentujących dokonania w różnych branżach gospodarczych. Najbardziej licznymi firmami są zawsze przedstawiciele branży rolno-spożywczej oraz techniczno-elektrycznej i mechaniczno-motoryzacyjnej. Targi odbędą się w hali targowej przy ul. Mickiewicza. Do 29 sierpnia w Urzędzie Miasta i Gminy w Szumie można jeszcze zgłosić swój udział w imprezie. Hasło przewodnie imprezy brzmi: „Przy dobrej zabawie twój interes było na III Targach Powiśla”. Oprócz targów odbędą się prezentacje wielu zespołów artystycznych, począwszy od sztucznych wykonawców, a skończąc na tych znanych z telewizyjnych ekranów. Główną atrakcją będzie niewątpliwie występ kabaretu „Kor Polak” oraz zespołu „Mafia”. Doskonałym zakończeniem targów będzie Dziękuję Wojewódzkie, które odbędzie się właśnie w Szumie ostatniego dnia targów, tj. 14 września. **mir**

Szkoła Języków Obcych

TEACHER

zatwierdzona przez Kuratorium Oświaty w Elblągu

ogłasza nabór na I i II rok nauki języka angielskiego dla dorosłych.

Zebranie organizacyjne i zapisy 2.09.1997 r. o godz. 17.00 w Szkole Podstawowej nr 6, ul. Grunwaldzka 54 lub tel. 76-81.

OKNA i DRZWI PCV demontaż, montaż, prace murarskie

OKNA i WYŁĄZY DACHOWE „FAKRO”

PARAPETY ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE

PAPY, PAPY TERMZOGRZEWAJNE

GONTY ORLA

WEŁNA MINERALNA

STYROPIAN

FOLIA PAROPRZEPUSZCZALNA

BLACHODACHÓWKI

RYNNY PCV

DORADZTWO I WYKONAWSTWO W ZAKRESIE ROBOT DEKARSKICH

PHU „BOGLASS” Kwidzyn, ul. Owczar 4 tel. (055) 79-45-23

PUNKT SPRZEDAŻY: Rakowiec, Magazyny G.S. tel. (055) 79-16-94

SKODA AUTO POLSKA SA AUTORYZOWANY DEALER

AUTO - ZŁOMAŃCZUK

GRUDZIĄDZ, UL. ZAMOJAZDOWA 1 TEL. (051) 4632823, FAX 4632837

● SPRZEDAŻ, SERWIS, CZĘŚCI ZAMIENNE

● KORZYSTNE RATY, LEASING- OBSŁUGA NA MIEJSCU

ZAPRASZAMY DO NOWO OTWARTEGO PUNKTU DEALERSKIEGO

CODZIENNE GODZ. 8.00-17.00

SOBOTY 8.00-13.00

Ekspozycja Kwidzyn TPID „A' Conto”, ul. 11 Listopada tel. (05579) 62-00

HURTOWNIA ELEKTRYCZNA

BYCHGWG

KWIDZYN-TORUŃ-BYDGOSZCZ

KABLE - PRZEWODY

OSPRZĘT ELEKTROINSTALACYJNY

BEDNARKA I DRUT OCYNKOWANY

PODŁOGOWE KABLE GRZEJNE

OPRAWY OŚWIETLENIOWE

PRZY ZAMÓWIENIACH KOMPLEKSOWYCH GWARANTUJEMY DOSTAWĘ NA MIEJSCE BUDOWY

Jesteśmy przedstawicielem największych producentów polskich i zagranicznych.

Kwidzyn ul. Toruńska 36 tel./fax (055) 79-73-06 tel./fax (055) 79-21-67

Toruń ul. Chrobrego 135/137 tel./fax (056) 389-74

Bydgoszcz ul. Przemysłowa 8 tel./fax (052) 45-30-50

PHU 82-500 KWIDZYN KAMIENNA 11B tel. 79-40-34

iwa TWÓJ PRODUCENT

OKNA I DRZWI PCV

PRODUKCJA MONTAŻ - PROMOCJA - SPRZEDAŻ RATALNA

NOWOCZESNA I FUNKCJONALNA ZABUDOWA WNĘTRZ - KANADYJSKI SYSTEM DRZWI PRZESUWANYCH PROFIL METALOWY I ALUMINIOWY

GE Capital Bank

KORZYSTNE KREDYTY

- Samochodowe w 60 min (również dla rolników)

- Gotówkowe do 10 000 zł

- Mieszaniowe - okres kredytowania do 10 lat

- INWESTYCYJNE i branżowe dla rolników

Leasing - min. formalności

Zapraszamy do TOWARZYSTWA PROMOCJI I DORADZTWA KAPITAŁOWEGO „A CONTO” KWIDZYN, ul. 11 Listopada 11, tel. 62-00

FESTYN „SOLIDARNOŚCI” WC Kwadrans i Stanisław Sojka

W sobotę 30 sierpnia br. w kwidzyńskiej katedrze pw. św. Jana Ewangelisty odbędzie się uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej pacyfikację obozu internowanych w Kwidzynie. Inicjatorem tego przedsięwzięcia jest NSZZ Solidarność, który postanowił uczcić w ten sposób pamięć osób poszkodowanych w wyniku tamtych wydarzeń.

Jak mówi Zbigniew Koban przewodniczący kwidzyńskiej „Solidarność” jest to **zapomnienie wydarzeń, które miały miejsce w naszym mieście 15 lat temu. Obecny Zakład Karny w Kwidzynie był miejscem przetrzymywania około 150 osób internowanych z różnych terenów naszego kraju, m.in. z olstynskiego, sieradzkiego, suwalskiego, lubelskiego, częstochowskiego i zamojskiego. W dniach 14-17 sierpnia 1982 r. doszło tam do pacyfikacji internowanych, w wyniku czego 81 osób zostało ciężko pobitych, a około 40 wymagało natychmiastowej hospitalizacji, której w wielu przypadkach odmówiono - podobnie jak ogólnie pojętej pomocy medycznej. Wszystkie zaczęło się od tego, że jeden z internowanych zbiegł. Formą kary dla pozostałych internowanych był całkowity zakaz odwiedzin, w wyniku czego nie dopuszczono wielu rodzin, przybyłych często z odległych zakątków całego kraju do rozmowy z najbliższymi, przetrzymywani w Kwidzynie. Internowani protestując przeciwko zainstalowanej sytuacji rozpoczęli bunt poprzez uderzenie w białe naczynie. Ówczesny komendant obozu kapitan Juliusz Poblocki w celu stłumienia buntu skierował do akcji połączone siły służb więziennych z Kwidzyna, Sztumu oraz Iławy.**

Brutalne zajście w kwidzyńskim obozie odbiło się szerokim echem na terenie całego kraju, jednak sytuacja przetrzymywanych nie zmieniła się. Pomimo wcześniejszych ustaleń do kwidzyńskiego więzienia nie wpuszczono został m.in. ówczesny biskup ordynariusz warmiński Jan Olszak, a wobec internowanych zastosowano kolejne restrykcje. Kolejną formą protestu osamotnionych więźniów przeciwko warunkom i rygorom kwidzyńskiego obozu była głodówka.

Sytuacja w Kwidzynie ulegała złagodzeniu dopiero po wizycie przedstawicieli Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, którzy badali warunki przetrzymywania więźniów. Pożniej odbył się proces, w którym jako obrońca poszkodowanych w wyniku tych zjawisk wystąpił obecny senator „Solidarność” Łukasz Andrzejewski. Niestety, proces ten przypominał bardziej farsę i sprawę utknęła w martwym punkcie. Właśnie upamiętnienie osób, które wówczas zostały tak brutalnie potraktowane było naszym głównym celem.

Oprócz 15 rocznicy pacyfikacji obozu w Kwidzynie, 31 sierpnia obchodzona jest także 17 rocznica utworzenia „Solidarność”. Jak mówi Z. Koban, postanowiono połączyć te dwie uroczystości i właśnie w sobotę 30 sierpnia zorganizować imprezę okolicznościową.

Uroczystości rozpocznie się o godzinie 10.00 uroczystą mszą świętą, sprawowaną przez ks. biskupa diecezji ełbiąskiej Andrzeja Siłwskiego. Właśnie podczas tej mszy odbędzie się odsłonięcie ufundowanej tablicy pamiątkowej. Udział w tej uroczystości zapowiedzieli m.in. Marian Krzakiewicz - przewodniczący NSZZ „Solidarność” oraz senator Łukasz Andrzejewski.

O godzinie 12.30 w auli SP 5 przy ul. Hallera odbędzie się uroczysty bankiet z udziałem osób internowanych w kwidzyńskim obozie oraz zaproszonych gości. Będzie to spotkanie zamknięte.

O godzinie 14.00 przewidywane jest rozpoczęcie festynu połączonego z występami zespołów artystycznych. Galać imprezy poprowadzi znany wszystkim Wojciech Cejrowski.

O godzinie 14.00 wystąpi zespół „Renawa”.

O godzinie 15.00 odbędzie się „WC Kwadrans na żywo”, prowadzony oczywiście przez Naczelnego Kowboja RP W. Cejrowskiego, a około godziny 16.00 rozpocznie się występ zaproszonych zespołów, wy-

najających muzykę country. W dalszej kolejności wystąpi trzypięcioro zespołu Ligi Republikańskiej, który przedstawi repertuar dość mocno osadzony politycznie w kontekście kwidzyńskiego zdarzenia z roku 1982.

O godzinie 17.00 czeka nas wielka atrakcja „WC Kwadrans - Bez Znieczulenia w Kwidzynie”, jak oboczno nazwano ten program, będzie wspomniany Wojciecha Cejrowskiego i Wiesława Walendziaka, którzy choć nie prezentują zupełnie przeciwnych poglądów, mają bardzo wyraziste i różnorodne wyrażenia, które mogą być nadzwyczaj interesujące.

Około godziny 18.30 zaplanowano występ twarzący tego festynu, czyli Stanisława Sojki. Nie trzeba chyba przedstawiać tego artysty, który stał się już postacią kultową.

Jego ostatnia produkcja to śpiewane „Sonety Szekspira”, które prezentował kwidzyńskiej publiczności podczas swojej wizyty w ubiegłym roku. W międzyczasie artysta zdążył zaśpiewać w polskiej wersji filmu Walta Disneya „Toy Story”, a aktualnie przygotowuje się do wydania kolejnej płyty Stanisława Sojki - jak każdy artysta miewa nastroje, w których poszukując innego brzmienia zmienia swoje instrumentarium.

Swoją drogą niezmiernie ciekawy nas fakt, czy nadal nie zmienił się odbiór twórczości Stanisława Sojki przez prowadzącego ten festyn Wojciecha Cejrowskiego. Naczelny Kowboj RP zarzucał niegdyś S. Sojce nawmawianie do narkomanii w utworze „Fa na na na” (były tam słowa „jestem moją kokainą”). Istotestycznie potłukł młotkiem płytę artysty.

O godzinie 20.00 zaprezentuje się ostatni wykonawca tego festynu, czyli Pelagia Bigos z kapelą góralską.

Dla nas najważniejsze jest to, aby przypomnieć ludzi pamiętających tamte wydarzenia z 1982 roku i pokazać, że stan wojenny wcale nie był taki różowy i bezpieczny jak się to obecnie wydaje. Często ponoszono dosyć poważne ofiary, broniąc wolności swoich przekonania. Chcieliśmy to uświadomić mieszkańcom naszego miasta, gdyż zdarzyło się to właśnie w Kwidzynie, 15 lat temu, a tak naprawdę niewiele osób zdaje sobie z tego sprawę - powiedział Z. Koban.

CZESI ŁATAJĄ KWIDZYŃSKIE RURY

Koszt tego typu renowacji jest porównywalny z kosztem położenia nowego wodociągu. Unika się jednak czasochłonnych i obecnie bardzo kłopotliwych wykopów. Specjaliści z Brna odkopują jedynie nieczynny wodociąg w kilku miejscach, badając stan rury za pomocą specjalnych kamer penetrujących jej wnętrze. Kamera przekazuje obraz do monitora. Obraz jest nagrywany na kasety i służy jako dokumentacja techniczna. Już wiadomo, że 1450-metrowy odcinek w całości trzeba byłoby wymienić, gdyby nie nowo-

Można porównać wewnętrzną strukturę rury przed renowacją i po jej wykonaniu

Wodociąg po renowacji umożliwi dostarczenie czystej wody i - jak twierdzi prezes Jacek Wilke - zwiększą się parametry dotyczące ciśnienia wody.

Investycja kosztować będzie 1 mln zł i jest kolejnym etapem porządkowania blisko 50-letnich zaopiekowania w zakresie miejskiej kanalizacji i wodociągów. Firma WOMBAT jako jedyna w Europie dysponuje odpowiednimi atestami. Wykorzystywana przez nią technologia pochodzi z Anglii. Technologia ta zostanie zastosowana po raz pierwszy nie tylko w Kwidzynie, ale również w Polsce.

J.K.

Prezes PWiK Jacek Wilke pokazuje w jaki sposób pokryta zostanie specjalnym tworzywem rura wodociągowa

Rura wodociągowa przygotowana do renowacji. Jak widać nie trzeba przy tym odkopywać jej na całej długości

Na „manhattan” piechota

Rozwój kwidzyńskiego targowiska tzw. manhattan ułatwił mieszkańcom naszego miasta zakupienie samochodu, szczególnie w dni nietargowe. Korzyści wynikające z tego są ogromne - leżąc trudno nie zauważyć także negatywnych stron całego przedsięwzięcia. Jedną z nich jest całkowicie „zakorkowana” ul. Słowackiego.

Na nic nie zdają się tutaj trzy parkingi i okoliczne uliczki, które szczególnie w sobotnie przedpołudnia są zupełnie zapelnione. Zdesperowani lub po prostu leniwi kierowcy zostawiają swoje auto na ulicy, nie tylko nie przysparzając innym użytkownikom, ale stwarzając niebezpieczeństwo zarówno dla osób pieszych jak i innych kierowców.

Trudno liczyć na to, że problem rozwiąże się sam. Należy także nadmienić, że jak dotąd jakiegokolwiek zwracanie się z prośbą do policji lub Straży Miejskiej nie dawało żadnych rezultatów. Policja zastrzegła się bowiem brakiem zgłoszeń i małą ilością patroli, a Straż Miejska skłaniała nam nie pokrywać obojętnie o załatwieniu sprawy i polepszeniu sytuacji, która po dziesięć dni jest równie beznadziejna.

Kto zatem powinien zająć się tą sprawą nie wiadomo. Prawdopodobnie nadal będziemy musieli przesiadać się między samochodami lub pojąć pieszo, co nie jest równoznaczne z bezpiecznym spacerem.

Kar.

GLOTTA

Szkoła Języków Obcych Kwidzyn

Szkoła Języków Obcych GLOTTA zawiadamia słuchaczy o wznowieniu zajęć językowych po przerwie wakacyjnej. W dniu 1.09.1997 r. o godz. 16.00 w II LO w Kwidzynie przy ul. Słonecznej 2 w sali nr 11 odbędzie się spotkanie informacyjne. Szkoła ogłasza nabór dla nowych słuchaczy z różnym stopniem znajomości języka. Prowadzimy zajęcia dla dzieci i dorosłych.

Przypominamy: nauka w szkole trwa od 3 do 7 lat w zależności od ilości lekcji tygodniowo, zaś kończy się złożeniem egzaminu **First Certificate in English** lub uzyskaniem polskiego świadectwa o stopniu znajomości języka.

W roku szkolnym 1997/98 uruchamiamy ponadto:

1. Kurs dla dzieci w wieku 6-10 lat - zajęcia w małych grupach.
2. Dla nauczycieli języka angielskiego zainteresowanych złożeniem egzaminu Certificate in Advanced English - dwuletni kurs 3 godz. tygodniowo (tylko dla osób legitymujących się zdanym egzaminem FCE lub posiadających świadectwo o ukończeniu kursu dla zaawansowanych.)
3. Kurs Business English dla pracowników firm prywatnych i państwowych oraz banków.
4. Roczny kurs 3 godziny tygodniowo przygotowujący do egzaminów wstępnych na studia o kierunku angielska, ekonomia, medycyna.
5. Kurs języka niemieckiego i francuskiego dla początkujących i zaawansowanych.

Wszystkie osoby zainteresowane zapraszamy na spotkanie w dniu 1.09.1997 r. do II LO w Kwidzynie, ul. Słoneczna 2, sala nr 11 o godz. 16.00.

Zapisy do szkoły - na spotkaniu, a także 2 i 3.09 br. w sekretariacie II LO w godz. 15.00-16.00 oraz w Technikum Mechanizacji Rolnictwa w godz. 16.00-17.00.

Maluch 247 zł m-c	Cinquecento Young/Happy 318.370 zł m-c
Uno 421 zł m-c	Punto 465 zł m-c
Siena 485 zł m-c	Brava 596 zł m-c

AUTOTAK
Tak kupisz na raty
Ceny na 72 raty

Eg. OH „JANTAR”, 35-60-80
Eg. Auto Top, Giermek 5, 32-61-60
Kwidzyn, Piłsudskiego 45, 79-22-36 w. 225
Malbork, B. Turyst. Maltur, 72-26-14

Anglicy Myślą

POTTERTON MYSON I JEST IM CIEPŁO... WIELKA PROMOCJA

Kupisz kocioł CO olejowy lub gazowy i komplet grzejników to otrzymasz 10 zaworów termostatycznych o wartości ok. 500 zł

ZA DARMO

...POMYŚL JAK ONI
Szczegóły promocji w punktach sprzedaży.

Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe
POTTERTON MYSON
GRZEJNIKI, KOTŁY, ARMATURA C.O.
82-500 Kwidzyn, ul. Toruńska 28
tel. (055) 79-42-85

DESCO Sp. z o.o.
82-500 Kwidzyn, ul. Toruńska 28
tel. (055) 79-42-85

SUPER RATA
8% pierwszego wpłaty

SALON Sportowo-Rowerowy I AGD
Ebląg ul. Brzozowa 20
HALA TARGOWA przy Osiedlu tel. (055) 34-44-65

Sklep i Hurtownia Rowerów, Lżeźwiorek i Sprzętu Sportowego
Ebląg ul. Armii Krajowej 1-3
przy osiedlu tel. (055) 32-60-34

Sklep i Hurtownia Rowerów, Malbork, ul. Kosciuszki 43 (za hotelem „Złoty”) tel. (055) 32-74-33

LYŻWIORKI TERRANO WHEELS
1237,00 zł

ROWERY GÓRSKIE TORNADO, 1256,00 zł

ROWERY GÓRSKIE TREKKINGI, SKŁADAKI, BMX-y, rowery polskie i amerykańskie firm „ROMET”, „TORNADO”, „SCORPIO”, „GIANT”, „TREK”, CZĘŚCI ROWEROWE firm „SHIMANO”, „SACHS” inne, SERWIS ROWEROWY, LŻWIORKI, SPRZĘT SPORTOWY TURYSTYCZNY, REKREACYJNY, PRAKTYCZNY, LUDOWY, ODMARZACZE

RATY BEZ ŻYRANTÓW RATY BEZ ŻYRANTÓW

NIE PŁAĆ WIĘCEJ NIŻ TRZEBA!
Jeśli chcesz kupić bardzo dobry **WĘGIEL**

ORZECH I GAT. KOSTKA I GAT. KOKS
Przyjeżdź lub zamów do depozytowego składu kopalni „PIAST”

SADLINKI - wyładownia PKP
Zapewniamy transport i załadunek.
TEL. (055) 79-75-61

RATY! RATY!

SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT

SUSZ - MISTRZOSTWA POLSKI W TRIATLONIE

Już od 7 lat Susz jest organizatorem zawodów triathlonowych o zasięgu ogólnopolskim, od pięciu lat oficjalnych mistrzostw Polski w tej dyscyplinie sportu na dystansie olimpijskim.

W tegorocznej imprezie udział zapowiedzieli już ponad 200 zawodników. Zawody zostaną uświetnione licznymi imprezami towarzyszącymi.

Równie starannie przygotowują się zawodnicy miejscowego TKKF Startowali w ostatnim czasie w zawodach triathlonowych w Sopocie i Chodzieży.

W Sopocie rozegrano kolejną edycję Pucharu Polski. Zawodnicy musieli przepłynąć 450 m w morzu, przejechać 17 km na rowerze oraz przebiec 4,2 km.

Z brązowym medalem wyróżniła do Susza jedna z najzdolniejszych polskich młodzieży w tej dyscyplinie sportu Monika Smaruj.

Regaty „Liwy”

Podczas dwóch dni, 9-10 sierpnia na jeziorze Jeziorak w Siemianach odbywały się II Regaty Jachtów Turystycznych o Puchar Burmistrza Miasta Kwidzyna.

Do udziału w zawodach zgłosiło się 17 ekip rywalizujących w 5 biegach, a uroczystego otwarcia regat dokonał komandor Jerzy Richter.

W rozegranych kategoriach triumfowali: w klasie do 6,5 m - Zbigniew Kotowski, w klasie powyżej 6,5 m - Krzysztof Michalski, w klasie Omega-Bartosz Mikulski, natomiast w klasie Venus zwyciężył Andrzej Nowakowski.

Jak poinformował nas wicekomandor Klubu Andrzej Śmigelski, zawody odbywały się w znakomitej atmosferze sportowej rywalizacji, choć warunki atmosferyczne (doskwierające słońce i słaby wiatr) nie ułatwiali

Z HACZYKIEM W HERBIE

„Umarz krol - niech zyla krol”. 15 sierpnia, w ramach obchodów 50-lecia ZEM POLMO, Klub NTW przy ZEM Kwidzyn zorganizował dwie imprezy w postaci „Kraja Leszcza”.

Berło „Kraja Leszcza”, od dwóch lat będące w posiadaniu prezesa klubu F. Klawitera, przeszło w ręce jego ucznia, Stanisława Bery.

Na jeziorze Klasztornym zacytował parę wierszy z wierszy odczytał i w swojej gospodarce. Przejrzył, Warszawa: Dzieki NTW Kwidzyn moja rodzina docho- dzi do norny spozycia ryb, niez- będną przy racjonalnym odzy- wianiu.

Pierwsza dziesiątka zawodow: 1. Stanisław Bera 3490 pkt. 2. Franciszek Klawiter 3150 pkt. 3. Ignacy Orłowski 2400 pkt.

10. Jan Cichewicz 770 pkt. 11. Roman Pawłowski 1250 pkt. 12. Janusz Radziński 1152 pkt. 13. Robert Karczuba 1100 pkt. 14. Jan Cichewicz 770 pkt.

się doborowo kwota po 10 zł, kupilo nagrody i poprosilo Zdzislaw Biesieckiego, kapitana sportowego NTW, by zorganizował m i przeprowadził zawody na jeziorze NTW Smarzewo w Ro- zanie. Impreza odbyła się w sierpniu. Oto pierwsza dziesiątka: 1. Jarosław Raczynski 1300 pkt.

2. Krzysztof Osóbka 460 3. Karol Jata 400 4. Krzysztof Jagielski 180 5. Piotr Kirszyński 160 6. Adam Jasiński 140 7. Danusz Tul 140 8. Janusz Hermaszewski 120 9. Zbigniew Dziedzic 100 10. Arkadiusz Wyszomirski 80

Kalendarz brań: piątek, sobota - z rana zmienne, wieczorem drobne, niedziela - z rana zmienne, wieczorem dość dobre; poniedziałek - z rana zmienne, wieczorem drobne; wtorek, środa, czwartek - z rana bardzo dobre, wieczorem zmienne.

LIDER POKONANY

Sobotnie spotkanie piłkarzy kwidzyńskiego „Rodła” rozgrywane w ramach III ligi piłki nożnej zapowiadało się bardzo atrakcyjnie. Dostrzeżli to kibice, którzy przysiedli do oglądania meczu.

Dojście do gry w 61 minucie dwukrotnie mógł wpisać się na listę strzelców. Radość zawodników i kibiców Rodła przysłała jednak dopiero w 73 minucie.

W pierwszym meczu strzelcem został Piotr Filipik, który strzelił gola w 10 minucie gry.

atakowało. Po jednym z takich ataków, w polu karnym faulowany został R. Rutka. Pewnym egzekutorem rzutu karnego był Z. Juszcak, który podwyższył wynik na 2:0. Ponownie powtórzył się ten sam schemat. Chłopiec piłkarzy Rodła pomógł Wierzycy, która zdobyła honorowego gola.

31 z dotychczasowych spotkań nie straciła jeszcze punktu Rodła Kwidzyn - Wierzyca Starogard - 3:1 (0:0 bramki: Robert Karczuba, 1:0 dla Rodła oraz Tomasz Manuszewski).

III LIGA „POMORZE”

Kwidzyński Klub Sportowy „Rodło” ma przed sobą nieźle trudną walkę o byt w gronie III-ligowców.

Reorganizacja III ligi piłki nożnej rozpocznie się już od tego sezonu. Do III ligi awansują cztery drużyny wyłonione w wyniku spotkań barażowych i rozegranych pomiędzy mistrzami każdego z ośmiu makroregionów.

Walka o utrzymanie się w III lidze będzie zatem nieźle trudna, a dodatkowym uciążliwym elementem reorganizacji będzie bardzo wyrównana IV liga.

Komandor Jerzy Richter, burmistrz Jerzy Godzik oraz wicekomandor Andrzej Śmigelski podczas wręczenia nagród

Beach Volley Tour

Zapraszamy Państwa na ostatni, finałowy turniej rozgrywek „Beach Volley Tour”. Turniej rozpocznie się o godzinie 12.00, a uczestnikiem może być każdy kto ma ukończone 18 lat i potrafi grać w siatkówkę.

W rozgrywkach startują drużyny 2-osobowe, które zgłoszą się na 30 minut przed rozpoczęciem turnieju i opłacą wpisowe w wysokości 6 zł. Mecze turniejowe rozgrywane są według przepisów gry w siatkówkę plażową do 11 lub 15 zdobytych punktów (w zależności od frekwencji), przy czym o 5 pkt następuje zmiana stron.

Reorganizacja odbędzie się dosyć szybko, bo już w przyszłym sezonie. Z I ligi spadnie tak zwyczaj 4 zespoły, jednak awansują tylko mistrzowie poszczególnych grup II ligi. I liga liczyć będzie wówczas 16 zespołów i na tym reorganizacja ekstraklasy się zakończy.

Redukcja obszernej III ligi przebiegać będzie stopniowo. Na początek z każdej grupy „spadnie” po pięć drużyn (w grupie I tylko 4, z powodu wycofania się Sokola Tychy), natomiast z III ligi awansują tylko dwa razy po dwa zespoły. W wyniku tegorocznej reorganizacji 1998/99 obie grupy II ligi liczyć będą po 16 zespołów, z których po zakończeniu sezonu „spadnie” po 6 drużyn z każdej grupy. W sezonie 1999-2000 II liga składają się będzie z jednej, 24-

KOMUNIKAT ZARZĄDU MIASTA KWIDZYNA W SPRAWIE NOWYCH OZNAKOWAŃ ULIC „STAREGO MIASTA” W KWIDZYNI

- 1. W przypadku oznakowań poziomych: a) zmianę sposobu i miejsc oznakowań (nowe przejścia, azyle), b) wyłączenie części ulic z możliwości zatrzymywania się i postojów samochodowych.

UWAGA! Oznakowanie pionowe wykonane zostanie w okresie od 10.09.1997 r. do 30.09.1997 r.

- 3. Dopuszcza się jechy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 t na „Stare Miasto” następującymi ulicami: a) od szlaku krajowego Grudziądzka - Bat. Chłopskich - Górna - Wiślana ulicami Gdańską, Łąkową (odpowiednio oznakowanymi) dla zaopatrzenia winiarni, Zakładu Energetycznego, ZG, Składu Węgla, b) od szlaku krajowego Mostowa - Grudziądzka, ulicami Toruńską (do wiaduktu, nad torami PKP) Południową, dla zaopatrzenia WZPOM, elewatora, chłodzi PBR01 oraz byle bazy GS c) od szlaku krajowego Grudziądzka - Bat. Chłopskich ulicą Hallera w kierunku Sadlnik, d) od szlaku krajowego Malborska - Jagielski ulicą Malborską dla zaopatrzenia stacji paliw, e) od szlaku krajowego Grunwaldzka przez wiadukt w ciągu ulicy 3 Maja ulicami Kościuszkii do dworca PKP oraz Konopnickiej do ZEM.

SKŁAD OPALU SPRZEDAŻ RATALNA NA TERENIE KWIDZYNA SKUP ZŁOMU ŻELMOZ STAL ATRAKCYJNE CENY PŁATNE GOTÓWKĄ! KWIDZYN, UL. TORUŃSKA 36, TEL. 21-11 36W.8

Hurtownia „PIEC-MAT-BUD” „DOMBUD” 82-800 Kwidzyn, ul. Walszcza 66, tel. (055) 79-40-76. OFERUJE PO ATRAKCYJNYCH CENACH MATERIAŁY BUDOWLANE: gazobeton 24*24*59 4,20 zł/stk, płyty kartonowo-gipsowe 1,2*2,6 gr 12,5 mm 17,82 zł/stk, cement (worki - 25 kg „atrakcja”) 170 zł/tona, atlas - klej do glazury (worki 25 kg) 14,75 zł/work, inne materiały budowlane.

WYŻSZA SZKOŁA MORSKA W GDYNI WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY 81-225 Gdynia, ul. Morska 83 ogłasza nabór kandydatów na studia zaoczne kierunek - elektrotechnika specjalność elektroautomatyka. Wykłady i ćwiczenia odbywać się będą w Malborku, ul. Narutowicza 14 (w budynku Zespołu Szkół Technicznych). Nabór odbywa się jednocześnie w Gdyni i w Malborku. Studia zaoczne są płatne. Odpłatność za I semestr wynosi 1 150 zł + 50 zł opłata manipulacyjna. Dokumenty przyjmowane będą w dniach od 16 lipca do 31 lipca 1997 roku i od 1 września do 25 września w Malborku w godzinach 11.00 - 15.00 (wyłącznie skompletowane).

DZIENNIK POMORSKI

ISSN 1232-3713

Regionalne Pismo Pomorza Nadwiślańskiego

Nr 35 (228) GDAŃSKIE • ELBLĄSKIE • OLSZTYŃSKIE • TORUŃSKIE 28.08.1997 r.

na pragnienie ...

GRIN

N A P O J E

Gdańskie drewno w CTO

Zakończyły się prace nad memorandumem informacyjnym spółki Gdański Przemysł Drzewny, która przygotowuje się do wejścia na CTO.

Memorandum opracowała dla GPD - spółki portfelowej NFI Progress - gdyńska firma Elimar. Jego powstanie będzie sfinansowane ze środków pomocowych Banku Światowego. Pierwsza emisja obejmuje 1,18 mln akcji po 1,99 zł i nie będzie adresowana do konkretnych odbiorców. Memorandum z wnioskiem powinno wpłynąć do KPW we wrześniu. Wejście na CTO nie będzie na razie związane z podniesieniem kapitału akcyjnego. Ma ułatwić spółce pozyskanie inwestora strategicznego.

Najchętniej widzielibyśmy kogoś z branży, kto wspierający nas nie tylko kapitałowo, ale również udostępniłby nam swoje rynki zbytu. Możliwe jest też znalezienie inwestorów dla naszych samodzielnych zakładów - mówi Ryszard Lisiak, członek zarządu. Przedsiębiorstwo produkuje m.in. tarcice liściastą i iglastą, deski, boazerie oraz parkiety. Ma też pięć własnych składów handlowych materiałów budowlanych. Firma chce uruchomić nowy zakład, który produkowałby tzw. klejonkę, czyli półprodukt do produkcji mebli oraz jako surowiec budowlany przede wszystkim na eksport do Anglii. Nowy zakład powstałby w istniejących już halach w Skórczu. Inwestycję szacujemy na ok. 1 mln marek.

K.B.

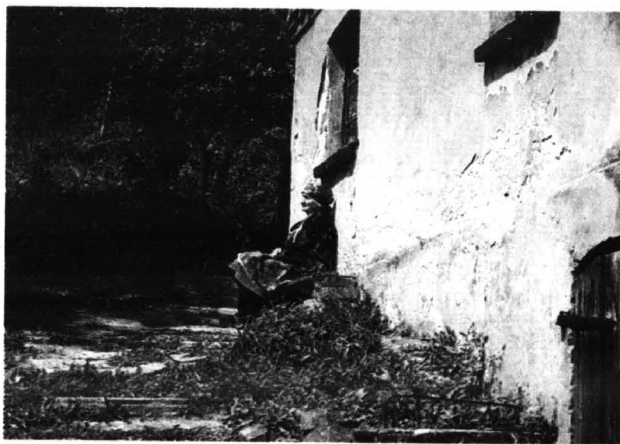
Chcą słowo „dobroczynność” przywrócić właściwy sens

WOŁONTARIAT

Łacińskie „voluntarius” tłumaczymy jako dobrovolny, chętny, ochoczy. I trzeba przyznać, że określenia te nasuwają niezbyt dobre skojarzenia. Czyny i prace społeczne, ochotnicze hufty pracy, społecznicy, pomagierzy, sadzenie drzewek, i wyjazdy na wykopki... - to już było. Hasła te, można powiedzieć, przywołują zafalowaną przeszłość i związane z tym opory. Dzisiaj już pseudodobrowolne czyny, i prace należą do przeszłości.

A wolontariusze chcą odkłamać słowo „dobroczynność”, pogłębić jego znaczenie, a z wolontariatu uczynić sposób odkrywania przez ludzi własnej podmiotowości, tożsamości i istotnych wartości wpisanych w naszą kulturę, takich jak: bezinteresowność, szczerłość, dobro, prawdziwe emocjonalne, i duchowe dojrzenie przez autentyczne, głębokie relacje międzyludzkie.

Mają świadomość, że ich zadanie należy do trudnych, ale ciągnie ich do tej działalności. Ludzie dzisiaj coraz częściej noszą w sobie przekonanie, że osiągnięcia, reputacja, status są ważniejsze niż miłość, troska, kontakt z ludźmi i bycie w zgodzie

Dla wielu osób nie ma życia bez bezinteresownej pomocy drugiego człowieka.

Fot. M. Pochwałowski

z samym sobą. Wolontariusze więc niekiedy są posirzani jako naiwnicy, którzy dają się wykorzystywać, czasem jako intruzi, czasem w ogóle się ich nie dostrzegają... W Gdańsku ich działalność nie jest zbyt spek-

takularna. Uczciwie, społecznie, bezinteresownie oddają swój czas troszcząc się o tych, którzy potrzebują ich pomocy.

• Nie, nikt z nas nie wyjeżdżał

cd. na str. 3

Wydłużyć sezon

Działka o powierzchni ok. 5 000 m kw. położona przy ul. Bojerowców w Krynicy Morskiej została wykazana do sprzedaży z przeznaczeniem pod budowę hotelu, łącznie z zapleczem dla prowadzenia usług leczniczych.

Krynica musi się rozwijać - mówi L. Taracha, sekretarz Urzędu Miasta - Aby myśleć o wydłużeniu sezonu turystycznego, musimy mieć coś do zaproponowania wczasowiczom poza plażą latem. Na przykład sporty wodne uprawia się również w zimie. Myślimy też o budowie ośrodka balneologicznego (wykorzystanie właściwości leczniczych miejscowych wód solankowych). Opracowaliśmy już ofertę inwestycyjną, na jego budowę liczymy na to, że wkrótce zostanie ona zrealizowana.

Kredyt Bank w Rębiechowie

Na trójmiejskim lotnisku w Rębiechowie otwarty zostanie bank. W przetargu zwyciężył Kredyt Bank. Jego oddział czynny będzie przez cały tydzień, od godz. 6.00 do 22.30. Dla nocnych podróżnych przeznaczono bankomat. Otwarty zostanie również kantor.

Pierwsze kroki BIG Banku Gdańskiego

Jak już informowaliśmy, z połączenia BIG i BG powstaje bank uniwersalny, wykorzystujący najnowsze technologie. Informatyzacja pozwoli na osiągnięcie wysokiego tempa rozwoju sieci oddziałów.

Dzisiaj Bank Inicjatyw Gospodarczych zamyka emisję akcji serii I. W kraju i za granicą znalazło się 65 mln z oferowanych 75 mln akcji.

Pierwszych szczegółowych informacji na ten temat udzielił dziennikarzowi Pulsu Biznesu Marianowi Zielińskiemu - prezes BIG Bogusław Kott. Ze względu na duże zainteresowanie naszych czytelników tym tematem proponujemy omówienie tej wypowiedzi. [cd. na str. 5](#)

Grudziądzanie chcą do filmu

Tym zebrał się w sobotę pod grudziądzkim Muzeum. Właśnie ten plac wyznaczył producent filmowy „Ognisty Jeździec” na miejsce spotkania ze statystami. Przyszli zarówno bezrobotni chętni do dorobienia paru groszy, młodzież, jak i... kandydatki na przyszłe gwiazdy.

Starówka jest już przygotowana, a zdjęcia będą kręcone pomiędzy 22 a 24 sierpnia. Nie wiadomo dokładnie, ilu statystów wykorzystanych będzie do kręconych w Grudziądzu ujęć. Wysłannicy producentów filmu,

którzy zajęli się przybyłą grupą, zrobili każdemu osobne zdjęcie i zapisałi dane personalne. O tym, kto dostanie się na plan filmowy, zdecydowały zapotrzebowanie na daną urodę, wiek, płęć i fotogeniczność kandydatów.

Nie po raz pierwszy Grudziądz „zagra” w filmie. Wcześniej urok Starówki wykorzystany został także przez Krzysztofa Zanussiego w filmie „Rok spokojnego słońca”. „Ognisty Jeździec” jest opowieścią o niemieckim poecie okresu romantyzmu Friderichu Hoelderlingu. Reżyserem jest Nina Grosse.

K.B.

Mleczne przymalali
Kupuj z tym znakiem

Hurtownie:

Spółdzielnia Mleczarska „Maćkowy” -Hurtownia Firmowa „Maciek”
83-110 Tczew, ul. Orzeszkowej 6
Spółdzielnia Mleczarska „Maćkowy” -Hurtownia Firmowa „Maćko”,
82-300 Elbląg, ul. Węgrowa 1
Spółdzielnia Mleczarska „Maćkowy” -Hurtownia Firmowa
82-200 Malbork, ul. Kościuszki 14
OSM Starogard Gd.,
83-200 Starogard Gd., ul. Norwida 4
Handel Art. Mleczarskimi -PHU „Masław”
83-200 Starogard Gd., ul. Droga Owidzka 1

Magazyny zakładowe:

Gdańsk, ul. Bartnicza 1
Gdańsk Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 139

Lexus już oryginalny

Historia firmy sięga roku 1989. Wtedy to szefowie Toyota postanowili, że firma powinna zaistnieć na rynku samochodów luksusowych. Ponieważ w tej klasie bardzo liczy się image, specjaliści od marketingu uznali, że nie można w tej samej sieci sprzedawać popularnych samochodów typu corolla i luksusowych limuzyn,

porównywalnych z mercedesem klasy S czy BMW serii 7. Tak powstał Lexus.

Obecnie oferta firmy obejmuje trzy limuzyny: ES 300, GS 300, LS 400; dwa samochody sportowe: SC 400 i SC 300 oraz

auto terenowe LX 450. Flagowym modelem firmy jest LS 400. Jest to pierwsza konstrukcja Lexusa. Pod maską tego modelu pracuje 8-cylindrowy silnik w układzie V o pojemności 3669 cm³ i mocy 260 KM przy 5300 obr./min.

Auto-Moto
jeszcze na
str. 6-8

Lexus LX 450

WOLONTARIAT

cd. ze str. 1

- Chociaż najprawdopodobniej w okolicy września jeden z naszych wolontariuszy pojedzie do Mozambiku, znalazł kontakt przez Internet, a do Zambii wybiera się Ewa. Zanim wyjadą, skorzystają ze szkoły dla wolontariuszy w Danii.

W ramach tej instytucji i za jej pośrednictwem będą miesiąc pracować, żeby pokryć 25 proc. czesnego za naukę w szkole duńskiej, w której spędzą pięć miesięcy, dopiero potem wyjadą na pół roku do wybranego przez siebie kraju.

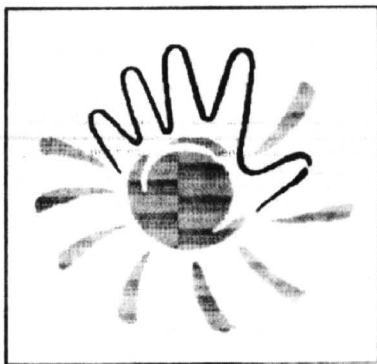
Gdański Wolontariat nie powinien być jednak kojarzony z wielką, egzotywną przygodą, ucieczką od monotoni codzienności. Wprost przeciwnie. Nasza praca - mówi sugestywnie szefowa - to przeprowadzenie niepełnosprawnej babci przez ulicę.

Działamy dopiero trzy lata i wiele musimy się uczyć, nawiązywać kontakty. Korzystamy z doświadczeń wolo-

Jedną z ważniejszych inicjatyw w zakresie podejmowania pracy na zasadzie wolontariatu to działalność w Zakładzie Karnym w Gdańsku Przemyśle.

Tyle się dziś mówi o więzienictwie, karze, resocjalizacji. Niekiedy twierdzą, że rzeczywistość penitencjarna jest tak zła, iż wszelkie próby jej modernizacji są, w najlepszym wypadku, przystawianą kropką w morzu potrzeb. Potrzebne są reformy dogłębne, ale przecież na takie trzeba będzie poczekać. Poczekać - więc tymczasem, chyba na długo, pozostawić tych ludzi samym sobie. Wolontariusze postanowili nie czekać. Współpracują w realizacji programu "Promocja rodziny" w zakładzie karnym. Mają swój udział w organizowaniu dla więźniów kursów zawodowych pałacza, szkoleń, obejmujących opanowanie przez osadzonych podstawowej obsługi komputera. Kursy

wolontariat

CENTRUM

ntariuszy na terenie Polski - w Warszawie, Poznaniu, Katowicach, Toruniu, Ostrowcu Świętokrzyskim, Słupsku i za granicą - Irlandii, Danii.

Kiedy jednak wywiesili na terenie Gdańska 8 - 10 plakatów, informujących w dość zabawny sposób o wolontariacie przez dwa dni drzwi Centrum się nie zamykały. Przychodzili ludzie młodzi, ze szkół średnich, studenci. Wykazywali się dobrą wola i chęcią działania. Deklarowali pomoc niepełnosprawnym, opiekę nad dziećmi i ludźmi starszymi, samotnymi, chorymi. Chociaż w dzisiejszych, bardzo egoistycznych czasach to takie niemodne. Nie się skończyło się tylko na deklaracjach. Ścisłe i systematycznie współpracuje z Centrum ok. 30 osób, ponad 100 innych ciagle jest z nami w kontakcie i skłzu swoim czasem w zależności od potrzeb.

Co nimi kieruje? Przypadek, życiowy zakręt, chęć zmiany, dążenie do poznania ciekawych ludzi, przekonanie, że pieniądze nie są najważniejsze, wewnętrzny głos, który każe pomagać innym...

kończą się państwowym egzaminem, dyplomy honorowane są na terenie całego kraju.

Więźniowie mają możliwość wzięcia udziału w cyklach spotkań na temat problemów etycznych, rozmawiają o więzach rodzinnych, poszanowaniu akceptowanych zasad społecznego współżycia, wychowaniu seksualnym, przeciwdziałaniu przemocy. Organizuje się dla nich imprezy sportowe, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi.

Na pewno nie zawsze i nie we wszystkich wypadkach, ale dostrzegają ogromne zapotrzebowanie na taką działalność. Skazani często przyjmują wyciągając dłoń, potrzebują rozmawiać, mówić o swoich emocjach i przeżyciach, o sobie. Nie czują się wtedy skreśleni. Zresztą identyczne sygnały otrzymują w Domach Pomocy Społecznej, szpitalach, domach dziecka i w prywatnych mieszkaniach ludzi skrzywdzonych przez los, opuszczonych przez rodziny, osamotnionych.

Ewa Jęda

Województwo elbląskie z każdym rokiem pnie się coraz wyżej na listach rankingowych regionów turystycznych. Trzeba jednak przyznać, że w tym współzawodnictwie najważniejszymi atutami są swoiste "podarunki", jakie region ten otrzymał od natury: Frombork, Mierzeja i Zalew Wiślany, Malbork, Kanał Elbląski. Tysiące turystów przyjeżdżają, nie czekając na zachętę biur podróży. Można jednak odnieść wrażenie, że owe atuty, nie są w pełni wykorzystywane przez organizatorów turystyki. Turyści, którzy przyjeżdżają tu od lat, mówią o zniszczeniach w środowisku naturalnym, o kłopotach

NIE TYLKO MIERZEJA

z trafieniem na wolne miejsce na parkingu czy w hotelu, o bardzo młodej sile tanich pensjonatów. O problemach tych, z wojewodą elbląskim Władysławem Mańktem, rozmawia Marian Bobkiewicz.

- Jak pan ocenia stan infrastruktury turystycznej w Elbląsku?

- Województwo elbląskie dysponuje około 25 tysiącami miejsc noclegowych, z tego około 70% znajduje się na Mierzei Wiślanej, a na dodatek są to miejsca dostępne jedynie w sezonie letnim. Fakt ten wskazuje na ogromne dysproporcje w rozmieszczeniu infrastruktury turystycznej. Poza przeinwestowaną Mierzeję Wiślana zasoby bazy recepcyjnej na pozostałym terenie są znikome. W ostatnich latach obserwujemy jednak wzrost liczby miejsc w hotelach, pensjonatach i zajazdach oraz znaczne podwyższenie standardu tych obiektów.

Dla zilustrowania tej oceny powiem, że hotele o najwyższym standardzie usług otwarte zostały w Elblągu, Malborku i Kadynach. Warto też dodać, że dla potrzeb turystyki adaptowane są dworki szlacheckie w Waplewie i Drulicach. Szczególnie dotkliwy jest jednak brak obiektów turystycznych średniej kategorii, z przeznaczeniem dla turysty niezbyt zasobnego - typu domy wycieczkowe, schroniska, campingi. Są one szczególnie potrzebne na niezwykle atrakcyjnym obszarze Wzniesienia Elbląskiego, Pojezierza Rejonu Turystycznego oraz wzdłuż Kanału Elbląsko-Ostródzkiego, będącego największą osobliwością województwa.

- Jak widać, zaspokojenie tych potrzeb będzie wymagało sporych nakładów. Kto ma być inspiratorem tych inwestycji? Chyba nie minister turystyki ani wojewoda. Gdzie indziej już dawno stwierdzono, że najlepiej udają się takie inicjatywy, jeśli „rękę na pulsie” trzyma samorząd gminy.

- Podzielim w pełni tę opinię. Także i w Elbląskim są samo-

razdy, które dostrzegły w rozwoju turystyki szansę rozwiązania wielu problemów ekonomicznych i społecznych na swoim terenie. W sumie jednak trzeba przyznać, że jest zbyt mało zaangażowanie samorządów do przedstawiania turystyki na tory gospodarki rynkowej. Nie dzieje się to oczywiście bez przyczyny. W urzędach gmin można usłyszeć nie pozabawione racji opinie, że jest zbyt wysokie oprocentowanie kredytów na tego typu działalność, że zbyt często zmieniają się przepisy podatkowe, że władza gminna nie ma możliwości ustalania znaczących zachęt dla inwestorów. Dodać do tej listy należy jeszcze i to, że samorząd angażując się w rozwój bazy turystycznej czyni to w pewnym sensie z pobudek altruistycznych, jako że budżet gminy nie ma z tego tytułu szczególnych korzyści. Podatki płacone przez firmy omijają gminną kasę.

- W wielu regionach kraju rozwija się agroturystyka. Odnoszę wrażenie, że ta „moda” nie dotarła jeszcze do województwa elbląskiego.

- Agroturystyka w województwie elbląskim od kilku lat jest intensywnie rozwijana. Nie jest jednak rzeczą łatwą przystosowanie gospodarstwa wiejskiego do zakwaterowania i wyżywienia kilku bądź kilkunastu osób. Sprawy agroturystyki zajmuje się u nas Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Starym Polu. Utrzymuje on systematycznie kontakty z blisko czterdziestoma gospodarstwami, prowadzącymi tego rodzaju działalność. Kontakty te dotyczą promocji i reklamy oraz szkolenia z zakresu hotelarstwa i gastronomii. Chciałbym też dodać, że organizacje i firmy turystyczne zostaną u nas zasilone przez specjalistów, którzy obecnie kształcą się w Malborku, gdzie Wyższa Szkoła Morska z Gdyni prowadzi w systemie zaocznym studia z zakresu obsługi ruchu turystycznego.

- Jakie działania podejmowane są w województwie, by chronić przed degradacją środowisko naturalne i kraj-

obraz, a jednocześnie nie mnożyć barier i zakazów wobec zmotoryzowanych turystów?

- Od ponad dziesięciu lat istnieje w województwie Ekologiczny System Obszarów Chronionych. Obejmuje on parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu. Przyjęliśmy zasadę, by w 22 rezerwach przyrody, 3 parkach krajobrazowych i na 24 obszarach chronionego krajobrazu turysta czuł się jak najmniej ograniczony.

Nie może oczywiście pnieć się z tego względu najmniejszego uszczerbku przyroda. Turyści zmotoryzowani muszą pogodzić się z tym, że nie dojadą swoimi samochodami do każdego matecznika. Tam jednak, gdzie będzie zakaz wjazdu dla samochodów, wytyczona zostaną specjalne szlaki rowerowe, dzięki czemu

można jednak złagodzić negatywne skutki tego procesu?

- Mieszkańcy województwa elbląskiego zdążyli się już przyzwyczaić do natężonego ruchu pojazdów. Rosnące obciążenie głównych tras komunikacyjnych notowane jest od początku lat dziewięćdziesiątych. Nie przyglądaliśmy się temu obojętnie. Przy głównych trasach Gdańsk - Warszawa oraz Elbląg - Malbork - Czerni zlokalizowano stacje benzynowe, stacje obsługi pojazdów, parkingi, miejsca noclegowe, gastronomię.

Odpowiednie służby przygotowały się również do odbudowy drogi Elbląg - Kaliningrad, z przejściem granicznym w Grzechotkach. Za realizacją tej inwestycji przemawiają nie tylko względy ekonomiczne, a są one oczywiste choćby z tego powodu, że jej koszt będzie wielokrotnie niższy od realizacji podobnego

Wojewoda elbląski, Władysław Mańkut

zmniejszy się obciążenie istniejących dróg i degradacja środowiska

- Przez województwo przebiegają trasy komunikacyjne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Można przewidzieć, że bardzo szybko będzie nasilał się na nich ruch. Nie będzie to obojętne dla środowiska naturalnego. Czy

zadania gdziekolwiek indziej. Nie mniej ważne są obowiązujące rygory ochrony środowiska, a przecież podporządkowanie się im też wymaga sporo środków. Sporą część tych nakładów będzie można pominąć, gdy na całym polskim odcinku droga ta biegnie w otwartej przestrzeni, a to oznacza, że pod żadnym względem nie będzie uciążliwa dla otoczenia.

Pocztowe skrytki kryją... oszustów?

telefoniczny, był wyższy niż zwykle. Wysłuchanie oferty kosztowało mnie ponad trzysta tysięcy złotych.

Gdy dzwonił się pod podany numer, bardzo sympatyczny kobiecy głos, podaje informacje, że aby uzyskać wszystkie szczegóły, dotyczące pracy, należy wykręcić jeszcze jeden numer. Wówczas na ogół zainteresowany pracą odkłada słuchawkę i czym prędzej dzwoni pod przed chwilą usłyszany numer. Sto dolarów tygodniowo jest stosun-

kowo silnym magnesem. Warto jednak wysłuchać sympatycznej pani do samego końca, a to dlatego, iż podaje ona jeszcze jedną informację, a mianowicie, że minuta połączenia będzie kosztować 3,70 złotych. Oznacza to, że zamiast do biura firmy, dodzwonił się pod bieżący numer audiotele. Nagrano na taśmie głos przez około dziesięć minut, będzie nas instruował, co robić, aby zarobić sto dolarów tygodniowo.

- Wita państwa Wydawnictwo

Polpress. Pragniemy przedstawić panstwo oferty pracy w naszej firmie... - tym razem w słuchawce słyszymy męski głos.

Jeśli pomozemy czas trwania połączenia, przez minutową stawkę, otrzymamy sumę przekraczającą trzysta tysięcy starych złotych. Za tę kwotę, która oczywiście obciąża nasz rachunek dowiadujemy się, że firma ma wielkie perspektywy rozwoju i w ogóle jest świetna. Oprócz tego wydaje magazyn szaradziarski, z którego część dochodów przeznaczona jest na pomoc dzieciom z porażeniem mózgowym. Jeżeli chodzi o ankietę to głos stwierdza, iż są one nieskomplikowane, jasne i krótkie oraz, że łatwo się je wypełnia.

cd. na str. 4

ZAMIESZANIE PRZY KASIE

Wprowadzenie kas fiskalnych przegladano, że w wielu sklepach stały się one pretekstem do ograniczenia uprawnień konsumenta. Kupujący skarżą się, że nie mogą załatwić reklamacji, ponieważ sprzedawca zasłania się faktem, iż operacja kupna - sprzedaży została już zarejestrowana i nie można jej anulować.

- Tymczasem, jeżeli reklamacja została uwzględniona, a klient żąda zwrotu pieniędzy kasjerka dokonuje niefiskalnej operacji wypłaty gotówki z kasy - informuje Henryk Kandıulski, prezes Klubu Federacji Konsumentów. Następnie wypełnia ona druk protokołu reklamacji lub odnotowuje ten fakt w kartotece reklamacji.

Jeżeli konsument wymienia w ramach reklamacji towar na taki sam, tyle że wolny od wad, to wówczas przyjęty niepełnowartościowy produkt usuwany jest z magazynu dokumentem „korekta stanu”.

Istnieje także możliwość zamiany paragonu na rachunek uproszczony, bądź fakturę VAT.

- Pamiętać jednak należy, że oba te dokumenty sklep może wystawić jedynie w terminie nie później niż siedem dni od daty wydania towaru - informuje Henryk Kandıulski. - Aby otrzymać rachunek uproszczony, albo fakturę VAT, trzeba dokonać zwrotu oryginału paragonu fiskalnego, który zostanie dołączony do kopii wystawionego dokumentu.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 30 maja 1995 roku, zniósło przywilej konsumenta polegający na możliwości oddania nie używanego produktu w ciągu pięciu dni. Obecnie taki zwrot jest kwestią umowy między konsumentem a sprzedawcą.

- Często sprzedawcy tłumaczą, że chętnie przyjęliby zwrot towaru, ale... transakcja zarejestrowana jest już przez kasę fiskalną - mówi Henryk Kandıulski. - Jeżeli jednak klient ma paragon posiadający, że kupił dany towar, to istnieje możliwość jego zwrotu. Zwrot sprzedawcy oryginału paragonu będzie dowodem dla kontrolera z Urzędu Skarbowego, że towar został zwrócony, więc nie było obrotu.

Taka operacja może się odbyć wówczas, gdy sprzedawca wyrazi na nią zgodę. Nieprawdą jest natomiast, iż nie można przeprowadzić jej w ogóle.

Tak czy inaczej, stosowanie kas fiskalnych jest prawnym obowiązkiem kupców. Obowiązek stosowania fiskalnych kas rejestrujących przez większość (dość wszystkich) płatników VAT wprowadziła ustawa z 8 stycznia 1993 roku o podatku od towarów i usług. Celem wprowadzenia tych urządzeń do użytku było ułatwienie w systemie rozliczeń podatku VAT, lepsza kontrola obrotu handlowego oraz ograniczenie „szarej strefy” w obrocie.

Na podstawie szacunków Ministerstwa Finansów ocenia się, że w ciągu niespełna półtora roku - do końca 1998 roku - właściciele sklepów będą musieli kupić około 600 tys. kas rejestrujących. Jest to liczba ogromna i trudno się dziwić, że panuje stan „podwyższonej gorączki”. Producenci, importerzy i dystrybutorzy używają wszelkich metod, by zachęcić klienta do zakupu ich urządzeń.

Wśród planowanych do zakupu marek, prym wiedeńskie krajowy producent kas fiskalnych „Optimus-C” SA dalej postępują wspólnie Sharp i IBM.

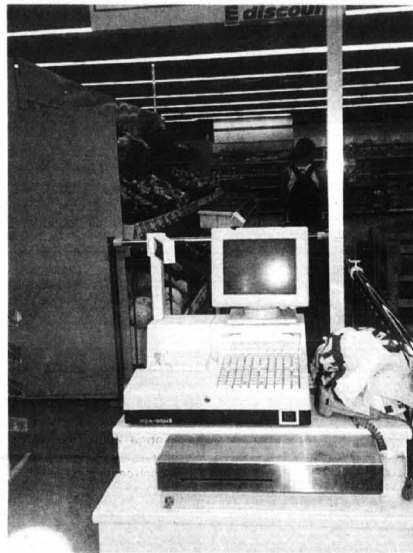
Przy zakupie kas fiskalnych klienci powinni zwracać uwagę nie tylko na cenę, ale także na dostępność serwisu wysokiej jakości oraz parametry techniczne sprzętu, takie jak: możliwość współpracy z komputerem, bezpieczeństwo danych czy możliwość współpracy urządzenia z czytnikiem kodów kreskowych.

Podatnik kupujący kasę produktu krajowej, jak też zagranicznej może od podatku do

deklarowania obrotu i kwot podatku należnego ze sprzedaży wykonywanej na rzecz osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej.

Kryterium określającym termin „fiskalizacji” czyli rozpoczęcia sprzedaży za pomocą ufskalinowanej kasy rejestrującej, są obroty, jakie podatnik osiągnął. Aktualnie obowiązuje terminar określony w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 1996 roku.

Do 10 lutego 1997 - obroty powyżej 400 tys. zł, do 28 lutego 1997 - obroty powyżej 380 tys. zł, do 31 marca 1997 - obroty powyżej 360 tys. zł, do 30 kwietnia 1997 - obroty powyżej 340 tys. zł, do 31 maja 1997 - obroty powyżej 320 tys. zł, do 30 czerwca 1997 - obroty powyżej 300 tys. zł, do 31 lipca 1997 - obroty powyżej 280 tys. zł, do 31 sierpnia 1997 - obroty powyżej 260 tys. zł, do 30 września - obroty powyżej 240

zapłacenia odliczyć sobie 50 procent jej ceny zakupu (nie więcej niż 2 500 zł). Jeśli, np. kasa krajowego bądź zagranicznego producenta nosi cenę zakupu 2 500 zł, to efektywnym kosztem poniesionym przez kupującego będzie kwota 125 zł (po odliczeniu).

Kasa fiskalna to nie tylko drukarka pokwitowań dla klientów. Jest ona mniej lub bardziej skomplikowanym urządzeniem komputerowym. Takie standardowe urządzenie pozwala nie tylko przyspieszyć obsługę klientów, ale może także wskazać sprzedawcy, ile reszty powinien wydać. Bardziej skomplikowane urządzenia można łączyć w sieć i podłączyć do komputera na biurku kierownika, który dzięki temu wie, ile i jakich produktów zostało mu na półkach czy w magazynie.

Stosując kasy rejestrujące właściciele czy kierownik sklepu nie musi zatrudniać specjalistów do prowadzenia analizy funkcjonowania sklepu, natężenia zakupów w poszczególnych porach dnia, płynności handlowej poszczególnych towarów czy nawet „wymuszenia” uczciwości pracowników. Wszystkich takich danych dostarczą w zestawieniu kasowe. Nie należy jednak zapominać o ułatwieniach, dzięki automatycznym zestawieniom poszczególnych grup podatkowych w rozliczeniach z urzędami skarbowymi.

Kasa fiskalna odgrywa u podatnika funkcję urządzenia rejestrującego obrót i kwotę podatku należnego (do odparowania na rzecz skarbu państwa). Budowa kasy fiskalnej gwarantuje ochronę i przechowywanie tych danych przez okres co najmniej 5 lat. Wartości rejestrowane w pamięci fiskalnej kasy stanowią podstawę

tych, do 31 października 1997 - obroty powyżej 220 tys. zł, do 30 listopada - obroty powyżej 210 tys. zł, do 31 grudnia - obroty 200 tys. zł.

Terminar ten określa termin fiskalizacji w zależności od osiągniętych w pierwszych trzech kwartałach 1996 roku obrotów. To samo rozporządzenie ustaliło również terminar fiskalizacji na rok 1997. Wygląda on następująco: do 10 lutego 1998 - obroty powyżej 200 tys. zł, do 28 lutego - obroty powyżej 185 tys. zł, do 31 marca 1998 - obroty powyżej 170 tys. zł, do 30 kwietnia 1998 - obroty powyżej 160 tys. zł, do 31 maja 1998 - obroty powyżej 150 tys. zł, do 30 czerwca 1998 - obroty powyżej 130 tys. zł, do 31 sierpnia 1998 - obroty powyżej 120 tys. zł, do 30 września 1998 - obroty powyżej 110 tys. zł, do 31 października 1998 - obroty powyżej 100 tys. zł, do 30 listopada 1998 - obroty powyżej 90 tys. zł, do 31 grudnia 1998 - obroty powyżej 80 tys. zł.

Terminy wprowadzania kas fiskalnych w roku 1998 uzależnione są od obrotów osiągniętych przez podatnika w całym roku 1997 (odmiennie od zasad naliczania obrotu za rok 1996 do fiskalizacji, gdzie obrót obliczany jest za pierwsze trzy kwartały - tj. od 1 stycznia do 30 września włącznie).

Bardzo ważną kwestią w tym zakresie jest określenie użyte w stosunku do terminów wprowadzenia kasy. Na przykład określenie „do 1 marca” oznacza, iż całość obrotu, wykonanego w dniu 1 marca, musi być rejestrowana już na kasie. Nie może to być tydzień później, połowa miesiąca czy koniec miesiąca.

Urszula Niewiarowska,
(mp)

Na Wybrzeżu spada bezrobocie JESZCZE BEZ ZACHWYTÓW

W statystykach bezrobocia, Elbląg wciąż zachowuje swoje miejsce w czołówce krajowej. Na koniec lipca br. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, wyniosła 39 989 i tylko mniej niż połowa z nich, bo 18 423 osoby, czyli, 46,1 proc. posiadała prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Najwyższe bezrobocie odnotowują w Elbląskim RUP: w Malborku - 25,8 proc., Elblągu - 23,7 proc. i Kwidzynie - 21,9 procent ogółu zarejestrowanych. Pocięszające w tym wszystkim jest jednak, utrzymywanie się tendencji spadkowej i jak zwykle, jest ona wyraźniejsza latem, co wiąże się poniekąd z sezonowością wielu prac. O ile w I półroczu br. ilość bezrobotnych w elbląskim zmniejszyła się o 5 366 osób, czyli o 11,5 proc., o tyle w samym roku lipcu system urzędów pracy tego województwa odnotował spadek aż o 3,1 proc., czyli i było z jego rejestrów 1288 osób.

Tym samym, stopa bezrobocia, która dla Elbląskiego, w końcu czerwca, wyniosła 21,5 proc. (wspólnie z suwalskim II miejsce w kraju), na 31 lipca br. spadła do 20,6 proc. Dla porównania, średnia stopa bezrobocia w Polsce wynosiła w tym samym dniu 11,3 proc.

Tak zatem powodów do zachwytu nie ma. Zwłaszcza, gdy ma się świadomość, że tylko część ubiegających z rejestrów, w lipcu około 33 proc. ogółu wyłączonych, uzyskuje pracę. Tych, którym udało się uzyskać pracę stałą, jest jeszcze mniej (w lipcu 1275 osób). Z reguły więcej bezrobotnych traci status bezrobotnego na własne życzenie. Nie jest on im widocznie do niczego potrzebny, bowiem nie potwierdzają gotowości do pracy. W czerwcu było to ponad 40 procent wyłączonych, w lipcu 20,9 proc., czyli 1755 osób.

Podstawową przyczyną, jakiej jedynie można domniemywać, jest uzyskiwanie, przez osoby nie potwierdzające gotowości do pracy, dochodów w tzw. szarej strefie. I dopóki nie koluduje to z przepisami o zatrudnieniu bezrobotnych, z formalnego punktu widzenia jest wszystko w porządku, a problemy może mieć jedynie Urząd Skarbowy, ZUS i Państwowa Inspekcja Pracy.

Gorzej, gdy dochodzi do pogwałcenia przepisów dotyczących zatrudnienia bezrobotnych. Przedej, czy później, tak nieuczciwy pracodawca, jak i sam bezrobotny, trafi w dość sżymywność i niemylly uścisk inspektorów Kontroli Legalności Zatrudnienia.

Ostatnio na Mierzei Wiślanej inspektorami okazali się nie spodziewanie konsumenci zakładu gastronomicznego, potencjalni kandydaci na letników, klienci tamtejszych placówek handlowych.

Jednak według opinii kierownika Wydziału Kontroli Legalności Zatrudnienia Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Piotra Łopacińskiego, podczas tych wakacji, nie jest nad morzem tak źle. Może nawet lepiej niż w latach ubiegłych, choć przecież podmiotów kontrolowanych jest o wiele więcej, a to za sprawą wzmocnienia kadrowego elbląskiej „policji pracy” o ponad 200 procent.

Kto wie, może to za sprawą większej świadomości kosztów „wpadki”, a może już ten obszar ulocuzo br. urolupowo po prostu taki jest, że bardziej opłaca się z pracownikiem zawrzeć jakąkolwiek umowę sezonową i wystąpić do właściwego RUP kwit o zatrudnienie bezrobotnego, niż później, w środku sezonu tracić czas na wędrowki po sądach i kolegiach. Wszak czas to też pieniądź.

Gorzej wygląda zatrudnienie „na czarno” w przedsiębiorstwach produkcyjno-usługowych, głównie branży budowlanej i rolno-spożywczej. Ale to już temat na osobne opracowanie.

Na razie, od początku tego roku do końca lipca, przeprowadzono 349 kontroli i stwierdzono 140 przypadki nielegalnego zatrudnienia osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Ponad połowa z nich, jednocześnie wyłudzała z Rejonowych Urzędów Pracy zasiłki. I przyszło im je zwrócić. Łącznie na kwotę 53 136 zł. Niby stare pół milarda to nie dużo. Ale przecież na tym się nie skończyło. Ostatnio 12 spraw o wyłudzenie skierowano do prokuratury. Ponadto przeciwko bezrobotnym trafiło do Kolegiów ds. wyroczzeń 83 wnioski o ukaranie. A tam wiadomo, znów musieli zapłacić stosowne grzywny. Jednak w opinii Piotra Łopacińskiego, Kolegia wciąż traktują sprawy o nielegalne zatrudnienie zbyt liberalnie. Zwłaszcza wobec pracodawców. Przeciwno nim skierowano dotychczas do Kolegiów 19 wniosków. Szacunkowa kwota grzywien orzeczonych przez Kolegia wyniosła do końca lipca br. 5 770 zł. Prawdziwym biczem na szarą strefę, mogłoby stać się orzeczenie przez kolegia kar dodatkowych, w postaci ujawnienia danych sprawców poważniejszych wykroczeń. Chociażby przez wywieszenie orzeczenia na tablicy ogłoszeń. Zaniechanie orzekania przez Kolegia tego rodzaju kar, jest jeśli nie dwu-

znaczne, to co najmniej niezrozumiałe. Niewielkiej w sumie grzywny, nie boi się już bowiem żaden nieuczciwy pracodawca. Upublicznienie danych, działając woda święcona na czarta.

Jednak jednym z najważniejszych aspektów spadania elbląskiego bezrobocia, jest to co dzieje się w obszarze działania systemu urzędów pracy, nazwanym aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu. To cały kompleks przedsięwzięć zawierający w sobie działalność Kariery Pracy, Sał Informacji Zawodowej, prowadzenie przyręczek do zawodu i przekwalifikowań, prac interwencyjnych i robót publicznych.

Skalę tych ostatnich obrazuje liczba 6 059, tylu bowiem bezrobotnych pracowało w dniu 31 lipca br. na stanowiskach finansowanych przez urzędę pracy województwa elbląskiego.

Marek Kopyła

Mniej bezrobotnych notuje się także w najbardziej zagrożonych dotąd rejonach województwa Gdańskiego w gminie Kartuszy. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w RUP w Kartuzach zmalała w stosunku do marca br. o 16 proc. czyli o 1013 osób. Statystyki z końca czerwca podają, iż zarejestrowane są 5262 osoby. Największy spadek bezrobocia wystąpił w gminach Sierakowice, Kartuszy oraz Żukowo.

Nadał wysoki jest procent kobiet bez pracy - aż 64 proc. ogółu zarejestrowanych (3373 osoby). Bezrobocie dotyczy również absolwentów, choć w niewielkim stopniu: w tym kraju w RUP zarejestrowało się 153 absolwentów, co stanowi 3 proc. ogółu bezrobotnych.

Druga grupą stanowią bezrobotni w wieku 25-34 lata. W czerwcu zanotowano 1666 osób w tej grupie wiekowej. Najmniej liczebna grupa stanowią bezrobotni w wieku przedemerytalnym (55-59 lat) oraz powyżej 60. roku życia - łącznie 2,4 proc. ogółu zarejestrowanych. W tej grupie zanotowano spadek o 6,5 proc. w stosunku do grudnia 1996 r.

Szansę na otrzymanie pracy zależą od poziomu i rodzaju kwalifikacji. Aż 73,53 proc. osób bezrobotnych ma zaledwie wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe (1735 osób). Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymują się 2134 osoby, zaś wyższym 21 osób, co stanowi 0,4 proc. ogólnej liczby.

G.K.

Pocztowe skrytki kryją... oszustów?

cd. ze str. 3

- Przeprowadzając dużą liczbę ankiet, można zrobić spore pieniądze - zapewnia głos.

Adres pod jaki należy przesyłać podania pada dosłownie w ostatnich sekundach połączenia. Najważniejsza informacja, która niewątpliwie najbardziej interesuje potencjalnego ankietera, brzmi, iż za wypełnienie jednej ankiety otrzymuje się 60 groszy.

W tym momencie pryska szansa na zarobienie 100 dolarów tygodniowo, chyba, że ktoś byłby w stanie przeprowadzić ponad sto ankiet w ciągu dnia, czyli tygod-

niowo około sześćset. Fizycznie jest to jednak niewykonalne, zważywszy, iż jedną ankietę robi się przez około osiem do dziesięciu minut. W godzinę zrealizujemy od sześciu do ośmiu ankiet, a pracując przez osiem godzin wykonałbyśmy ich sześćdziesiąt. Łatwo więc obliczyć, że nasze zarobki wynosiłyby prawie osiemset złotych, ale miesięcznie.

Skontaktowanie się z firmą Polpress w celu wyjaśnienia tych rozbieżności okazało się niemożliwe. Poczta nie podaje adresów osób, które wykupiły u niej skryt-

kę. Również firma, która udostępniła numer audiotele, nie chciała zdradzić żadnych informacji na temat Polpressu. W książce telefonicznej Warszawy, nie figuruje też numer do wydawnictwa.

Ktoś wymyślił więc, bardzo sprytny sposób na zarabianie pieniędzy, niestety kosztem innych. Przy tym całkowicie się ukrył i praktycznie w żaden sposób nie można do niego dotrzeć.

Warto przy tego typu niepowtarzalnych ofertach pracy, zdobyć się na trzeźwą ocenę sytuacji i odstawić na bok emocje. Wszystko po to, aby nie dać się oszukać, gdyż straconych pieniędzy nikt nam nie zwróci.

(mp)

Pierwsze kroki BIG Banku Gdańskiego

cd. ze str. 1

Wynika z nich, że mimo mało atrakcyjnych rezultatów, emisja (przeprowadzona w nie sprzyjających warunkach) należy uznać za udaną.

- Jesteśmy zadowoleni - twierdzi prezes Kott - bo - emisja stanowi ważny krok w rozwoju rynku: pierwszy raz polska spółka emituje GDR pod akcje nowej emisji. Mieliśmy wiele problemów prawnych związanych z różnicami między regulacjami w Polsce a rozwiązaniami anglosaskimi. Na przykład u nas podmioty zależne mogą być właścicielami udziałów podmiotu dominującego, tam jest to wykluczone. Musieliśmy więc wielokrotnie tworzyć precedensowe rozwiązania.

Jeśli wziąć pod uwagę spadkę optymizmu wobec inwestowania w Polsce, to widać, że nie mogliśmy uzyskać lepszej ceny niż 3,4 zł za akcje. W procesie book buildingu inwestorzy składali zresztą zamówienia z jeszcze niższą ceną. Ryzyko nieopłacenia zamawianych akcji zmusiło nas i organizującego emisję Merrill Lynch'a do drobiazgowego sprawdzania wiarygodności chętnych. W transzy zagranicznej chodziło nam o wybranie inwestorów nie traktujących zakupu naszych akcji w sposób spekulacyjny - dodaje Kott.

- Mamy nadzieję, że emisja „połączeniowa” serii J zostanie w najbliższym czasie zaakceptowana przez KPW, co umożliwi nam rozpoczęcie nowego roku obrotowego (od 1 października) już jako jeden bank. Na zewnątrz będzie to bank uniwersalny, świadczący wszystkie usługi bankowe i parabankowe. Wewnątrz będzie istniał ściśle podzielony na poszczególne rodzaje działalności, stając się samodzielnym centrum zysku. Po połączeniu domów maklerskich BIG i BG, przyjdzie czas na wypracowanie strategii dla firm BEL Leasing i BG Leasing.

Prawdopodobnie dojdzie do wyodrębnienia grupy zarządzania aktywami nowego banku. Wydzielone będą pionierzy, zajmujące się klientem detalicznym i small businessem oraz dużymi przedsiębiorstwami. Chcemy wewnętrznie uporządkować duże oddziały szczególnie w Banku Gdańskim, gdzie wiele placówek ma przerost zatrudnienia.

Naszą specjalną bronią powinny być siedmio-, dziesięcioposobowe placówki, działające bez zaplecza back-office. Wykorzystując taki, sprawdzony już na świecie pomysł na rozwój się, chcemy do 2000 r. dysponować 400 placówkami. Żeby to było możliwe, musimy wymienić nasz system informatyczny. Niebawem wybierzemy firmę, która będzie dostawcą tego systemu.

Fuzja da nam 7. miejsce w systemie pod względem aktywów. Nasz współczynnik wypłacalności osiągnie poziom 17-18 proc., dlatego chcemy znacząco rozwinąć działalność kredytową i depozytową. Planujemy odważne wejście na tereny dotychczas zdominowane przez duże banki regionalne. Kredytowanie przesyła ciężkiego zostawiamy krajowym gigantom takim, jak Bank Handlowy czy Grupa Pekao SA. Nie planujemy następnych emisji - kapitał będziemy zwiększać w oparciu o podział zysku.

Bank Gdański jest udziałowcem w towarzystwie Azur, nie zdecydowaliśmy jeszcze, jakie będą losy tych udziałów.

W dalszej perspektywie rozważamy zaangażować się na rynku ubezpieczeniowym, choć w uściśleniu planów przeszkadza niewiadoma, jaką jest prywatyzacja PZU. Nadal zbyt mało wiemy, bym mógł powiedzieć czy jesteśmy zainteresowani udziałem w prywatyzacji towarzystwa. Niewątpliwie odkładanie decyzji w tej sprawie nikomu nie służy.

PZU i PZU Życie są naszymi znaczącymi akcjonariuszami i klientami. Jest więc oczywiste, że gdy Grupa Pekao SA stała się poważnym udziałowcem w PZU, pośrednio zyskała nad nami przewagę konkurencyjną.

W sytuacji przegranej koniunktury, bank centralny powinien interweniować. Pytanie sprowadza się do tego czy powinien używać w tym celu takich instrumentów jak stopy procentowe, stopy rezerwy lub kursy, czy decydując się na rozwiązania o charakterze administracyjnym, jak chociażby limity kredytowe. Sądzę, że w dłuższym okresie lepszy efekt przynosi posługiwanie się instrumentami ekonomicznymi niż administracyjnymi. Te ostatnie mogą być stosowane w sytuacji, którą można określić jako „stan wyjątkowy w bankowości” - podsumowuje prezes B. Kott (na zdjęciu na str. 1).

Tips jest projektem UNDP (United Nations Development Programme) i UNFSTD (United Nations Fund for Science and Technology for Development), który realizuje firma Devnet, pozarządowa organizacja non-profit. W pierwszym okresie działalności Tips jest finansowany przez ONZ i rząd Holandii, później ma stać się przedsięwzięciem samofinansującym się.

TIPS TO KONTAKT

Spośród rozlicznych, na ogół nie sprawdzających się systemów informowania o możliwościach nawiązania kontaktów gospodarczych z zagranicą, wyróżnia się na plus program Tips, którego pierwsze w Polsce biuro otwarto niedawno w Warszawie.

Jej przedstawiciele twierdzą, że System ten jest wyjątkowo użyteczny w promowaniu transakcji biznesowych zwłaszcza między małymi i średnimi firmami. Tzw. Master Tips łączy bowiem blisko 40 biur na czterech kontynentach. W angielskiej bazie danych znajduje się ok. 12 tys. ofert i zapytań handlowych, które trafiają do krajów biorących udział w programie oraz, pośrednio, do przedsiębiorców z zachodnich, m.in. do Holandrii i Włochów.

Zaletą tej bazy jest umożliwienie współpracy handlowej z regionem, choć nie wszyscy doceniają regionalne rytmy. Ciągłe jeszcze wiele firm woli robić interesy z zachodnimi kontrahentami, choć jest to rynek bardzo wyeksplloatowany.

Master Tips automatycznie aktualizuje dane. Baza ta jest dostępna przez modem za pośrednictwem zwykłego połączenia telefonicznego - tzw. Tips on-line.

Menedżerskie marzenie o zarządzaniu z fotela i w kapiach raczej na zawieszę pozostanie marzeniem

Za 3 miesiące będzie również dostępna w Internecie. Danych o firmach dostarcza również specjalny biuletyn Focus Tips.

Wprowadzenie oferty do systemu na okres 3 miesięcy kosztuje 200 zł. Jeśli jednak firma jednocześnie chce coś oferować

i poszukuje ofert, powinna złożyć i zapytanie, i ofertę, gdyż baza danych operuje hasłami: nazwami konkretnego produktu, a nie firm.

Tips umożliwi także lokalnym niewielkim firmom - o podobnych lub uzupełniających się

potrzebami i możliwościami - stworzenia konsorcjum importowo-eksportowego. Konsorcjum takie, tworzone w zależności od liczby zainteresowanych, może być wstępem do stworzenia joint venture między dwiema lub więcej firmami.

Inną propozycją jest usługa Tips-show, czyli organizowanie niewielkich imprez wystawienniczych, promujących produkty pochodzące z Europy Centralnej i Południowo-Wschodniej na głównych rynkach świata. Za trzy miesiące będzie można również kupić kartę członkowską Tips, dzięki której firma m.in. otrzyma pomoc w organizowaniu spotkań biznesowych i zapewnieniu miejsc noclegowych.

Pierwszym etapem działalności Tips (1986-1988) było utworzenie sieci w 9 krajach rozwijających się. W 1992 r. utworzono sieć Tips w Ameryce Łacińskiej. Obecnie Tips rozszerza swoją działalność na Azję, Afrykę, Europę Centralną i Wschodnią oraz na Kraje Śródziemnomorskie. Biuro Krajowe Tips w Warszawie, działające przy Polskiej Fundacji Promocji oraz Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, jest jednym z 8 biur, tworzących regionalną sieć w Europie Centralnej i Południowo-Wschodniej.

BP

PO NOWEMU PRZEZ GRANICĘ

Jak stanowi przepis z 57 numeru Dziennika Ustaw, do końca czerwca obowiązują nowe, wyższe opłaty za koncesje w międzynarodowym transporcie drogowym.

Za udzielenie koncesji na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego pobiera się od każdego pojazdu określonego koncesją następujące opłaty:

- * od autobusów - 10 500 zł (dotychczas - 5000 zł);
- * od ciężarowego pojazdu samochodowego lub zespołu tych pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej: do 5 ton - 4000 zł (uprzednio 2000 zł), od 6 do 20 ton - 11 500 zł (uprzednio 6000 zł), powyżej 20 ton - 8200 zł (wcześniej 4000 zł);
- * od ciągników siodłowych lub balastowych - 8 200 zł (dotychczas 4 000 zł).

Opłata w wysokości 400 zł pobierana będzie za wystawienie dokumentu koncesyjnego w przypadku wymiany pojazdu objętego koncesją, zmiany nazwy lub siedziby właściciela koncesji albo zmiany numerów rejestracyjnych pojazdu. Taka sama opłata obowiązuje w przypadku zmiany uprawnień określonych w koncesji, gdy np. zwiększa się masa całkowita pojazdu objętego koncesją.

Z 1000 zł do 2000 zł wzrosła opłata za koncesję udzieloną podmiotowi gospodarczemu, który:

- * powstał w wyniku podziału lub łączenia przedsiębiorstwa

państwowego w trybie przepisów o przedsiębiorstwach państwowych, posiadającego dotychczas koncesję na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego;

* kupił lub przejął w trybie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw, prowadzone wcześniej przedsiębiorstwo państwowe, posiadające koncesję na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego;

* utworzony został przez spółkę prawa handlowego, posiadającą koncesję na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego.

Opłata ta będzie pobierana wtedy, gdy dotychczasowa działalność transportowa została przejęta przez nowo utworzony podmiot w całości.

Powwyższe opłaty wnoszone są w sposób następujący:

- * opłatę w wysokości 400 zł (kwota ta nie podlega wzrostowi w przypadku nieodebrania koncesji) uiszcza się od wniosku o koncesję;
  - * pozostałą kwotę należności - przy odbiorze koncesji.
- Za udzielenie zezwolenia na jednorazowy przewóz zagraniczny pobierana będzie następująca opłata:
- * od autobusów - 100 zł (wcześniej 55 zł);
  - * od pozostałych pojazdów samochodowych i ich zespołów - 135 zł (wcześniej 110 zł).
- Za zezwolenie okresowe na przewozy wielokrotne (bez limitu jazdy) opłata wynosi 5000 zł (uprzednio 3450 zł).

KATOWICE WABIĄ

Do końca 2000 roku firma Wendler Budowa wybuduje w Katowicach centrum biznesu. Inwestycja rozpocznie się w październiku 1998 roku. Jej wartość sięga 75 mln DM. Obiekt będzie składał się z dwóch budynków - 3- i 16-piętrowego, w którym dodatkowo trzy piętra zostaną umieszczone pod ziemią. Na dwóch będą parkingi na ok. 600 samochodów, a na trzecim pasażerów handlowe. Na 16 piętrach znajdują się siedziby firm krajowych i zagranicznych. Nizszy budynek będzie pełnił rolę ośrodka kulturalnego, w którym firma

ITI urządzi multikino - 9 sal pomieści 2300 osób.

W nowym ośrodku chcemy promować przede wszystkim firmy krajowe - podkreśla Adrian Szostakowski z ITI. - Obok sal projekcyjnych będą tam też kawiarnie, restauracje oraz sklep muzyczny. W pracach projektowych centrum i w jego budowie uczestniczyć będą polskie firmy, ale głównym wykonawcą będzie firma zagraniczna.

Spółka Wendler Budowa wygrała przetarg na wicezysłe użytkowanie działki, na której powstanie centrum. Zapłaci za to 5,6 mln zł.

Powisłe chce dotacji Ministerstwa Finansów na czystą wodę

Dokładnie 2,4 miliona będzie musiał przeznaczyć z budżetu samorząd Kwidzyna na dokończenie budowanej stacji uzdatniania wody.

Stacja jest darem Zarządu International Paper, który przeznaczył na jej wybudowanie 3,5 mln dolarów. Jednak w wyniku decyzji ministerstwa finansów, które nie wyraziło zgody na umorzenie podatku od zakupionych i zamontowanych już wcześniej urządzeń stacji, koszty realizacji wzrosną. Zda-

tego typu powinna mieć specjalne preferencje i podatek od towarów oraz usług, którego zapłacenia domaga się ministerstwo finansów, powinien być umorzony. Władze miasta nie widzą w tego rocznym budżecie środków na dokończenie budowy stacji.

Zarówno Zarząd International Paper, jak Zarząd Miasta zwróczyli się do Ministerstwa Finansów o ponowne rozpatrzenie sprawy, podkreślając, że w razie pozytywnego rozpatrzenia wniosku gmina nie będzie zmuszona do ograniczenia innych zaplanowanych w budżecie wydatków. Wybudowanie stacji uzdatniania wody pozwoli na dostarczenie czystej wody nie tylko mieszkańcom miasta, ale również gminy Kwidzynie.

niem Zarządu inwestycja

Mediateka w Kwidzynie

Z początkiem sierpnia w Centrum Językowo-Komputerowym w Kwidzynie rozpoczęła działalność mediateka. Będzie ona otwarta w godz. 10.00-18.00, a od września w godz. 9.00-20.00. W mediatece znalazły się pozycje multimedialne i książkowe z zakresu informatyki i litery angielskiej, czasopiśma z tych samych dziedzin oraz codzienne gazety.

**LEASING
ŚRODKÓW TRWAŁYCH
I NIERUCHOMOŚCI
FAKTORING**

Finansowanie działalności gospodarczej
poza systemem bankowym.
Najprostsze formalności

CARCADE
LEASING

Oddział w Gdańsku
ul. Heweliusza 11, II p.
tel. 35-83-02, fax 35-83-01

Biuro w Gdyni
al. Marszałka Piłsudskiego 50/48
tel./fax 20-55-02

WYPOŻYCZ SAMOCHÓD

Samochód chyba chciałby mieć każdy. Może zanim kupimy własny, warto pojeździć wynajętym z wypożyczalni.

Swoje usługi oferują wypożyczalnie małe, 2-3 samochodowe, trochę większe 8-10 samochodowe, ale na terenie Gdańska działa też firma należąca do światowej sieci zajmującej się wypożyczaniem aut. W Polsce jej centrala mieści się w Warszawie, oddziały napotkamy w prawie wszystkich dużych miastach - Bydgoszczy, Szczecinie, Poznaniu... W sumie w Polsce mają około 1000 samochodów.

Rok temu wypożyczyć można było samochód w Elblągu, ale działalność niebystro się opłacała, więc właściciel z niej zrezygnował.

Zresztą mało firm zryje tylko z wypożyczania, na ogół łączą tę działalność z innymi usługami motoryzacyjnymi. Wypożyczający musi się liczyć z tym, że klienci są różni. Niektórzy dbają o auto jak o swoje, inni „zajeżdżają” samochody, części psują się im często - wiadomo, uszkodzenia mechaniczne warsztaty wykonują na rachunek firmy. Wypożyczający odpowiada tylko za stłuczkę.

Bolażką wypożyczalni jest brak praktycznych, rozsądnych rozwiązań w kwestii wynajmu samochodów. Jesteśmy daleko w tym względzie za Europą Zachodnią i dlatego wypożyczalnie nie stanowią kwitujących interesów tak w tamtej części świata.

W małych firmach wynajmuje się na podstawie prawa jazdy,

nie jest to zbyt bezpieczne. A o rynku stałych klientów trudno w obecnej sytuacji mówić.

Zdarza się, że klient przedłuża telefonicznie wypożyczenie wozu o tydzień, potem o jeszcze jeden - w końcu ślad za nim ginie. Niektórzy twierdzą, że samochód im ukradziono. Głośno było swego czasu o dyrektorze klubu sportowego. Zdawało się, że uczciwość gwarantuje jego powszechnie znana osoba. Wóz zaginął. Dyrektor tłumaczył się, że pozwolił przejechać się autem kibicom i już ich więcej nie zobaczył. Niektórzy twierdzą, że po prostu zrobił dobry interes.

Z tych powodów wypożyczalnie cenią sobie klientów stałych, sprawdzonych. Właścicielka gdańskiej firmy najchętniej obsługuje cudzoziemców, którzy

często swoje samochody odstają w niej na parking strzeżony i jeżdżą wynajętymi.

Niektórzy nie wypożyczają osobom prywatnym, współpracują jedynie z firmami, przedstawili się na samochody dostawcze. Zwraca się też uwagę na zamekowanie, trudności mogą mieć osoby spoza województwa, albo nawet spoza miasta. Wypożyczalnie lubią doprowadzić samochód do miejsca zamieszkania klienta, czują się wtedy bezpiecznie. Niekiedy wymagania jest poręczyciel. Generalnie niechętnie przyjmują młodzież. A zdarza się, że młodzieniec zaraz po otrzymaniu prawa jazdy przychodzi się przejechać. Zdaje się, że stosunkowo mało problemów tego typu ma wypożyczalnia gdańska, przy lotnisku.

Nie przyjmuje się tutaj opłat gotówką, przyjmują jedynie karty kredytowe, dysponują sprawnym systemem komputerowym, przeważnie znają swoich klientów - 90 proc. klientów to biznesmeni zagraniczni, cudzoziemcy przyjeżdżający do Gdańska na wakacje. Ceny za dobę wahają się tutaj od 160 do 400 marek za dobę, w zależności od klasy samochodu. Dla firm korzystających stale z ich usług polecają upusty. W mniejszych wypożyczalniach do popularnych samochodów należą polonezy - ok. 85 zł za dobę, mercedesy - 120 zł, mercedesy dostawcze i mikrobusy - 260 - 300 zł, uno - 90 zł, cinquecento - 80 zł. W większości istnieją limity kilometrów za przejechanie których płaci się dodatkowo.

Okres kilku dni - to najbardziej typowy, najpopularniejszy czas wypożyczenia. Ale można wziąć auto na weekend, na krótką przejażdżkę, jedną dobę, całe wakacje lub nawet na dwa lata.

Zanim więc kupisz własny samochód, wypożycz.

Ewa Jęda

LEXUS JUŻ ORYGINALNY

Historia firmy sięga roku 1989. Wtedy to szefowie Toyoty postanowili, że firma 300, ale jest to zupełnie za mało, aby być na rynku samochodów.

Lexus GS 300

luxusowych. Ponieważ w tej klasie bardzo liczy się image, specjaliści od marketingu uznali, że nie można w tej samej sieci sprzedawać popularnych samochodów typu corolla i luksusowych limuzyn, porównywalnych z mercedesem klasy S czy BMW serii 7. Tak powstał Lexus.

Obecnie oferta firmy obejmuje trzy limuzyny: ES 300, GS 300,

Ze wszystkich limuzyn Lexusa najbardziej sportowy charakter ma model GS 300. Ma on podobne wymiary zewnętrzne co ES 300, ale jest to zupełnie inna limuzyna. Napęd przenoszony jest na tylną oś. Silnik V6 posiada większą moc - 220 KM - automatyczna skrzynia biegów ma 5 przełożeń. To, co budzi szczególny zachwyt, to piękne nadwozie, zaprojektowane przez Giugiaro.

Lexus to jednak nie tylko limuzyny. W ofercie są również dwa coupe, Lexus SC 400 i SC

Pierwszy Lexus - LS 400

LS 400, dwa samochody sportowe: SC 400 i SC 300 oraz auto terenowe LX 450. Flagowym modelem firmy jest LS 400. Jest to pierwsza konstrukcja Lexusa. Pod maską tego modelu pracuje 8-cylindrowy silnik w układzie V o pojemności 3969 cm³ i mocy 260 KM przy 5300 obr./min.

Ofertą o klasie niższej jest Lexus ES 300. Powstał on na bazie najnowszego modelu toyoty Camry. Do tego modelu można nawet zamówić system AVS (Adaptive Variable Suspension), czyli zawieszenie dostosowujące się do aktualnych warunków. Ogółem istnieje 16 możliwych ustawień amortyzatora, a zmiany dokonuje się automatycznie w czasie krótszym niż 0,0025 sekundy. Lexus ES 300 napędzany jest 6-cylindrowym silnikiem w układzie V. Przy pojemności 2995 cm³ osiąga moc 200 KM.

300 różnią się w zasadzie tylko silnikami i wyposażeniem. SC 400 napędzany jest 8-cylindrowym silnikiem, takim samym jak w LS 400. SC 300 posiada mniejszy, 6-cylindrowy silnik (3,0 l 225 KM). Propozycją dla miłośników jazdy po bezdrożach jest Lexus LX 450 z 6-cylindrowym 212-konnym silnikiem o pojemności 4,5 litra.

Dodajmy jednak, że są to wszystko - jak na warunki polskie - samochody luksusowe raczej dla zadawania sztyku niż codziennego użytku. Składa się na to wiele czynników, nie tylko natury finansowej (Lexusy są drogie nawet na kieszonkowe Europejczyka z Zachodu). Choć bowiem firma zapewnia bezawaryjną eksploatację jej samochodów, to jednak w przypadku najdroższych usterek trudno jest skontaktować się z autoryzowanym serwisem.

K.B., K.M.

Autorzy programu GAMBIT wskazywali na siedem podstawowych przyczyn powstawania wypadków na polskich drogach:

1. Nadmierna prędkość

Z danych policyjnych wynika, że w 1996 r. w Polsce co piąty wypadek (22 proc.) związany był z nadmierną albo nie dostosowaną prędkością do warunków drogowych. W wypadkach tych zginęło 27 proc. wszystkich ofiar śmiertelnych. Na każde 100 wypadków tego typu przypadało 16 osób zabitych, podczas gdy średni wskaźnik ciężkości wypadków na polskich drogach wynosi ok. 13.

KIEROWCÓW POLSKICH SIEDMIE GRZECHÓW GŁÓWNYCH

2. Młodość

W 1995 r. wśród sprawców wypadków drogowych, 25 proc. stanowili kierowcy w wieku 18-24

lat. Obecnie wypadki drogowe są jedną z głównych przyczyn zgonów w Polsce, a w grupie ludzi młodszych - pierwszą. Wśród przy-

czyn wymienia się między innymi: brak doświadczenia i umiejętności prowadzenia pojazdu, skłonność do podejmowania zachowań ryzykownych, uczestnictwo w ruchu w czasie i w miejscach szczególnego zagrożenia.

3. Mniej sprawni

Wśród nich można wyróżnić grupy szczególnego zagrożenia: dzieci, osoby niepełnosprawne i starsze. Najechanie na piesze go to 38 proc. ogółu wypadków, co oznacza, że obok zderzeń pojazdów w ruchu (40 proc. wypadków) jest to najczęstszy rodzaj wypadków.

cd. na str. 7

HURTOWNIA CZĘŚCI SAMOCHODOWYCH

AUDI, BMW, FORD, MERCEDES (osobowe i dostawcze) OPEL, RENAULT, VW

poduszki silnika, skrzyni biegów
elementy metalowo - gumowe
drażki kierownicze, końcówki drążków
wahacze, sworznie wahaczy i zwrotnic
klocki, szczęki, tarcze hamulcowe
paski rozrządu i klinowe
osłony przegubów, pompy wody
inne części zawieszenia silnika i podwozia

Realizujemy indywidualne zamówienia na oryginalne części Renault

Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „ZDUNEK”
80-717 Gdańsk
ul. Miałki Szlak 35
tel. (058) 31-19-38
fax (058) 35-87-87

AUTO GLAS Sp. z o.o.

SZYBY do samochodów
OSOBOWYCH DOSTAWCZYCH CIĘŻAROWYCH AUTOBUSÓW DASZKI UCHYLENIE

sprzedaż montaż

Gdańsk - Oliwa
ul. Grunwaldzka 487
tel. 52-22-31, 52-28-14
fax 52-28-41

Gdynia, ul. Jana z Koła 34
WŁOCŁAWEK, ul. Kruszyńska 5 tel. (054) 25-25-91
BYDGOSZCZ, ul. Mleczowska 7 tel. (051) 81-37-69
CHOSZCZ, ul. Tuchowska 37 tel. (0531) 72-796
BRANISZEW, ul. Kielewicka 61 tel. (05-40) 28-67

SUPER NOWOŚĆ SUPER AKUMULATOR

ZAP PIASTÓW

SPRZEDAŻ DETALICZNA

Vector

24 MIESIĄCE GWARANCJI
PIERWSZE PRODUKOWANE W POLSCE
AKUMULATORY Z KRATAMI ZE STOPU
OŁOWIOWO-WAPNIOWEGO
CAŁKOWICIE BEZOBŚLUGOWY
Po raz pierwszy w polskich akumulatorach wskaźnik naładowania.

PH „MAKRO” HURTOWNIA
Przedstawiciel na woj. gdańskie
czynna od 8.00 do 16.00
tel. 0601 311 054, 0601 311 056
tel./fax 39-00-75, tel. kom. 090 50-93-95 Gdańsk-Orunia,
ul. Jedności Robotniczej 253 (na terenie Transbudu)

- Tczew, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. 1 Maja 31, tel. (069) 31-00-62
- Tczew, „CARO”, ul. Chałmorskiego 16, tel. (069) 31-13-01
- Starogard Gd., ZAKŁAD ZAPARTYCZNIENIA ROLNICZEGO, ul. Rolna 1, tel. (069) 16-289-54
- Sztum, SKLEP MOTORYZACYJNY, Miroslaw Krupa, ul. Mickiewicza 1
- Kartuzy, AUTO MOTO CZĘŚCI, ul. Kościeliska 10c
- Kartuzy, T. BERA, ul. Gdańska 28
- Kościerzyna, „MASZ-ROL”, ul. Przemysłowa 3A, tel. 86-39-58
- Kościerzyna, AUTOCENTRUM, ul. Wajhera 16, tel. 86-33-61
- Kwidzyn, SKŁADNICA MASZYN ROLNICZYCH I CZĘŚCI WYMIENNYCH, ul. Toruńska
- Wejherowo, Mot-Pol, B. i Cz. Kamiński, os. Chopina, tel. 72-10-10
- Wejherowo, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. Gdańska 14, tel. 72-55-94
- Władysławowo, ARTYKULY MOTORYZ., ul. Żytna 25, tel. 741-484
- Bytów, ZUPH SKUP SPRZEDAŻ, L. Hering, ul. Tarbaczna 7b, tel. 0593-96-93
- STACJA PALIW, Mierzychowice 10, tel. (0531) 727 03
- ZAKŁAD MECHANICZACI POLANÓW I SPRZĘTU ROLNICZEGO, Koszuby k. Prus, tel. (0531) 851 00
- HELP-ROL, Samotino, ul. Siemenna 2, tel. (084) 13-87
- Gdynia, MOTPOLS, ul. Spokojna 3, tel. 0-902-212-377
- MOTPOLS, ul. Chylińska 60, tel. (051) 63-18-88

KIEROWCÓW POLSKICH SIEDEM GRZECHÓW GŁÓWNYCH

cd. ze str. 6

W 1996 r. piesi stanowią 38 proc. ogółu ofiar śmiertelnych i 30 proc. wszystkich rannych, a kierowcy rowerów i motorowerów 11 proc. ogółu ofiar śmiertelnych i 10 proc. wszystkich rannych.

4. Nietrzeźwi

Od wielu lat poziom zagrożenia związany z udziałem w ruchu nietrzeźwych użytkowników dróg nie zmienia się.

W 1996 r. osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu brały udział w 21 proc. ogółu wypadków. W wypadkach tych zginęło 27 proc. ogółu zabitych. Wśród sprawców wypadków drogowych pod wpływem alkoholu dominują kierowcy - 63 proc.; nietrzeźwi piesi spowodowali 34 proc. wypadków.

5. Gorsze samochody, spóźniony ratunek

W każdym 100 wypadkach drogowych ginie w Polsce około 13 osób, podczas gdy w tym samym czasie w wielu krajach Unii Europejskiej wskaźnik ten wynosi nieco powyżej 3. Główne przyczyny to długi czas oczekiwania na służby ratownicze, nadmierna prędkość jazdy, słaba konstrukcja samochodów, niebezpieczne otoczenie drogi.

6. Zła organizacja ruchu

Sieć drogowa w Polsce, zwłaszcza na obszarach miast, ma wiele lokalnych mankamentów, które w sposób ewidentny przyczyniają się do błędnych decyzji kierowców. Z analizy statystyk wynika, że blisko 48 proc. wszystkich wypadków na drogach krajowych zlokalizowanych jest w tych miejscach.

7. Niebezpieczne miejsca

Na drogach i ulicach występują miejsca szczególnej koncentracji wypadków drogowych. Na drogach pozamiejskich odcinki, na których ma miejsce więcej niż 4 wypadki na 1 km w ciągu 1 roku, skupiają ok. 20-30 proc. wszystkich wypadków drogowych. W efekcie w miejscach koncentracji dochodzi do ponad połowy wypadków.

Sierpniowa promocja Forda u "FOTY"!

Kupując w sierpniu
TRANSITA, MONDEO lub FIESTĘ COURIER
otrzymasz

OC, AC, NW - GRATIS!

Kupując ESCORTA 1.6 otrzymasz
2 % rabatu
od ceny samochodu!

Ford **Fota**
Twój dealer Forda

Gdynia-Redłowo, ul. Stryjska 24, tel. 29-77-55, 222-449

Przeglądy rejestracyjne
(także samochodów importowanych i "składaków")
Badanie amortyzatorów
Ustawianie geometrii kół
(w każdym samochodzie - osobowe, dostawcze)

STACJA OBSŁUGI "FOTA" - Gdynia, Stryjska 24, tel. 222-449

Jazda w nieznanym mieście z mapą na kolanach czy na fotelu pasażera nie jest ani wygodna ani też bezpieczna. Szybciej i bezpieczniej można zaś dotrzeć do celu, korzystając z elektronicznego systemu nawigacji satelitarnej.

W obecnym wielkim mieście łatwo się zgubić. Pytanie o drogę czy korzystanie z dużej mapy i asfaltu nie zawsze jest skuteczne i co ważne - bezpieczne. Czy zatem będziemy również błądzić w przyszłości? Rozwiązaniem problemu jest elektroniczna samochodowa nawigacja.

Zamiast zatem studiować atlas czy mapę, wystarczy spojrzeć na monitor, na którym wyświetlany jest konkretny kierunek jazdy. Pytanie o drogę zastąpi dodatkowa informacja głosowa systemu o sygnalizowanych skrętach itp. Gruby przewodnik nie będzie musiał zajmować miejsca w schowku czy kieszeniach, wystarczy zwykła płyta CD-ROM.

Jak to działa?

System nawigacji korzysta z dwóch źródeł informacji: danych z satelity oraz płyty CD-ROM. Sieć ponad 20 satelitów systemu GPS (Global Positioning System) jest pomocna przy określeniu

DOTRZEĆ DO CELU

lokalizacji pojazdu. Niezbędny przy tym jest również kompas i czujniki przy kołach. Płyta CD-ROM pełni natomiast między innymi rolę elektronicznej mapy, na którą nanoszona jest zlokalizowana pozycja samochodu. Dopiero dzięki danym z obu źródeł komputer może określić aktualne położenie i najkrótszą drogę do celu. Miejsce docelowe wskazuje użytkownik, a może to zrobić na różne sposoby (zależnie od danego systemu). Oprócz adresu może to być nazwa skrzyżowania, ulicy bądź też punkt odniesienia. Komputer wyznacza trasę zgodnie ze wskazówkami kierowcy. Wybrać można rodzaj trasy (droga, autostrada itp.), przebieg obok ciekawych obiektów architektonicznych, stacji paliw, restauracji, szpitali itp. Wszystkie tego typu informacje przechowywane są również na płycie CD-ROM (mogą być dostępne oddzielnie bądź razem

z elektroniczną mapą). Podczas jazdy informacja o kierunku może być przekazywana w różny sposób. Najprostsze systemy pokazują aktualną pozycję na odpowiednio powiększonej mapie. W lepszych wersjach można ponadto wybrać wyświetlanie tylko dużej strzałki, pokazującej kierunek ruchu na tle ograniczonego do minimum schematu najbliższych ulic. W obu wersjach wyświetlana jest ponadto informacja o aktualnej odległości do celu albo przewidywanego skrętu itp. System może również podawać nazwę ulicy, na której znajduje się auto oraz rzeczywisty czas i datę. Najważniejsze informacje mogą być ponadto przekazywane głosem przy użyciu niewielkiego szerokopasmowego głośnika.

Systemy nawigacji zapewniają sporą elastyczność. W chwili, gdy kierowca oberze błędny kierunek, w ciągu kilku

sekund zostanie wyznaczona nowa trasa. Ma to istotne znaczenie również przy próbach omijania korków lub przy innych przeszkodach (np. roboty drogowe). Ważna jest zatem aktualizacja informacji. Elementem uzupełniającym zestaw powinien być zatem radiodostawczarz z układem RDS, z możliwością poszukiwania i odbioru nadawanych komunikatów drogowych.

Kto i gdzie

stosuje nawigację?

Najpopularniejsze obecnie systemy produkuje Blaupunkt (stosowany przez Audi, Mercedesa, Porsche, Skodę i Volkswagena) oraz Philips (używany przez BMW, Chryslera, Citroëna, Mitsubishi, Mazdę, Oplę i Saabę). Rozpowszechnione są również produkty Alpine (Jaguar i Rover) oraz Magneti Marelli (Lancia, Peugeot). Swoją własną system oferuje również Ford, Toyota oraz Renault (Carminat - nawigacja połączona z odbiornikiem systemu RDS, opracowana wspólnie z Philipsem na bazie jego systemu Carin). W zależności od producenta systemy nawigacji występują w zróżnicowanych postaciach. Zestawy uniwersalne instalowane są oddzielnie od standardowych radiodostawczarzy.

cd. na str. 9

Escort- z ABS* tańszy o 600pln

Escort Van* tańszy o 3200pln

Transit* tańszy o 7000pln

- Promocja dotyczy również KA, Escort, Mondeo, Scorpio
- wszystkie modele FORDA dostępne od zaraz
- kredyt i leasing realizowany na miejscu
- przyjmujemy samochód w rozliczeniu

Oferta* dotyczy ograniczonej ilości samochodów

Euro-Car

81-020 GDYNIA ul. Owsiana 13
tel. (058) 23 68 08, fax (058) 23 69 98

OPD
6 LAT
Gwarancji
na silnik
korozyjną

EUROPEJSKI FUNDUSZ LEASINGOWY

PRZEDSTAWICIELSTWO GDAŃSK
80-890 GDANSK, ul. Heweliusza 11, tel.(058) 46-24-62, 31-42-47, fax 31-01-53
tel.kom. 050 615 648

No. 1 w POLSCE

UPROSZCZONE PROCEDURY (BEZ DOKUMENTÓW Z US I BANKU)*

ZAWARCIE UMOWY BEZPOŚREDNIO U DEALERA

FOTA - DEALER FORDA
Gdynia-Redłowo, ul. Stryjska 24, tel. 29-77-55, 222-449

CLASSIC DEALER CITROËNA
80-890 Gdańsk, ul. Heweliusza 11
tel. 46 20 31

LEW DEALER POLSKICH
SAMOCHODÓW DOSTAWCZYCH
Gdańsk, ul. Arkońska 3, tel./fax (058) 52-19-18, 52-12-26 www. 221.

SAMOCHÓD CIĘŻAROWY W KAROSERII OSOBOWEGO
tel.0-90 505-976
PHU VAN - Elbląg, ul. Słoneczna 15 a
tel.(055) 35-41-98

* Przy wpłacie 25% wartości dla samochodu NOWEGO

CITROËN

oferuje:

- samochody osobowe (AX, Saxo, Xantia, ZX, XM)
- pełną gamę samochodów dostawczych
począwszy od 28 065 zł + VAT

CITROËN
CLASSIC

ul. Heweliusza 11
80-890 Gdańsk
tel. 46 20 31

AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO

WJEŹDŹA MALEZJA?

Niezależna od 1957 roku była kolonia Wielkiej Brytanii. Składa się z Malezji Zachodniej i Wschodniej (Półwysep Malajski i północna część Borneo). Federacyjną monarchia konstytucyjną. Król wybierany jest co pięć lat spośród dziesięciu sułtanów. 20 mln mieszkańców. Religią państwową jest Islam. Wzrost gospodarczy w latach 1986-96: 126 proc. Przeciętne dochody ok. 240 dolarów miesięcznie. Eksport głównych odmian drewna, kawy, herbaty, tekstyliów, od niedawna także produkty high-tech.

50-letni Tengku (księżę) Mahaleel Ariff, dobrze urodzony członek wpływowej rodziny sułtańskiej i druga osoba w koncernie Proton, nie ma wątpliwości co do przyszłości malezyjskiego przemysłu samochodowego: „Jeszcze jesteśmy czeladnikami u naszego partnera Mitsubishi,

ale w roku 2000 będziemy już panami samych siebie. Samodzielnym producentem i eksporterem o rocznej produkcji pół miliona aut... Wskazuje przy tym na zdjęcie człowieka w niebieskim kombinezonie Protona: „On chciałby produkować milion samochodów”.

„On” to 72-letni Datuk Seri Mahathir Mohamad, od 16 lat premier Malezji, architekt cudu gospodarczego dalekowschodniego tygrysa. Dzięki niemu doszło do powstania narodowej marki samochodowej, która rozwęzła się do absolutnego lidera na krajowym rynku (65 proc.) i zyskującego na znaczeniu eksportera 140 tys. aut do 39 krajów. „On” był także inicjatorem przejęcia przez Protona 80 proc. udziałów Lotusa, zagrożonego bankrutem brytyjskiego producenta aut sportowych 70 mln dolarów za Elise i Espritą - głupota, mania wielkości czy

chłodna kalkulacja? „Nie kupujemy prestiżu, lecz know-how. W 10 lat chcemy osiągnąć to, na co inni potrzebowali prawie wieku” - tłumaczy Tengku Mahaleel. „Za dwa lata stanie Proton City, nowe miasto i fabryka. Będzie nas to kosztować 1,2 miliarda dolarów, ale dla Malezji jest to krok na drodze do nowoczesnego państwa Pierwszego Świata”.

Pierwszy świat to bliźniacza wieża państwowej firmy naftowej Petronas 450-metrowe budowle, najwyższe na świecie, mieszczą m.in. biuro teamu Formuły 1 Sauber-Petronas. Koncern poświęcił na to przedsięwzięcie 30 mln dolarów - drobiazg dla firmy, która w zeszłym roku osiągnęła zysk na poziomie bliskim 500 milionów dolarów. Nowy w Formule 1 zespół byłego mistrza świata Jacka Stewarta startuje z naklejkami „Visit Malaysia”. Sponsorem jest malezyjskie

ministerstwo turystyki. Światowy rozgłos chce zyskać także malezyjski koncern bio i petrochemiczny Petra. Dlatego były team Formuły 1 Pacific świętuje swój comeback jako „Petra Pacific” - na razie w Formule 3000.

Proton, Petronas, Petra dążą do ogólnosiwiatowego sukcesu, potrzebują jednak także występów na krajowej scenie. Dlatego budowa w Kuala Lumpur toru Formuły 1 za blisko 100 milionów

dolarów jest sprawą przesadzoną. Pierwsze Grand Prix planowane jest na rok 1999. Wtedy też dla Protona rozpocznie się wyścig z rają. Malezyjskie samochody, wysoko subwencjonowane, korzystające z ulg podatkowych i celnych, będą musiały zmierzyć się z konkurencją, na której dotychczas ciążyło ochronne w wysokości do 140 proc. „No problem, do tego czasu będziemy tak dobrzy albo lepsi niż konkurencja. Będziemy eksportować nasze samochody do wszystkich zakątków świata”.

Stanie się to zresztą pewnie koniecznością. Krajowe zapotrzebowanie na samochody zostało prawie zaspokojone, firma zmuszona więc będzie eksportować. Czy nabywcy zaakceptują malezyjską technikę motoryzacyjną, pokaże czas.

AŚ.

Czy musiał odejść?

Opel kadett święcił niedawno swoje 60-lecie. Ponad 10 milionów egzemplarzy opuściło hale fabryczne do roku 1991, kiedy to kadett został zastąpiony przez astrę. Nowy kompaktowy opel wyprodukowany został od chwili wejścia na rynek w ponad 3,5 miliona sztuk. Pierwszy kadett z 1936 roku dostępny był w wersji limuzyny i kabrioletu. 1,1-litrowy silnik o mocy 23 KM pozwalał na rozwinięcie prędkości do 98 km/h i zużywał 7,5 litra benzyny na 100 km. Jak wiadomo niemal doskonały swego czasu i w swojej klasie kadett zyskał uznanie nie tylko u użytkowników, niemal z

całego świata, ale też u potencjalnych konkurentów Opla. Na zasadach licencyjnych nadal produkowany jest w kilku krajach, w tym również w Polsce - jako daewoo nexia. Chodzą nawet słychy, że nowe, oryginalne już konstrukcje tej firmy nie dorastają do starego, ale wciąż jarego „kadecka”.

W. Z. H. **Piomir** sp. z o.o.
NOWY ADRES: 83-110 Tczew, ul. Obr. Westerplatte 24 (vis-a-vis LOK-u)
 tel. (069) 31-20-66

HURT - DETAL

BOSCH

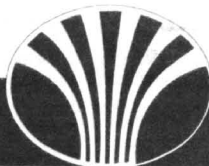
HELL

Valeo

elementy karoserii, reflektory, lampy, zderzaki, atrapy, chłodnice, wahacze, do samochodów marki: Audi, Opel, Mercedes, Fiat, Ford, Volkswagen i samochodów japońskich. Dla sklepów, warsztatów atrakcyjne rabaty. Polecamy szeroki asortyment reperaturek naprawczych, progi, nadkola.

SALON FIRMOWY

CENTRUM DAEWOO

ZON GDYNIA

DAEWOO TICO

szybki, pojemny, ekonomiczny
już od 21 900 zł
OC, AC w cenie samochodu

DAEWOO NEXIA

klasyczna, sprawdza się w każdych warunkach
już od 29-800 zł → 27 600 zł

DAEWOO ESPERO

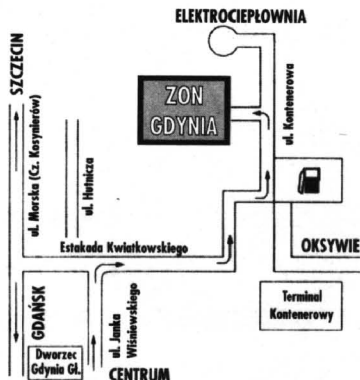
zapewnia komfort i bezpieczeństwo
już od 36 500 zł

POLONEZ PLUS

ATU i CARO
nowocześniejszy, bezpieczniejszy, ładniejszy
ATU - OC w cenie samochodu
już od 22 600 zł

LETNIA PROMOCJA

Odbiór natychmiastowy!

Atrakcyjne RATY

FIRMOWY PUNKT SPRZEDAŻY
ZON GDYNIA
ul. Kontenerowa 30
tel. 21-34-74 lub 21-34-75

ZAPRASZAMY
od poniedziałku do soboty

DOTRZEĆ DO CELU

cd. ze str. 7
Brak pełnej integracji z deską rozdzielczą ma negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa biernego. Duży monitor stanowi bowiem potencjalne zagrożenie przy zderzeniu. Dlatego też m.in. Ford Honda, Mercedes oraz Porsche zintegrowały te urządzenia z tunelem radiowym w standardowym formacie DIN. Pozwala to wykorzystać miejsce na konwencjonalny radioodtwarzacz. Jeszcze dalej posunęli się konstruktorzy Audi i Volkswagena umieszczając wyświetlacz między zegarami na tablicy wskaźników. Urządzenie kontrolne zintegrowano zaś z deską rozdzielczą.

Gdzie można używać nawigacji?
Do stycznia 1997 roku opracowano na mapach elektronicznych plany Niemiec, Francji, Szwajcarii, północnych Włoch, państw Beneluksu, Austrii i Wielkiej Brytanii. Bardzo szczegółowych przewodników doczekały się Paryż, Monachium, Berlin, Frankfurt i Hamburg. Niewykluczone, że do końca

wieku powstanie mapa Polski dla zestawu Blaupunkta. Każdy producent systemu nawigacji dołącza zwykle własne mapy. Kwestią otwartą jest bowiem problem kompatybilności poszczególnych map, nawet tego samego rejonu. Według zapewnień przedstawicieli poszczególnych producentów nie można np. zamienić stosować map Philipsa i Blaupunkta czy innej firmy.

Bez wątpliwa łatwiej w Polsce kupić system nawigacji (może być sprowadzony na indywidualne zamówienie) niż potem właściwie go zainstalować. Brakuje bowiem w naszym kraju profesjonalnych punktów montażowych, które podjęłyby się instalacji tak skomplikowanego urządzenia. Kompletny system nawigacyjny to nie tylko monitor i czytnik płyt CD-ROM wraz z komputerem, w zestawie znajduje się również antena do odbioru sygnałów z satelity, kompas oraz równie niezbędne czujniki do sprzężenia z kołami samochodu.

Tomasz Okurowski

KUSIciel

Mówi się, że nową falę problemów małych i średnich przedsiębiorstw może wywołać pojawienie się na rynku... Mercedes E 50 AMG. Ta konstrukcja o czterech „oczach”, mocny Porsche, jaki daje 5-litrowy silnik AMG wzmocniony z 320 do 347 KM, podobno kusi panów z wołną główką bardziej niż piękna kobieta.

Skórzane fotele wprost pieszczą - zapamiętując najbardziej dogodne dla naszych pleców ułożenie oparcia. Jadąc na nich można się tylko dziwić, jak to się dzieje, że my sobie wygodnie siedzimy w ciszy i spokoju, a za oknem świat ucieka z szybkością ponad dwustu kilometrów na godzinę.

Silnik zaś to już zupełna rewelacja. Pedal gazu wystarczy muskać, aby samochód reagował niczym rasowy mustang. Aby

chał potem z prędkością maksymalną, 250 km/h, paląc przy tym średnio 14 litrów benzyny.

Dane techniczne:
Ośmiocylindrowy benzynowy silnik widlasty.

dstroić się do tej klasy, trzeba się jeszcze sporo pouczyć, aby wreszcie przestała nam przed oczami mrugać lampka ASR, sygnalizująca zbyt gwałtowne (i niepotrzebne) przyciskanie pedału gazu.

umieszczony z przodu wzdłużnie. DOHC Cztery zawory na cylinder. Katalizator Pojemność skokowa 4973 cm³, średnica x skok 96,5 x 85,0 mm. Stopień sprężania 11,0. Moc maksymalna 255 kW (347 KM) przy

HURTOWNIA MOTORYZACYJNA

BIG MOT

FIAT-POLONEZ-ZASTAWA-MERCEDES-VW-FORD-OPEL

CZĘŚCI FABRYCZNE

ZAPRASZAMY
PONIEDZIAŁEK-PIĄTEK 7.00-16.00, SOBOTA 8.00-14.00

PRUSZCZ GD., ul. Sikorskiego 6a (boczna od Grünwaldzkiej)
tel. (058) 82-22-24 wew. 19
fax (058) 82-22-24 wew. 50

ponad 4000 pozycji

- klocki hamulcowe, szczytki, tarcze, bębny
- tłumiki, rury wydechowe
- układy kierownicze, zawieszenia, przeguby
- filtry, uszczelki, linki, paski klinowe
- zbiorniki paliwa, węże paliwowe, oleje
- amortyzatory, blachy, narzędzia
- prostowniki, żarówki, reflektory
- kosmetyki, akcesoria
- węże zbrojone, ogrodowe, łożyska

HURTOWNIA OPON

oferuje współpracę wulkanizacjom, sklepom
wysokie rabaty, terminy płatności, dowóz

Możliwość autoryzacji producentów

DEBICA MICHELIN FIRELLI DUNLOP Firestone KLEBER CEAT

Gdańsk-Oliwa, ul. Pochołańska 14 A, tel. (058) 52 07 69, tel./fax 52 06 29, tel. 52 06 11
Gdynia, ul. J. Wierzyńskiego 32, tel. (058) 20 69 71, Skupki, ul. Słowackiego 4, tel. (059) 42 36 23

Nissan Almera. Nareszcie.

Uroczyste otwarcie nowego salonu sprzedaży
5 września '97.
Losowanie nagród wśród klientów kontyngentu '97.

Almera już od 37 000 PLN
Primera '97 już od 49 500 PLN

PRIMERA - 1.6i 2.0 TD - Model 1997
MICRA - 1.0i, 1.3i 100% Niezawodność

ALMERA - 1.4i - Technologia XXI w.
TERRANO II - 2.4i, 2.7 TD - Model 1997

MAXIMA GX - V6 - 2.0i 3.0i - Komfort + Elegancja
VANETTA WINDOW - 1.6i, 2.3D - Osobowo-Dostawczy

EDMUND
LEWANCZYK
AUTORYZOWANY
DEALER

ZAPRASZAMY DO NOWO OTWARTEGO SALONU NISSANA

81-393 GDYNIA, ul. ABRAHAMA 62 (SKRZYŻ. WŁADYSŁAWA IV i ŻWIRKI I WIGURY)
tel./fax (058) 21-90-33, CZĘŚCI - tel. (058) 61-62-02
SERWIS + CZĘŚCI CHWASZCZYNO, ul. MICKIEWICZA 35,
tel./fax (058) 52-84-07, tel. (058) 52-83-88

Od tego wszystkiego nie odbiega jakość zawieszania. Wprost trzeba czuć się bezpiecznie na tym sportowym zawieszaniu, niewątpliwie przygotowanym na każdą sytuację na drodze. W razie czego, to i hamulce pomogą. Zaledwie 36,2 m potrzebne na zatrzymanie się od prędkości 100 km/h mówią same za siebie.

Tego kusiciela można, co gorsza, kupić od ręki - za "jedyne" 148 350 DM.

W teście niezależnym od producenta E 50 AMG osiągnęła „setkę” w 6,2 s., a „130” w 9,6 s. Poje-

5750 obr./min. Maksymalny moment obrotowy 480 Nm przy 3750 obr./min. Wielopunktowy wtrysk paliwa. Automatyczna skrzynia biegów. Napęd na tylnie koła. Niezależne zawieszenie kół. Hamulce tarczowe wentylowane. ABS. Opony z przodu 235/40 ZR 18, z tyłu 265/35 ZR 18. Poj. bagażnika 500 l. Poj. zbiornika paliwa 80 l. Masa własna 1760 kg, ładowność 460 kg. Dł./szer./wys. 4795/1799/1407 mm.

SUZUKI

PROKAR AUTORYZOWANY DEALER SUZUKI
MOTOR POLAND LTD

GDYNIA, ul. Traugotta 2, tel./fax (058) 21-67-14

24h ASSISTANCE
SUZUKI

BALENO

Bezpieczeństwo,
japońska precyzja
i komfort

Telefon GSM
GRATIS!

PAKIET
AC
OC
NW
SPECJALNY

SALON SPRZEDAŻY

81-384 GDYNIA, ul. Traugotta 2
tel./fax (058) 21-67-14

AUTORYZOWANA STACJA OBSŁUGI:

GDYNIA, ul. Wielkopolska 244
tel./fax (058) 64-77-46

• samechody • części • akcesoria • przeglądy gwarancyjne • naprawy bieżące

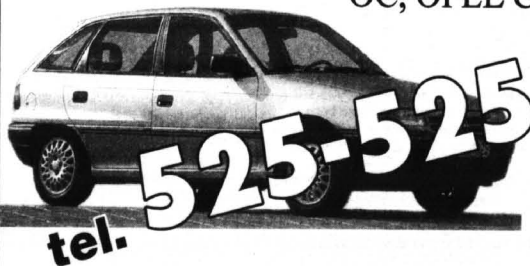
KOMPLEKSOWE NAPRAWY NADWOZI (SYSTEM RAMOWY)

pon.-piątek
8.00-20.00
sobota
10.00-15.00

ASTRA

odbiór natychmiastowy

OC, OPEL CASCO - GRATIS
AC - już od 3,5%

ZAPRASZAMY

Serwis Haller

Gdańsk Osowa, Obwodnica Trójmiasta

FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY • FELIETONY

Wierzyć na słowo

Czy można się utopić... od srodka? - pijąc nadmiernie ilość płynów? Wydaje się to nieprawdopodobne, ale można. Symptomami będą nieco inne, jednak skutek: utrata świadomości, a nawet śmierć - ten sam.

W ostatnim czasie coraz to większą popularność zyskują różnego rodzaju mordercze imprezy sportowe typu stulkiometrowe maratony czy "trialony", w których pływają się, biegną czy jedzie rowerem odpowied-

nie pomagając w uzupełnieniu płynnych i mineralnych ubytków: cukru, potasu, chloru, sodu...

A jednak medycyna sportowa zanotowała ostatnio kilka zdrowych przypadków. Pewien zdrowy młody człowiek, biorący udział w supermaratonie, którego trasą wiodła brzegiem jeziora Michigan, pięć minut po minięciu mety dostał gorączki, stracił orientację w czasie i przestrzeni. W stanie zupełnego oszołomienia został odwieziony na oddział intensywnej opieki, gdzie dostał ataków epilepsji i zaczął się dusić. Przy-

Według zgodnej opinii lekarzy obaj sportowcy padli ofiarą ostrej hyponatremii, co można by określić jako zatrucie... wodą. Rzecz polega na tym, że w trakcie znacznego wysiłku fizycznego z organizmu wydzielają się nie tylko woda, ale i różne związki mineralne, z solą na czele. Otóż o ile obaj wspomniany sportowcy ubytek wody rekompensowali z nadciżkiem, o tyle - jak wykazały analizy - niedobór soli powodował się w miarę przebywanego dystansu.

Chłerek sodu czyli sól spełnia w organizmie niezwykle ważną rolę elektrolitu. Jego

Zalać sobie baterię

nio kilka, kilkadziesiąt czy sto kilkadziesiąt kilometrów. Uczestnicy tych imprez w trakcie ich trwania jednocześnie tracą i pochłaniają niesamowite ilości płynów.

Wypicie 20 litrów napojów w trakcie stulkiometrowego maratonu nie jest wcale czymś niezwykłym. Jest to raczej koniecznością, mająca zapobiec niebezpiecznemu w skutkach, odwodnieniu organizmu.

Stali i doświadczeni uczestnicy tego rodzaju imprez przygotowują się do nich niezwykle starannie nie tylko pod względem kondycyjnym, ale również "rachunkowym". Biorąc pod uwagę własne warunki fizyczne (zwłaszcza wagę ciała), stopień trudności trasy, a także panującą w czasie trwania zawodów temperaturę, starają się ustalić optymalną ilość płynów i dawki, w jakich powinny być one przyjmowane podczas biegu czy jazdy.

Ubytki są zaś ogromne. Alberto Salazar, zwycięzca biegu maratońskiego na olimpiadzie w Los Angeles w 1984 roku, wydał 8 litrów potu, co nie jest bynajmniej rekordem. Znały jest medycynie przypadek biegacza, który utracił w ten sposób... 14 litrów! Bez odpowiedniego uzupełnienia z pewnością mogłoby się to zakończyć fatalnie. Zgęstniała krew, niewydolne serce, nie dotleniony mózg i inne narządy... Skutki łatwe do przewidzenia. Klasyka: na agonii wędrowca zagubionego na pustyni - tyle że w przyspieszonym tempie.

Skutki odwodnienia organizmu czy to w sporcie, czy podczas innego wysiłku, są doskonale znane medycynie, stąd też przeciwdziała się im prosto i efektywnie - podając odpowiednią ilość płynów. W związku z modą na długodystansowe bieganie pewne firmy zaczęły nawet produkować specjalne napoje, mające sportowcom

tomność odzyskał dopiero po 36 godzinach. Inny, gdzie indziej, po przebiegnięciu 80 kilometrów, był jak pijany. Po przewiezieniu do szpitala wpadł w stan podniecenia: jego oddech był szybki i gwałtowny, ruchy nieskładne, mowa niezrozumiała. Odzyskał przytomność po trzech godzinach.

Obaj nie byli nowicuszami. W przypadku pierwszego był to już jego 16 supermaraton. Ich serca były w porządku. Nawet w stanie nieprzytomności puls był w normie. Co im się zatem przytrafiło?

Lekarze szczegółowo przeanalizowali zachowanie biegaczy i warunki panujące w trakcie zawodów. Podczas rozgrywania obu supermaratonów było gorąco - temperatura w trakcie jednego z nich wynosiła 32 stopnie C. Pierwszy z maratończyków wypił podczas biegu 12 litrów specjalnych płynów odżywczych i 8 litrów coca-coli. Drugi, na każdym punkcie odżywczym (co mile), wypijał 120 mililitrów specjalnego płynu, bądź czystej wody - na przemian. Od 48 kilometrów trasy pił już tylko wodę. Takie były zalecenia organizatorów.

Trzy lata temu American Medical Joggers Association sugerowało, by każdy maratończyk wypijał 300-360 mililitrów płynu co 1600 metrów - co daje, na dystansie 100 kilometrów, w sumie ponad 20 litrów! Najbardziej zalecanym płynem była czysta woda. Otóż stosowanie się do powyższych receptury może właśnie prowadzić do podobnych, jak wyżej cytowane, przypadków.

stężenie ma zasadnicze znaczenie dla przebiegu różnego rodzaju procesów fizjologicznych. To tak jakby ubytek kwasu w ciekącym akumulatorze uzupełniać samą wodą desylowaną. Rozcieńczony elektrolit przestaje w końcu spełniać swoją rolę i to właśnie stało się w przypadku obu maratończyków. Neurologiczne problemy - skurcze, konwulsje, utrata świadomości czy zwiady wskazywały, że równowaga elektrolityczna organizmu została zakłócona.

W przypadku znacznych wysiłków organizm uruchamia przede wszystkim te organy, które są najbardziej potrzebne, a więc serce, płuca, mięśnie. Gdy wysiłek ustaje, pozostałe narządy, przede wszystkim przewód pokarmowy, wznawiają pracę ze zdwojoną energią. Przez ścianki jelit zaczynają więc przenikać dodatkowe ilości soli i jeszcze bardziej rozduwającą je znajdującą się w krwi czy w tkankach. Ognia zostają rozdzielone - elektryczność wysiada. Silnik (czyli: organizm) staje. I w ten właśnie sposób można się utopić od srodka - w obawie przed odwodnieniem. Zatem w sporcie - jak i gdzie indziej, lepiej pić mniej, ale w dobrym gatunku. Dla maratończyków, na przykład, coca-cola "To nie jest to", bo można sobie zalać baterię.

Barbara Lemkowska

W imieniu własnym

Wyypadki drogowe w tym roku, na terenie województwa gdańskiego, pochłonęły więcej ofiar śmiertelnych niż podczas powodzi. Albo inaczej. Nastąpił wzrost tej ponurej statystyki o jedną trzecią. Czy może być większy powód do bicia na alarm? Czy koszt cywilizacyjnego postępu musi być aż tak duży? Co robić?

Tak się złożyło, że mam zaszczytny obowiązek być prze-

Tużaj papieros wyparty zostaje przez alkohol, który nawiasem mówiąc w obu o pierwszych pozycjach nie może o sobie powiedzieć, że "mnie tam nie było". A... i owszem.

Zastanawiając się nad tą ponurą statystyką, nachodzi mnie niezmiernie zdumienie nad przetrwaniem ludzkiej natury. Otóż, dziesiątkami z własnej i nieprzymuszonej woli jako masowi konsumenci papierosów i alkoholu, boimy się tymczasem AIDS, elektrowni atomowych, żył wod-

W konsekwencji dużo łatwiej zdarzy się, że tłum panicznie bojących się AIDS sąsiadów powybija wszystkie szyby w domu przeznaczonym dla nocnieli wirusa niż na przykład, ci sami ludzie porzuca palenie papierosów. A przecież umierać będą nie z powodu wirusa, ale raczej dopadnie ich zawał, rak czy zderzenie colaż przy wyprowadzaniu. Tak będzie niezależnie od tego czy ten dom dla nieszczęśliwców w sąsiedztwie będzie, czy też nie.

Nie ma zatem ratunku? Ruchem za niewątpliwie dobrodziejstwa cywilizacji trzeba bezapelacyjnie płacić?

Nie podejmuję się dać jednoznacznej odpowiedzi na te pytania. Czy ktokolwiek zresztą zna prawdziwe odpowiedzi? Chyba jednak można zaryzykować twierdzenie, że skoro zabijamy się z własnej woli i na własne życzenie, to chyba coś od nas zależy. I zapewne są będą współpracę ze śmiercią. Czuję, że i w mnie wzbiera ta determinacja... Od dzisiaj nie będę tak szybko jeździł. Dość kolaborowania z kosztuch!

Jacek Merkel

Kolaboracja

wodniczącym Rady Spółecznej Akademii Medycznej w Gdańsku. Ciało nie medyczne z założenia. Grono ludzi Akademii sprzyjających. Grono osób, które służąc Akademii ma jednocześnie okazję poznać kompetentny lekarski sposób patrzenia na świat. Bardziej jestem za tą możliwością poznawania naszych problemów, z innego niż mój punkt widzenia, wdzięcznie moim przyjaciółm z Akademii. Nie o wszystkim mogę napisać. Zresztą to nie miałoby to sensu na tak szczytlich łamach. Dość, że wielokrotnie uzmysławiano mi, że wypadki drogowe, i choć oczywiście nie jest to dialibóg pełna lista możliwych przyczyn zgonów, to wszystkim innym kategoriom przyczyn daleko - daleko do tej czołówki.

Innymi słowy - ginimy na własne życzenie. Nie ma bowiem wątpliwości, że palenie tytoniu to "morderca numer jeden" - szczególnie zasłużony w sukcesie obu pierwszych pozycji śmiertelnej statystyki. I choć nie ma obrony dla papierosowców, to trzeba mu oddać, że jego zasługi w pozycji trzeciej na liście jest znikomy.

nych i fal elektromagnetycznych. Zdecydowanie - nic z tej listy nie czyni naszego życia zdrowym. Ale - "znaj proporcjom Mocum Panie". Nie dość tego. Łatwo przewidzieć, że tego typu stwierdzenia jak wyżej, nie zostaną w istotnym stopniu przyjęte do wiadomości. Każdy z nas jest przecież nie gorszym lekarzem - epidemiologiem jak piszący te słowa! Oczywiście, w swoim własnym przekonaniu. A, że nic to nie ma wspólnego z wiedzą zretelnią? A to już zupełnie inna historia.

POLICEALNA SZKOŁA BANKOWA W GDYNI
Orlowo, ul. Akcyjowa 74 (w pobliżu SKM), tel. 20-34-50
posiada uprawnienia szkoły publicznej

MATURYZACJA, PRACOWNICY BANKÓW, ABSOLWENCI SZKOŁY EKONOMICZNYCH - prowadzimy nabór na I rok, (tryb zaoczny i popołudniowy). Zawód: ekonomista o specjalności bankowości. Przedmioty: m.in. operacje, system i prawo bankowe, rachunkowość bankowa i zarządca, i. obcy, ekonomia, matematyka, praktyka zawodowa.

Warunki przyjęcia: matura (konkurs), pozytywny wynik testu psychologicznego. Pracownicy banków przyjmowani są poza konkursem.

SCA PACKAGING

SCA jest największym w Europie koncernem papierniczym. W ramach koncernu SCA działają następujące grupy SCA Mölnlycke - producent artykułów higienicznych, SCA Graphic Paper - producent papierów dla poligrafii, SCA Forest & Timber - największy prywatny właściciel lasów w Europie oraz SCA Packaging.

SCA Packaging jest największym europejskim producentem tektury i zbiorczych opakowań z tektury falistej. W 16 krajach zatrudnia ponad 10 tysięcy pracowników. Swoje fabryki posiada w 14 krajach w Europie i na świecie.

OPAKOWANIA Z TEKTURY FALISTEJ
PRODUKCJA I DYSTRYBUCJA

SCA poszukuje pracowników do uruchamiania (wybudowanej, rozpoczynającej działalność) fabryki opakowań w Kwidzynie. Kandydatom oferujemy możliwość zatrudnienia w następujących działach: obsługi maszyn, nadzoru technicznego, projektowania opakowań, planowania produkcji, sprzedaży i finansów.

Od Kandydatów oczekujemy:

- wykształcenia zgodnego z przyszłym stanowiskiem pracy (w przypadku pracowników produkcyjnych mile widziane wykształcenie techniczne w specjalizacjach: mechanika, poligrafia itp.)
- umiejętności pracy w zespole oraz dużego zaangażowania w wykonywaną pracę
- umiejętności rozwiązywania problemów
- łatwości w nawiązywaniu kontaktów
- dodatkowym atutem będą: znajomość języka angielskiego oraz doświadczenie w pracy (zawodowej) w organizowanych działach.

Naszemu Kandydatom oferujemy:

- atrakcyjną pracę w nowoczesnym zakładzie, będącym częścią dynamicznie rozwijającego się międzynarodowego przedsiębiorstwa
- szkolenia zawodowe w zakresie niezbędnej wiedzy technicznej i systemowej
- możliwość osobistego i zawodowego rozwoju.

Swoje oferty, obejmujące życiorys (CV) oraz list motywacyjny z informacją o interesującym Kandydacie stanowisku pracy, prosimy przysyłać do dnia 12 września 1997 pod adresem:

SCA Packaging Poland
ul. Kaczorska 17
64-920 Piła

WYŻSZA SZKOŁA ADMINISTRACJI I BIZNESU

PIERWSZA W TRÓJMIĘŚCIE NIEPAŃSTWOWA

Uczelnia utworzona została decyzją MEN i wpisana do rejestru wyższych uczelni niepaństwowych 15 czerwca 1994r.

PRZYJMUJE KANDYDATÓW NA STUDIA DZIENNE I ZAOCZNE

NAUKA W WSAIB TRWA 3 LATA

ABSOLWENT UZYSKUJE DYPLOM UKOŃCZENIA STUDIÓW WYŻSZYCH Z TYTUŁEM LICENCJATA

ZAJĘCIA PROWADZONE SĄ NA WYDZIALE ZARZĄDZANIA I MARKETINGU w następujących specjalnościach:
marketing
zarządzanie gospodarcze
finanse i bankowość

Studia odbywają się w systemie:
- dziennym, od poniedziałku do piątku
- zaocznym, co 2 tygodnie w soboty i niedziela

ROZPOCZĘCIE ROKU AKADEMICKIEGO - październik '97
LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

Wszelkich informacji udziela Dziekanat uczelni.
81-303 Gdynia, ul. Kielecka 7
tel. (058) 612-800, fax (058) 211 270

Dziekanat czynny: pon.-pt. 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00

Pierwsze wina niewiele miały wspólnego z dzisiejszymi. Starożytni Grecy na przykład pili wino mocno rozcieńczone wodą, naszym przapadkiem nieobyty był też zwyczaj doprawiania wina na różne sposoby. Używano do tego celu mirry, anyżu, cynamonu, pieprzu a nawet karczadla. W średniowieczu nad jakością win i uszlachetnieniem winaletorosi pracowali przede wszystkim zakonnicy w klasztorach. To im należy przypisać zasługę stworzenia szlachetnych odmian winorośli. Historia winiarstwa nie omija także terenów polskich. Jako że w Średniowieczu klimat w Europie Środkowej był o wiele cieplejszy niż obecnie. Dwunastowieczna "Księga Rogera" wspomina o Krakowie otoczonym winoroślą. Można chyba uznać, że w słowach średniowiecznego kronikarza tkwi nieco przesady, ale z pewnością w Polsce rosły winnice. Potwierdzają to teksty z XII i XIV wieku, o tym że w 1253 roku książę Przemysław nadaje miastu nieopodal Poznania Winiary, ale zastrzeżenie sobie winnice. Również w Średniowiecznym Elblągu na obecnej Górze Chrobrego znajdowały się winnice. Trudno dziś wyrokować o ich jakości. Faktem jest, że nazywano winem "win" obecnie w Polsce produkowanych można uznać za barbarzyńskie.

Wino dzisiaj

Najbardziej dogodne warunki klimatyczne słuszącej produkcji wina występują w krajach śródziemnomorskich. Winorośl potrzebuje dużo słońca, niewielkich opadów i niezbyt urodzajnej gleby. Francja jest dla winorośli prawdziwą ziemią obiecaną. W żadnym innym kraju nie ma takiej różnorodności klimatu i gleby. We Francji występują także wszystkie klasyczne szczyty winorośli. I właśnie z 12 głównych francuskich rejonów upraw wywodzą się najznamiensze wina. Do 12 wspaniałych zalicza się Bordeaux, Burgundię, Szampanię, dolinę Loary, Alzację, rejon Rodanu, Jurę, Sabaudję, Prowansję, Południowy Zachód, Langwedecję i Roussillon.

W Bordeaux winnice zajmują ponad 100 000 ha uprawy, tworząc olbrzymi trójkąt od lewego brzegu Garony, po prawy brzeg Dordogne, wierzchołkiem sięgając Zyrundy.

Wśród szlachetnych win bordskich dominują wina czerwone wytrawne, wina białe z tych rejonów nie są już tak doskonale. Rejon Bordeaux dzieli się na regiony i gminy, z których każda może poszczycić się doskonałymi winami. Do najsłynniejszych należą Medoc, Graves, Saint Emilion, Pomerol i Sauternes. Jednym z najdroższych win świata jest Chateaux Petrus pochodzący właśnie z Pomerolu w cenie ok. 3 tys. zł za butelkę. W Polsce picie wina staje się coraz bardziej popularne. Oczywiście wina tej klasy, co wspomniany Chateaux Petrus nie znajdują wielu nabywców, ale na wina dobrej marki, o "przeważającej" cenie znajduje się coraz więcej chętnych. Pan Mirosław Pietraszek, prowadzący najstarszy w Trójmieście sklep - winiarnię

W winie prawda - tak mawiali starożytni, bowiem wino pili już starożytni Egipcjanie, ale historia winnej letorosi sięga jeszcze dalszych czasów. Najstarsze pestki winogron, skamieniałe i węglane masowo wydobywali rosyjscy archeolodzy na Zakaukazu podczas wykopaliś w Gruzji, Armenii i Azerbejdżanie. Ich wiek datuje się na okres co najmniej sprzed 6000 lat p.n.e. I choć w nowożytnym świecie za ojczyznę wina uważa się Francję, pierwsze uprawy winorośli w Bordeaux powstały dopiero ok. 50 lat p.n.e. Do słynącej obecnie z doskonałych win Burgundii winorośli dotarło dopiero ok. 200 roku n.e. To szmat czasu i od tamtej pory i wina i metody ich wytwarzania zmieniły się nie raz. Nie zmieniło się jedynie upodobanie ludzi do napitku, który jak mawiali poeci prowadzi człowieka ku szlachej stronie życia.

fascynację winami przywiozł z zamorskich rejsów. Jako marynarz odwiedził wiele portów i portyków śródziemnomorskich, a w każdym z nich były niewielkie knajpki - winiarnie. I razem z dobrym winem chciał przewieźć do Polski zapach i atmosferę Grecji, Francji, Italii,

mogą dostarczyć rozkoszy podniebienia. Przy zakupie wina najwięcej informacji dostarczy etykieta. Na niej znajdują się wszystkie dane o trunku, który chcemy nabyć. Najistotniejszą jest klasyfikacja. Zasady klasyfikacji ustalano we Francji przez wiele lat. Są cztery podstawowe

jest to tzw. apelacja i każdy liczący się region ma własną apelację. Dużą pomocą może być też wymieniona na etykietce nazwa chateaux, co dosłownie oznacza "zamek". Np. "Chateaux Auchone" oznacza, że wino pochodzi z winnicy Auchone. Na etykietce win burgundzkich nierazko spotyka się określenie Domain, co dosłownie oznacza posiadłość. Kupując wino należy także zwrócić uwagę na rocznik.

Dla początkujących wielbieli win istotną może być informacja, że wina rozlewane w kraju pochodzenia mają alcyzę niebieską, natomiast rozlewane w Polsce charakteryzują się alcyżą w kolorze zielonym. Wbrew pozorom jest to bardzo istotna informacja, bo wino, które ma być butelkowane w Polsce

wiedzy, którą zdobywa się przez doświadczenie.

Koneserzy i kolekcjonerzy

W Polsce prawdziwych kolekcjonerów win jest jeszcze nie ma. Ale na świecie można ich podzielić umownie na trzy kategorie:

- Pierwszą stanowią kolekcjonerzy smakosze. Kupują wina, bo lubią. Lubią popatrzeć na swoją kolekcję w piwnicy, lubią się nią pochwalić i lubią w końcu to wino wypić.

- Smakosze zwykle znajdują się na winach, wiedząc że wcale jest dany rocznik z danego obszaru i jak długo poszczególne wina można przechowywać.

- Drugą kategorię stanowią tzw. kolekcjonerzy inwestorzy. Oni też doskonale znają się na winach. Nie byłiby inaczej inwestorami.

- Trzecią grupą są kolekcjonerzy-snohy. Zakala wszystkich kolekcjonerów. Niepijący i zazwyczaj nie mający pojęcia jakie skarby kryją w swych piwnicach, lub... jakie skarby zamienili im się w doskonały winny ocet z powodu zbyt długiego przechowywania.

Koneserów win natomiast mamy w Polsce jeszcze niewielu. Najbardziej znanym jest bez wątpienia Jan Bernard Porowski, właściciel wspomnianej już firmy Seneclauze i jedynym w Polsce Sommelier, czyli człowiek pasjonujący i zajmujący się dobieraniem wina do potraw.

Z czym to się pije

Ogólne zasady serwowania win do posiłków są proste: Białe wino do ryb, drobiu, czerwone do wołowy i wieprzowiny, słodkie do deserów. Tymczasem to wcale nie jest takie proste. Niemniemu jest tylko zasada, że ciężkie, wytrawne, czerwone wina podaje się do potraw z wołowiny, a białe do ryb. Cała reszta zależy od przypraw, dodatków i wiedzy. Wielkie wina wymagają wielkich potraw. I na odwrót do dań zwyczajnych najlepiej nadają się proste wina. Do kurczaka w potrawce np. najlepsze byłoby lekkie Beaujolais, wino, które świetnie gasi pragnienie, albo jakieś lekkie wino z doliny Rodanu. Latem szukamy na ogół win prostych, odświeżających. Sałatę z pomidorami i papryką i rybę z rusztu można popijać winem różowym lub winami z doliny Loary. Picie wina, które starzeją się z godnością sprzyja jesień i zima. Latem nikt nie będzie pił Chateaux du Pape. Lepiej z tym zacczekać na jesiennie chłody. Ponadto obowiązują jedne zasady: zaczynamy od win młodszych, wytrawnych i białych, zmierzając ku czerwonym, coraz starszym i... coraz słodszy.

Dobre adresy:

Gdańsk, Winiarnia Seneclauze, ul. Teatralna
Sopot, Sklep Festus, ul. Morska 1
Gdynia, Świat Win, ul. Świętojańska
Gdynia, Sklep Winiarski, plac Kaszubski (centrum handlowe)

Joanna Włodarska

IN VINO VERITAS

I coś w tym jest, bo istotnie w dobrym winie można wyczuć zapach ziemi, z której pochodzi, zapach ziół i owoców rosnących w sąsiedztwie, a jego barwie widać kolor słońca. Niestety, Pan Mirosław nie był nigdy w winiarniach, ale wina sprowadza dla niego firma Seneclauze, która (co nie jest bez znaczenia) zajmuje się wyłącznie winami typu propieter. Wina propieter produkowane są przez ludzi mających własną winnicę, własną ziemię, robiących własne wina, które leżakują w ich własnej piwnicy. Jak mówią prawdziwi winiarze ojcem wina jest winiarz, matką ziemia. Dzieckiem jest wino, a jego imieniem rocznik, z którego pochodzi. Robienie dobrego wina jest prawdziwą sztuką. Większość dużych sklepów zaopatruje się u tzw. negociant, którzy jedynie handlują winem, nie mając wpływu na jego jakość, propieter zaś, jako producent, nawet przy niezbyt sprzyjających warunkach pogodowych może mieć wpływ na jakość wina.

Ma to oczywiście znaczenie przy zakupie win najznamienszych. Natomiast pan Wiktor Zastróży, prowadzący w Sopocie sklep z winami zaopatruje się właśnie u negociant. Co nie zmienia faktu, że w sklepie spokojnie można bez trudu zaopatrzyć się w wina doskonałe w swojej klasie. Jak na przykład lekkie różowe "White Grenache" z winnicy Ernesta i Julio Gallo, rocznik 1996 z Kalifornii.

Jak kupować wino

W krajach basenu Morza Śródziemnego butelka wina stoi na stole, tak jak u nas sól i pieprz. My dopiero uczymy się trudnej sztuki obchodzenia się z winem. Rzadko trafiają się klienci kupujący wina najdroższe - to potwierdzają zgodnie wszyscy trójmiejscy winiarze. Wina "z najwyższej półki" najczęściej zamawiane są do restauracji lub na specjalne uroczyste okazje (jak np. wizyta królowej). Ale i wina średniej klasy

określenia klasyfikacyjne: "vins de table" - czyli wina stołowe. Są to wina, pochodzące z różnych regionów. Firma produkująca wina stołowe miesza wina pochodzące z różnych winnic i z różnych regionów, uzyskując niezły, możliwe niezmienny smak. Są to wina najtańsze i nie cieszące się uznaniem koneserów. Drugą grupą klasyfikacyjną są "vins de pays", czyli dosłownie "wina z kraju". Od wina de table różni je to, że uzyskuje się je poprzez komponowanie z win z jednego określonego obszaru. Muszą posiadać wszystkie cechy szczególne, charakterystyczne dla win z tegoż obszaru. Stoją o "oczko wyżej" od vins de table.

Następne dwie klasyfikacje określa się jako "vins de qualite", czyli wina dobrej jakości i są to V.D.Q.S., czyli wina najlepszej jakości z ograniczonego obszaru. Znajdują się one pod nadzorem organizacji winniczych i zazwyczaj są to wina dobrej jakości. Najwyższą klasyfikacją jest A.O.C., czyli wina, których nazwa i pochodzenie są kontrolowane,

sprowadza się najczęściej w wielkich cysternach. Nie ma cudów, podczas transportu w takich warunkach trunki musi się utenić, musi stracić bukiet i smak. Każde wino po transporcie powinno "odocząć". Czas odoczeku zależy od warunków transportu, od temperatury otoczenia, od gatunku samego wina wreszcie.

We wszystkich "prawdziwych" winiarniach można trunki degustować, sprzedawcy, właściciele zazwyczaj potrafią doradzić, dopomóc w wyborze. Bo przecież w handlu są nie tylko wina francuskie. Dobre są wina kalifornijskie, włoskie, hiszpańskie, zwłaszcza z rejonu Rioja, mają swoich zagorzałych wielbieli dość ostre i specyficzne wina reńskie i mozelejskie. Wybor jest ogromny i nie zawsze tylko cena jest wyznacznikiem jakości. Można kupić kwaśnego cienkuszka za 25 zł i doskonałego, fioletowego, różowego "Kalifornijczyka" o owocowym aromacie i posmaku za tę samą cenę. Trzeba mieć szczęście, tzw. nosa i trochę

MALBORSKIE ZAKŁADY CHEMICZNE

Organika Sp. z o.o.

zapraszają firmy budowlane, hurtownie oraz indywidualnych odbiorców do zakupu płyt styropianowych w gatunkach M - 15; M - 20; M - 30

Ceny promocyjne

Punkt sprzedaży:

82-200 Malbork, ul. Boczna 10
tel./fax cent. (055) 72-33-77 do 78

Jaka „królowa” po powodzi

Statutowymi obowiązkami Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej jest nadzór nad obiektami takimi jak: ujęcia wodne, kąpieliska, baseny. Natomiast badanie wód, czyli monitoring jezior, stawów i rzek leży w gestii Wydziału Ochrony Środowiska.

- Wyjątkowo w tym roku w związku z powodzią, na polecenie Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego w Gdańsku, tczewski sanepid brał udział w badaniu próbek wody z Wisły - mówi pani

od momentu przejścia wysokiej fali.

Obawiano się, że Wisła będą płynąć ścieki, fekalia z uszkodzonych przez powódź szamb, oczyszczalni ścieków, padłe zwierzęta - dodaje pani Makowska.

- Takich zjawisk nie było, poza jednym przypadkiem zdechłej krowy, porwanej przez wodę.

Ostatnie badanie wody zostało przeprowadzone 4 i 6 sierpnia. Wykazało ono, że nie ma zmian co do parametrów fizykochemicznych

Wisła wolna od skażeń

Elżbieta Makowska - kierownik laboratorium tczewskiego Sanepidu. - Było to poddyktowane ewentualnym wpływem wody wiślanej na kąpieliska nadmorskie, które znajdują się na Wybrzeżu Gdańskim.

Punkt poboru próbek wody z Wisły zorganizowano przy moście Knybawskim. Pierwsze próbki wody zostały pobrane 16 lipca br. wspólnie przez pracowników gdańskiego i tczewskiego sanepidu. Badanie fizykochemiczne wody wykazało, iż odpowiada ona II klasie czystości wód powierzchniowych. Natomiast badanie mikrobiologiczne wykazało, że woda jest pozaklasowa i nie stwierdzono bakterii salmonelli i shigeli (wywołującej czerwoność).

Drugie badanie wody - z dużej fali - odbyło się w nocy z 18 na 19 lipca br. Stwierdzono, iż jakość wody w Wiśle nie uległa zmianie, zarówno pod względem fizykochemicznym, jak też bakteriologicznym. Zatem woda nie uległa pogorszeniu

wody. Nie było więc potrzeby zamykania żadnego z obecnie otwartych kąpielisk morskich. Nie było również zmian pod względem bakteriologicznym wody.

Przed powodzią sanepid poinformował wszystkich właścicieli, aby odpowiednio zabezpieczyli ujęcia wodne. Zobowiązano ich także, że w razie ewentualnego niebezpieczeństwa skażenia ujęć wodnych, mają oni zgłaszać ten fakt do sanepidu. Takich zgłoszeń nie było. Ponadto nie stwierdzono skażenia bakteriologicznego podczas bieżących badań wody.

Warto nadmienić, iż ze względu na wysokie zanieczyszczenie Wisły - była i jest nadal rzeką pozaklasową, co oznacza, że nie nadaje się ona, by nad jej brzegami urządzać kąpieliska. Dopoty, dopóki miasta leżące nad Wisłą, nie będą miały jakichkolwiek kąpielisk. Można natomiast nadal bez obaw łowić ryby w Wiśle.

Axis NetEye

WWWIDEO

Grafika i dźwięk od dawna goszczą na stronach WWW dostępnych w Internecie. Kamera szwedzkiej firmy Axis umożliwia przekazywanie obrazu na „żywo” do sieci. Miniaturowe urządzenie zamknięte jest w obudowie, zamocowanej na przegubowej podstawie. Z przodu znajduje się tylko mały obiektyw, dioda sygnalizująca stan pracy i przycisk reset. Z tyłu: komplet złączy, które pozwalają dołączyć się bezpośrednio do sieci, opartej na standardzie Ethernet albo dzierżawionego łącza modemowego. Zapewniona jest zgodność z protokołami HTTP, FTP, TCP/IP, ARP, RARP i BOOTP.

Instalacja sprowadza się do wpięcia jej do sieci i przypisania adresu IP. Od tej chwili to co widzisz obiektywem możemy obejrzeć za pomocą właściwie dowolnej przeglądarki internetowej. Malenkie wnętrze, oprócz optyki i matrycy CCD, mieści bowiem zbudowane na procesorze RISC komputer, pełniący rolę webserwera. Dostępne oprogramowanie pozwala zintegrować generowany obraz ze stronami WWW na dowolnym serwerze internetowym.

NetEye generuje obraz z maksymalną częstotliwością trzech klatek na sekundę. W porównaniu do 25 klatek uzyskiwanych z klasycznej kamery jest to wynik raczej mizerny, ale rekompensuje go łatwość, z jaką możemy przekazać obraz do komputera. Kamera wysyła kolorowe ujęcia w formacie JPEG. Rozdzielczość może wynosić nawet 704x576, ale generacja takiego obrazka trwa kilkanaście

sekund. Największą prędkość pracy uzyskujemy dla rozdzielczości 172x144. Jak przystało na nowoczesne urządzenie sieciowe, konfiguracja jest całkowicie zdalna i odbywa się za pomocą zwykłej przeglądarki. Regulować możemy takie parametry jak jasność, kontrast czy równowagę biały. Ustawić możemy też właściwości plików JPEG: kolorowy czy czarno-biały, stopień kompresji i orientacja obrazu.

Jeżeli zależy nam na maksymalnym uatrakcywnieniu naszego serwisu WWW, to obrazy „na żywo” są na pewno doskonałym rozwiązaniem. Możliwe są także poważniejsze zastosowania. Stworzenie systemu monitoringu w biurze, fabryce czy wielopozycyjnym parkingu wymaga tylko posiadania sieci komputerowej. Dostęp do Internetu jest wręcz konieczny, gdy chcemy przestudiować instrukcję obsługi, która znajduje się na serwerach Axisa.

Kompaktowe biuro

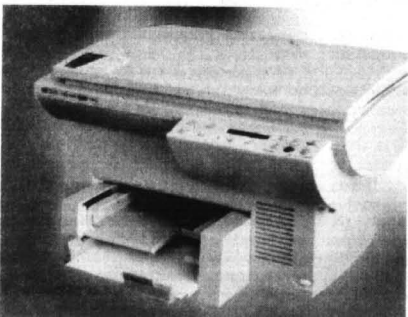
Hewlett Packard OfficeJet Pro 1150C integruje skaner, kserokopiarkę i kolorową drukarkę atramentową. Z wyglądu przypomina typową drukarkę HP DeskJet z zamontowanym u góry skanerem. Do komputera przyłączony jest dwukierunkowym kablem typu Centronics. Do pełnego wykorzystania jego możliwości wymagane jest posiadanie złącza równoległego typu ECP. Panel kontrolny zaopatrzone w wyświetlacz LCD i 12 dobrze opisanych przycisków.

Funkcje kserokopiarki urządzenie może pełnić bez podłączenia do komputera. Maksymalny rozmiar papieru to A4 (dotyczy to także drukarki i skanera). Do dyspozycji mamy podstawowe funkcje, takie jak skalowanie (od 50 proc. do 400 proc.), regulacja jasności i jakości odbitek. Wybierać możemy pomiędzy kopiami czarno-białymi i kolorowymi. Ciekawą własnością jest możliwość automatycznego skalowania oryginału tak, by zmieścił się na kopii.

Po włączeniu komputera i zainstalowaniu dostarczonego oprogramowania możemy drukować i skanować. Drukarka może pracować ze wszystkimi rodzajami nośników, przeznaczonych dla „atramentówek” (papier zwykły, powlekany, folie, koperty etc.). Użytkowane wydruki nie mają słabych stron. Odtworzenie kolorów jest bardzo dobre, digitizing płynny, a litery tekstu wyraźne i ostre. To wszystko z prędkością dochodzącą do 8 stron na minutę (oczywiście w przypadku prostych dokumentów) i rozdzielczością 600 dpi. Jeśli stworzyliśmy bardziej skomplikowaną grafikę, na zakończenie drukowania przyjdzie nam poczekać znacznie dłużej.

Jednoprzebiegowy skaner o optycznej rozdzielczości 300 dpi (interpolowana do 1200 dpi) i 24-bitowym kolorze pozwala na dołączanie grafiki do dokumentów bez wychodzenia z naszego ulubionego edytora. Jeśli musimy odczytać tekst, pomocą służy nam program Caere Omni Page, który czyta szybko i w kilku językach, niestety nie po polsku.

Do zestawu dołączono programy graficzne firmy Adobe (Photo Deuce i Photoshop LE). Dzięki temu „kombajn” doskonale potrafi zastąpić pojedyncze urządzenia. Do pełni szczęścia brakuje tylko wbudowanego faksu czy chociażby oprogramowania, pozwalającego efektywnie wykorzystywać faksmodem komputera w połączeniu ze skanerem i drukarką.

Całe biuro w jednym urządzeniu

Holodrukarki

TRÓJWYMIAROWY WYDRUK NA FOLII

Trójwymiarowe obrazy, które dzięki specjalnym okularom można oglądać na ekranie monitora czy telewizora, nie są dziś już żadną nowością. Hitem rynkowym najbliższych lat mogą stać się urządzenia, będące w stanie przenieść grafiki 3D na folię - są to „holodrukarki”.

Prace nad rozwojem drukarek holograficznych prowadzone są na całym świecie. Najbardziej zaawansowaną konstrukcją, jaka ujrzała dotąd światło dzienne jest urządzenie Office HoloPrinter, opracowane w Dutch Holographic Laboratory (DHL) w Eindhoven. Prototypy holodrukarek znajdują się również w Massachusetts Institute of Technology (MIT) w Cambridge oraz w Tokyo Institute of Technology (TITech).

Naukowcy z DHL już od sześciu lat pracują nad urządzeniem Office HoloPrinter (sterowanym komputerem Silicon Graphics), niewiele większym (120x80x150 cm) od dużej kserokopiarki. Wydruk jednej strony na tej holodrukarkie trwa około 15 minut (arkusz A4), a ma kosztować w przybliżeniu 13 dolarów. Urządzenie oraz przeznaczone dla niego oprogramowanie powinny być już w sprzedaży w drugiej

połowie tego roku po cenie około 2000 000 USD. Dzięki stosunkowo małym rozmiarom produkt DHL może znaleźć zastosowanie w niewielkich biurach, podczas gdy np. holodrukarka z MIT z powodu swych gabarytów nadaje się jedynie do dużych laboratoriów.

Jak powstaje hologram

Przygotowanie i wydruk hologramu składa się z kilku etapów. Najpierw wybrany obiekt - na przykład samochód - fotografowany jest pod różnymi kątami (ok. 150 ujęć) za pomocą specjalnego systemu kamer wideo. Opierając się na wykonanych w ten sposób zdjęciach specjalny program do tzw. korekcy obrazu odtwarza przestrzenny wygląd obiektu. Wynik działania tej aplikacji zostaje przeniesiony do holodrukarki, która odtwarza z tych danych zakodowany holograficznie

(w postaci prążków interferencyjnych) trójwymiarowy obraz samoczynnie na wyświetlany na wyświetlaczu cieklikrystalicznym o wysokiej rozdzielczości i za pomocą zarówno klasycznych, jak i holograficznych elementów optycznych jest rzutowany na folię holograficzną, pokrytą warstwą światłoczułego polimeru, którą następnie wywołuje się w świetle ultrafioletowym i podczerwonym.

Wprawdzie widz nie może obejrzeć „wydrukowanego” hologramu ze wszystkich stron, może jednak popatrzeć na niego zarówno z przodu, jak i z tyłu. Jeszcze dalej posunęli się inżynierowie z Japonii - na ich hologramach obiekty można także zobaczyć z perspektywy zaby lub z lotu ptaka.

W odróżnieniu od tradycyjnej metody produkcji hologramów, gdzie ich nośnik nasświetla się tyle razy, z ilu punktów widzenia będzie go można później oglądać,

jednostopniowa metoda tworzenia wydruków holograficznych umożliwia jednokrotne nasświetlenie folii, co upraszcza cały proces. Na razie możliwe jest generowanie jedynie wydruków czarno-białych, jednak kierownik laboratorium DHL Walter Spierings obiecuje, że już jesienią dostępne będzie urządzenie drukujące barwne hologramy.

Badacze ze wszystkich trzech laboratoriów, pracujących nad wytworzeniem drukarek holograficznych mają jeszcze wiele poważnych problemów do rozwiązania. Jednym z nich jest konwersja zawartości zdjęć wykonanych pod różnymi kątami na trójwymiarowy komputerowy model obiektu. Algorytmy obliczania perspektywy i rozkładu światła są bardzo złożone, a obliczenia pochłaniają jeszcze zbyt dużo czasu, nawet przy wykorzystaniu szybkich maszyn.

Urządzenia holograficzne w sieci Internetu <http://www.holo.com/holo/company/da.html>

BAZA

- Gdańsk, ul. Grunwaldzka 481
tel. 52-06-17, 52-50-11, wew. 285 i 286
- Gdynia, ul. Morska 34, tel. 61-32-24

**Komputery, drukarki, akcesoria
REWALACYJNE CENY!
PROMOCJA**

ARKAN

**Bassem Abou Daher
zaprasza !**

**Komputery
Drukarki
Akcesoria
Serwis**

Hurt - Detal

Gdańsk Oliwa, ul. Grunwaldzka 569
tel/fax: 52-12-16, 54-18-21, 0602-246659
Zapraszamy: Pn - Pt 8⁰⁰ - 18⁰⁰
So 10⁰⁰ - 15⁰⁰

CZYSTY DOM

Na terenach, na których nie ma kanalizacji zbiorowej, problem usuwania ścieków trzeba rozwiązać we własnym zakresie. Dotyczy to wielu właścicieli domków jednorodzinnych i wszystkich właścicieli domków rekreacyjnych.

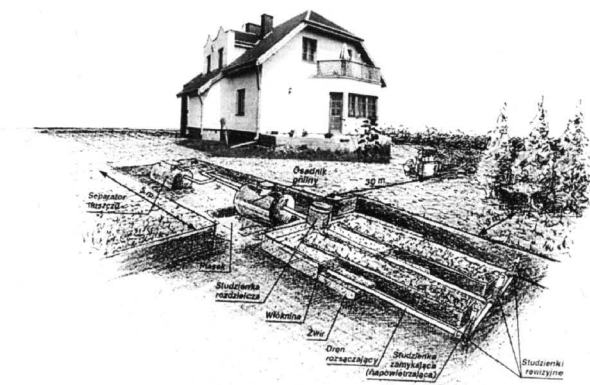
Najpowszechniej stosowaną metodą - jak czytamy we wrześniowych „Czterech Kątach” - jest budowa szamba i jego regularne opróżnianie przez specjalistyczne firmy. Szambo powinno być całkowicie szczelne, ale także trzeba opróżniać częściej niż wówczas, gdy dno zbiornika nie jest uszczelnione. To sprawia, że rzadko kto, niestety, buduje i eksploatuje szambo zgodnie z przepisami. Wielu użytkowników zanieczyszcza dnie i wody gruntowe nie tylko na własnej działce, niszcząc środowisko i samemu się zatrdując. Poza tym większość z nich nie wie lub nie chce wiedzieć na temat tego, co dalej dzieje się ze ściekami z opróżnionego szamba. Duże miasta mają na ogół

się na powierzchni w postaci kozucha. Zbiornik jest tak skonstruowany, że ścieki wpływają do niego poniżej kozucha, nie rozbijając go.

Pozostała część ścieków staje się sklarowana cieczą, oczyszczoną w 50-60 proc. Przechodzi ona przez filtr zatrzymujący większe zanieczyszczenia i wpływa ze zbiornika grawitacyjnie - stopniowo, powoli. Poza zbiornikiem poddaje się ją dalszemu oczyszczaniu.

Metody oczyszczania ścieków

Oczyszczanie biologiczne ścieków o opuszczeniu osadnika może się odbywać na wiele sposobów - przez drenaż w gruncie lub przez różnego rodzaju filtry, izolowane od gruntu warstwą nieprzepuszczalną. Wybór technologii zawsze zależy od konkretnych warunków. Na przykład oczyszczalnie kontenerowe i filtry roślinne zakłada się tam, gdzie poziom wód gruntowych jest zbyt wysoki, by filtrować ścieki w glebie. Filtry piaskowe stosuje się w gruntach nieprzepusz-

specjalne zlewnie, gorzej jest w matych miasteczkach i wsiach. Tam ścieki często są wylywane bezpośrednio na pola lub do lasu.

Aby uniknąć kosztownej i uciążliwej eksploatacji szambnego szamba, ścieki można oczyszczać na własnej działce. Temu właśnie służą przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Osadnik

Głównym urządzeniem oczyszczalni, w którym gromadzą się ścieki, jest szczytły zbiornik przepływowy - tzw. osadnik glinny, zazwyczaj z tworzywa sztucznego (stosuje się poliolefiny, żywice, włókna szklane), rzadziej żelbetowy. Jedną z firm oferuje zbiornik z betonowych kregów, do którego wkłada się wykonaną z tworzywa sztucznego rurę o średnicy 315 mm. Takie rozwiązanie umożliwia wykorzystanie już istniejącego szamba.

Zanieczyszczenia stale opadają na dno zbiornika.

Jednocześnie, na skutek działania bakterii beztlenowych, odbywa się fermentacja związków organicznych. Wydzielają się minerały, które osadzają się na dnie, a tłuszcze i gazy gromadzą

czalych. Można też tworzyć zestawy systemów. Niektóre wymagają zainstalowania pomp.

Najpopularniejszą metodą jest drenaż rozsączający - odprowadzanie ścieków pod kontrolą do gruntu.

Drenaż rozsączający

Zasadniczym elementem układu są rury o średnicy zazwyczaj 10 cm, z otworami. Rury muszą mieć odpowiednią długość, aby układ działał prawidłowo, a gleba nie zamulała się zbyt szybko. Długość rur oblicza się, biorąc pod uwagę ilość ścieków, rodzaj gleby oraz poziom wód gruntowych. Najmniejszą potrzebą wtedy, gdy drenaż układamy w glebie piaszczystej o bardzo niskim poziomie wody; najwięcej, gdy gleba jest gliniasta, a poziom wód wysoki. Jeśli sięga on wyżej niż 2 m od powierzchni ziemi, rury umieszcza się w kopcach (powyżej poziomu gruntu).

Dla rodziny czterosobowej, przy zbiorniku o pojemności 2 m³ i średnich warunkach gruntowo-wodnych, trzeba ułożyć około 60 m b. rur rozsączających. Zajmą one powierzchnię 150 m².

cd. na str. 15

SZTUKA „OBRAZOWANIA”

Jedną z metod na podkreślenie indywidualności naszego mieszkania jest ozdobienie go odpowiednio dobranymi obrazami. Aby uzyskać zamierzony efekt, powinniśmy wziąć pod uwagę pewne reguły. Dobierając obraz patrzącym, ze żaden przedmiot we wnętrzu nie jest widziany sam, ale zawsze jako część całości. Wartości dekoracyjnej obrazu nie można upatrywać jedynie w nim samym, lecz w tym czy jego forma, barwa i charakter współgrają z całością wnętrza.

Obraz może decydować o klimacie pomieszczenia, w którym się znajduje, albo stanowić tylko dyskretny akcent, jeśli wtapia się w to, np. jasna podłoga, białe meble i delikatny rysunek lub akwarele dostosowane kolorystycznie do barwy ścian. Warto starać się o dzieła artystyczne pod względem artystycznym, ponieważ - jak pisał w roku 1881 Stanisław Tarnowski - „dobrze wymalowana głowa kapusty będzie lepszym obrazem od źle wymalowanej głowy człowieka”.

Kierując się tymi samymi kryteriami, unikajmy rozwiązań banalnych i wątpliwych pod względem estetycznym, np. tandetnych reprodukcji „Mony Lis” czy „Słonecznik” Van Gogha.

Obrazy można wieszac właściwie we wszystkich pomieszczeniach, uzyskując ciekawe efekty, w zależności od inwestycji i upodobań domowników. Duże obrazy wymagają jednakże wnętrza przestronnych, zapewniających odpowiednią perspektywę. Najlepiej, gdy umieszcimy je na poziomie wzroku, na wysokości 160 cm. Jeżeli posiadamy dzieła szczególnie wartościowe, wyeksponujemy je w największym pokoju, pamiętając oczywiście o tym, że pozostałe elementy wyposażenia wnętrza (meble, ściany, oświetlenie itd.) muszą współgrać z obrazem.

Jeśli jednak nie odziedziczyliśmy obrazów po przodkach i mało prawdopodobnie, abyśmy w najbliższym czasie stali się klientami galerii sztuki, nie martwimy się tym. I tak dysponujemy wieloma sposobami na to, aby uczynić wnętrze mieszkania interesującym. Możliwością jest bardzo wiele, oto przykłady, osoba przywiązana do tradycji rodzinnych może przywołać z przeszłości postacie melancholijnie uśmiechniętej prababki i dziarskiego dziadka, wyszukując wśród rzadko oglądanych domowych pamiątek ich staromodne, przymglone podobizny. W wielu domach są takie fotografie, trzeba je tylko oprawić w owalne czy prostokątne ramki. Można też czasem kupić ramki retro, jakby

wyplatane z trzciny i powiesz na biurkiem, przy którym pracujemy, w pobliżu starego zegara czy komody. Ciekawy efekt uzyskamy, stosując jako passe-partout do starej fotografii wyblakłą, pod

strą Dobór elementów ekspozycji musi być przemyślany, powinna je łączyć technika wykonania.

Bywa, że sam obraz nie ma wysokiej wartości artystycznej, istotną jest natomiast jego stara,

wplywem czasu, kartkę listu z tego samego okresu.

Obrazy malowane na szkle, przywożone z góry przez miłośnika Tatry i podhalańskiego folkloru, pięknie wyglądają we wnętrzu, w którym dominuje drewno i surowe białe ściany. Można także powiesić stare mapy czy ryciny, niedrogi i dostępny w każdym antykwariacie.

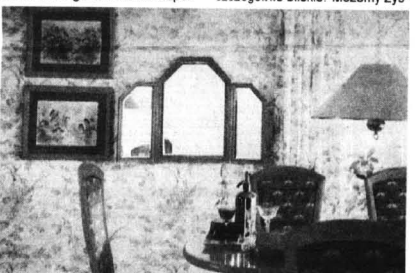
We wnętrzu zaprojektowanym z dużą powściągliwością, w którym ważnym elementem jest przestrzeń, a liczba sprzętów znacznie ograniczona (np. jedynie fotele i stół) o klimacie może zdecydować specjalnie wyeksponowana kompozycja obrazów. Kolorystycznie mogą one współgrać z wnętrzem, albo z nim kontrastować. Wybierając jako temat każdego z obrazów współ-

ozdobna rama. Wieszamy ją wówczas w pobliżu równie starego fotela czy też innego mebla, aby podkreślić ich wzajemny związek i cechy zasługujące na uwagę.

Cechy te możemy też wyeksponować, stosując odpowiednie punktowe oświetlenie.

Ten rodzaj oświetlenia okaże się również przydatny, kiedy wykorzystując ramę obrazu, spróbujemy sami skomponować kolaż, umieszczając w środku ramy suche rośliny, gałęzie czy fragmenty rzeźby. Scenograficzny sposób oświetlenia podkreśli przestrzenność kompozycji.

Decydując się na wprowadzenie do naszego domu obrazów, możemy zmienić jego dłużej czasowy charakter, albo podkreślić te jego cechy, które są nam szczególnie bliskie. Możemy zys-

ny motyw (np. roślinny lub ze świata fauny) spotęgujemy dodatkowym wrznięciem powtarzalności.

Dzieła plastyczne można użytkować w różny sposób, na przykład tak, aby tworzyły rodzaj tryptyku - 3 plakaty, grafiki lub nawet 3 lu-

kać wnętrza niepowtarzalne, jakiego na pewno nie ma nasz sąsiad piętro wyżej, chociaż tego samego dnia co my odbierali taki sam zestaw mebli do dużego pokoju.

Architekt

NOWE

ATRAKCYJNE

warunki dla

FIRM HANDLOWYCH

do **35%** dla Autoryzowanych Dystrybutorów
do **23%** dla Firm Handlowych

O szczegóły pytaj w filiach handlowych.

W NASZEJ OFERCIE

GRZEJNIKI CENTRALNEGO OGRZEWANIA

- wodne - system ogrzewania z kalorem gazowym, olejowym lub elektrycznym
- elektryczne - system ogrzewania o niskim koszcie inwestycyjnym - bez rur, kotła
- wodno-elektryczne - najlepsze w okresach przejściowych - późna jesień, wczesna wiosna - gdy nie ma konieczności uruchamiania całego systemu c.o.

oraz pozostałe elementy c.o. m.in. rury miedziane, złączki SANHA, zawory Danfoss i HERZ, kotły BERETTA i TORUS, otuliny THERMAFLEX

File handlowe: GDAŃSK ul. Uczniowska 52, tel. 43 50 60, 43 44 11 w. 39, 42 77 22
GDYŃA-ORLEWÓ ul. młynarska 111, tel. 058 62 84 44, fax 57 85 52
Dystrybutorzy: Bytów KLUK ul. Wolności 41, tel. 33 84; Chojnice SMM ul. Pocztowa 10/12, tel. 72 786; Elbląg ATEL ul. Słoneczna 2a, tel. 33 49 60; Gdańsk GRALANTA ul. Sadowa 8, tel. 31 61 13; POLNORD ul. Na Piaskach 19, tel. 31 62 31;
SIMONETI ul. Kosciuszki 8, tel. 41 01 33; Kartuzy S. KOSZARSKA ul. Białego 1, tel. 51 42 35; Kwidzyn B. OSTROWSKA ul. Włobzowska 2, tel. 72 83 56; Malbork M. BRZDOWSKA ul. Superwa 17a, tel. 72 63 66; Polchowo SKWIERCZ-INSTAL ul. Św. Agnieszki 12, tel. 73 84 21; Rebsz EDC-COMPLEX ul. Topolowa 2, tel. 78 31 78; Słupsk EKOLUX ul. Sześcińska 17a, tel. 43 30 97; GAZ-KOMFORT ul. Bał. Chłopskich 9, tel. 41 41 44; Starogard Gdański STELLA ul. Hallera 16, tel. 16 220 85; Toruń ZIBOR-F.R. ul. Pomorska 11, tel. 58 83 04; Wejherowo POWER ul. Pucka 20, tel. 72 88 04

Kompleksowe wyposażenie sklepów, biur, gastronomii, aptek, hoteli

Gdańsk, ul. Słowackiego 3, tel. 41-55-41
tel./fax 48-35-35, 48-32-74
81-754 SOPOT, ul. Grunwaldzka 38a tel. 51-04-07

- PRODUKCJA NIETYPOWYCH MEBLI
- PROJEKTOWANIE I ARANŻACJA WNIĘTRZ
- KOMPLEKSOWE WYPOSAŻENIE SKLEPÓW I BIUR
- DUŻY WYBÓR KRZESSEL

Elbląg, tel./fax (055) 33-61-33
Gruździez, tel./fax (051) 23-531

MOŻEMY DOPASOWAĆ SIĘ DO KAŻDEGO WNIĘTRZA

UWAGA NOWOŚĆ !!!
* KUCHNIE WŁOSKIE
* GARDEROBY

TYLKO SŁOŃ PODA CI DŁOŃ

PARKIET

DĘBOWY I BUKOWY

OKLEJNY SOSNOWE I LIŚCIASTE

TARCICE BUKOWĄ I DĘBOWĄ OFERUJE

PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU DRZEWNEGO „FORNITEX” Sp. z o.o.
ul. Tartaczna 1
84-200 WEJHEROWO

tel. 0-58/ 72-13-60 do 62
fax 0-58/ 72-13-61

KONKURENCYJNE CENY, BONIFIKATY

BUSZ NA PARKIECIE

Wielkie miasta określa się mianem asfaltowej dzungli. Ba, żeby to jeszcze był sam asfalt, beton, szkło i aluminium! Ale miasto

musi być zamknięty nijakością i brzydotą? Nasz cykl artykułów o wnętrzach mieszkalnych stara się temu zaprzeczyć. Pokażemy bowiem mieszkania-oazy, na któ-

mieszkanie stanie się jakby kontynuacją naszej osobowości. Niech będzie alternatywnym środowiskiem, w którym czujemy się dobrze, do którego chce się wrócić, do którego przyjemnie wchodzić. Czemu nie myślimy więc zaufundować sobie własnej prywatnej dzungli? Z żywych roślinami, które w zamkniętej kubaturze powietrza wysuszonego przez kaloryfery zapewnią rezerwę wilgoci, które uzupełnią niedobór tlenu w wchłoniętego przez papierosy, które choć częściowo zaspokoją naszą atawistyczną tęsknotę za naturą? Nie mówiąc o pięknym efekcie dekoracyjnym, który uzyskamy stosunkowo tanim kosztem. Zaufajmy naturze. Ona od milionów lat ma niezmiennie „dobry gust. Zapraszam więc w krótką podróż po kilku znanych mi, prywatnych minidzunglach.

rych urok składają się jednak pomysłami cząstkowe, nietrudne do podparzenia i zastosowania.

Dziś, nawiązując do artykułów o pielęgnacji roślin, mamy kolejny pomysł-propozycję, która pozwoli

napełnić mieszkanie kolorem, świeżością i spokojem. Będzie to jednak nie pojedyncza doniczka z pelargonii, nie bukiet kwiatów w wazonie, lecz rośliny w dużej ilości - jako tworzywo, które będziemy kształtować w myśl określonej koncepcji estetycznej. Rośliny, które dzięki dużej różnorodności - i umiejętności rozmieszczeniu - przestaną być rekwiizytami w zagrożonym pokoju, a zaczną odgrywać rolę elementów wnętrza. Zaczną tworzyć klimat i stanowić o indywidualnym charakterze

mieszkania. Zebymy we własnym mieszkaniu nie czuli się wyobcowani, jak petenci w urzędzie czy pasażerowie w dworcowej poczekalni, my sami musimy nadać mu cech niepowtarzalności. Niech

stał się kolejnym elementem „dzungli”. Gdy o tym piszę, przypominam mi się stary film „Tarzan w Nowym Jorku”. Wszystkie peyppetye polegały tam na umiejętności przystosowania się mieszkańca dzungli afrykańskiej do warunków życia i praw wielkiego miasta. W każdym z nas, nawet najzagorzalszym mieszczyku, tkwi odrobina „dziecka natury”. Ona właśnie każe cieszyć się widokiem pierwszych wiosennych liści czy sikorką, która odwiedziła nasz balkon. Nijeden z nas, wskutek przyzwyczajenia lub nieświadomości nie dostrzega, że jego mieszkanie jest dla niego poczekalnią i wizerowaniem. A naprawdę mogłoby stać się schronieniem, przystajem, domem.

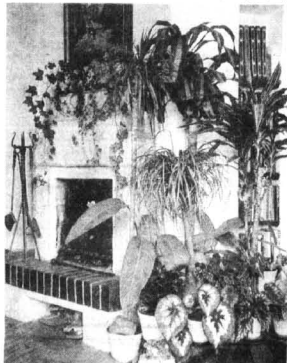
2 Tu mieszkanie, które znamy z artykułu o krzesłach i siedziskach Biel ściany, kominek z kinkierową ławą i marmurowym nadprożem. Rozmaitość roślin „oblegających” kominek sprawia wrażenie, jak byśmy byli w jakiejś latynoamerykańskiej hacjendzie, a nie na osiedlu Zaspas skądinąd przerażającym w swej monotonii.

3 Z tego pokoju pani domu, której pasją są rośliny i stare meble uczyniła salonik - wizytówkę. Zabytkowy kredens pełni funkcję głównie dekoracyjną i nie ile jest zbyt często otwierany, toteż rozmaite rośliny „obsiadły” go zewsząd. Jego dostojna, zabytkowa brzoła kontrastuje z mnogością krzykliwych kolorów i mnóstwem lekkich, roślinnych kształtów. Bambusowy stółki dźwigający część doniczek, ani stylem, ani skalą nie pasowały do kredensu, gdyby stał sam, ale tu, w gąszczu wybijającej zieleni, nie razi;

Rys. nr 1

to często wielki śmietnik, w którym dominującą barwą jest szarość, a wonia - spaliny. Zakotwiczeni w miejsce sprawami zawodowymi, mieszkaniem, związkami rodzin-

Rys. nr 2

nymi i towarzyskimi, jesteśmy skazani na codzienne przedzieranie się przez szarą, zaśnieżoną, hałaśliwą i zimną rzeczywistość. W niej spędzamy większość życia. Czy jednak zawsze nasz horyzont

Rys. nr 3

stał się kolejnym elementem „dzungli”. Gdy o tym piszę, przypominam mi się stary film „Tarzan w Nowym Jorku”. Wszystkie peyppetye polegały tam na umiejętności przystosowania się mieszkańca dzungli afrykańskiej do warunków życia i praw wielkiego miasta. W każdym z nas, nawet najzagorzalszym mieszczyku, tkwi odrobina „dziecka natury”. Ona właśnie każe cieszyć się widokiem pierwszych wiosennych liści czy sikorką, która odwiedziła nasz balkon. Nijeden z nas, wskutek przyzwyczajenia lub nieświadomości nie dostrzega, że jego mieszkanie jest dla niego poczekalnią i wizerowaniem. A naprawdę mogłoby stać się schronieniem, przystajem, domem.

Michał Łuszczynski

PRZEDSIĘBIORSTWO ZAOPATRZENIOWE

HURTOWNIA KABLI I OSPRZĘTU ELEKTROTECHNICZNEGO
83-110 TCZEW-GÓRKI

ul. 30 STYCZANIA 33

tel. (069) 132-27-65, tel./fax 132-27-73

OFERUJEMY:

KABLE, PRZEWODY, DRUTY NAWOJOWE
APARATURĘ I OSPRZĘT elektrotechniczny
OPRAWY OŚWIETLENIOWE I ŹRÓDŁA ŚWIATAŁA

w CENACH FABRYCZNYCH

RABAT 10% NA KABLE
BYDGOSKIEJ I SZCZECIŃSKIEJ
FABRYKI KABLI
ZAPRASZAMY

PON.-PIĄTEK 8.00-16.00, SOBOTA 8.00-13.00

F.B.H.
INBUD

81-038 Gdynia, ul. Hutnicza 42
tel./fax (058) 233-790, 235-077
0-602-220-604, 0-9052-1208

izolacje ciepło i zimnochronne
w zakresie temperatur
od -260 °C DO +1500 °C,
doradztwo techniczne, szkolenia,
dostawa do klienta

- poliuretan - otuliny, płyty, kształtki
  - polietylen - otuliny, płyty, maty
  - kauczuk syntetyczny - otuliny, płyty, role
  - wełna szklana - otuliny, płyty, maty
  - wełna mineralna - płyty, maty
  - poliester - płyty izolacyjno-drenażowe
  - szkło spienione - otuliny, płyty, kształtki
  - glinkokrzemiany - płyty, maty
  - UNIPAK - szczelniaki dla instalacji
  - akcesoria do izolacji i wentylacji
- Powyższe materiały posiadają badania i atesty
ITB, PZH, COBRI INSTAL

Zakład Hydrauliczny

83-110 Tczew,
ul. Reymonta 36a
tel. (069) 31-11-85
0602-370-916

INSTALACJE MIEDZIANE

SYSTEMY OGRZEWANIA

- SPRZEDAŻ GRZEJNIKÓW PURMO (DeLonghi)
  - KOTŁÓW OLEJOWYCH I GAZOWYCH
  - VALIANT I VISSMANN - CENY IMPORTERA ■ ZBIORNIKI NA PALIWO
  - KOMINY ■ AUTOMATYKA ■ INSTALACJE CO I WODNE
- KOMPLEKSOWE WYKONAWSTWO**

Sprzedaj
ratuj!

Firma Budowlano-Handlowa

Materiały budowlane

NORGIPS

Płyty gipsowo-kartonowe

Glazura, Terakota

Gres, Klinkier

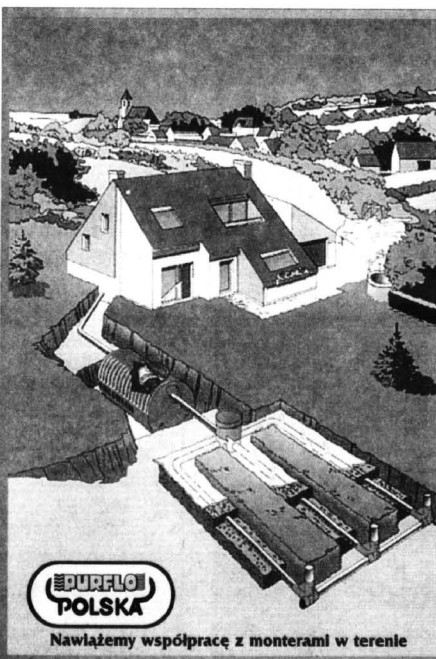
Kleje, Fugi

Listwy wykończeniowe

Hurtownia Mat. Bud.
Gdynia, ul. Morska 46
tel./fax (058) 615-080
godz. 8.00-17.00

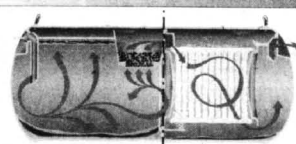
Sklep: Gdańsk - Osowa
ul. Kielnieńska 65, tel. (058) 52-54-40
godz. 10.00-18.00

WSZYSTKIE SOBOTY
godz. 9.00-14.00 - Hurtownia
godz. 9.00-13.00 - Sklep

Nawiążemy współpracę z monterami w terenie

- PRZYDOMOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW OD 2 DO 200 MIESZKAŃCÓW
- OSIEDLWY OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
- SEPARATORY WĘGLOWODORÓW
- SEPARATORY TŁUSZCZU
- ZBIORNIKI NA OLEJ OPALOWY

- Wykonywanie konstrukcji stalowych
- Budowa hal przemysłowych
- Usługi remontowo-budowlane

KONSTAL

ZAKŁAD USŁUGOWO-PRODUKCYJNY
KONSTAL s.c.
NIP 583-030-20-57
83-116 TCZEW
TCZEWSKIE ŁAKI, ul. Poprzeczna 1
TEL./FAX (069) 31-38-22
tel. kom. 090 537 891

CZYSTY DOM

cd. ze str. 13

Pojemności osadnika

Osadniki mają pojemność od 1 do 5 m³. Obliczając potrzebną pojemność, bierze się pod uwagę liczbę osób w gospodarstwie domowym. Przyjmuje się, że jedna osoba wytwarza 150 litrów ścieków w ciągu trzech dob. Czteroposobowe gospodarstwo potrzebuje więc osadnika o pojemności 1800 litrów (w zaokrągleniu 2 m³).

Obsługa oczyszczalni sprowadza się do czyszczenia osadnika. Osady usuwa się średnio co 2-3 lata. Mniej więcej co pół roku należy umyć filtr. Trzeba to zrobić również wtedy, gdy zauważymy, że odpływy ścieków ze zbiornika jest zbyt mały. Widać to w studzience rozdzielczej, usytuowanej między zbiornikiem a rurami rozszaczkującymi, po zdjęciu pokrywki studzienki i np. spuszczeniu wody w sedesie.

Biopreparaty

Procesy klarowania i fermentacji ścieków przebiegają samoczynnie. Detergenty czy antybiotyki zubożają florę bakteryjną, dlatego dla jej uzupełnienia, utrzymania i zintensyfikowania procesów biologicznych stosuje się biopreparaty.

Stosowanie biopreparatów w przydomowej oczyszczalni wpływa na przyspieszenie procesu rozkładu, lepsze oczyszczenie ścieków, zmniejszenie ilości osadu, zmniejszenie ilości bakterii chorobotwórczych oraz likwidację nieprzyjemnego zapachu. Dzięki biopreparatom również tradycyjne szambo będzie lepiej oczyszczone, zmniejszy się ilość osadu i koczucha, a zwiększy pojemność użytkowa. Jeżeli szambo jest nieszczelne, zmniejszy się też zagrożenie sanitarne (ale nie zostanie zlikwidowane, ponieważ biopreparaty nie neutralizują ścieków).

Najczęściej spotykane biopreparaty to BIO, Biolatrin, Septifos i Septonic. Przy szambie i zbiorniku o pojemności 4-6 m³ miesięczne wydatki na preparaty wyniosą od 1,50 do 3 zł.

Montaż

Czy założenie drenazu jest możliwe, powinien stwierdzić specjalista. On również powinien doradzić, jak go prawidłowo wykonać. Należy uwzględnić warunki topograficzne, rodzaj gleby i poziom wody, ocenić

przepuszczalność gruntu, wyliczyć wielkość zbiornika, wielkość powierzchni drenazu i długość rur, a także wybrać miejsce usytuowania oczyszczalni na działce. Inaczej należy układać rury rozszaczkujące na terenie płaskim, inaczej na spadzistym; trzeba zachować właściwy spadek rur, bardzo dokładnie posadokować zbiornik i go wyizolować. Wymaga to fachowej wiedzy i doświadczenia.

Oferta rynkowa zbiorników oferowanych przez producentów różni się kształtem lub materiałem, z którego są wykonane. Wszyscy producenci gwarantują skuteczność ich działania.

Ceny zbiorników takiej samej wielkości są porównywalne. Koszty będą niższe, jeśli wykorzystają się istniejące szambo. Niektóre firmy sprzedają elementy oczyszczalni wraz z montażem, inne - kompletne zestawy do samodzielnego montażu.

Montaż oczyszczalni to około 30 proc. całkowitych kosztów, a połowę kosztów montażu stanowią materiały np. na przygotowanie podłoża (m.in. żwir, żużel, folia).

Na budowę biologicznej oczyszczalni ścieków można uzyskać preferencyjny kredyt z Banku Ochrony Środowiska.

Ceny

Przykładowe ceny oczyszczalni przydomowych (zbiornik i zestaw rozszaczkujący) dla gospodarstw 4-5-osobowych:

- * Aseko - 2557 zł (bez montażu u, jedynie z posiadaniem zbiornika)
- * Nevepoxl - 2291 zł (bez montażu)
- * Purflo - 3800 zł (z montażem)
- * Purflo - 3000 zł (z montażem, zestaw dzialkowy - zbiornik o poj. 1 m³)
- * Sotralentz - 3420 zł (z montażem)
- * Wavin - 1500 zł (bez montażu, zbiornik jako wkład do istniejącego szamba).

IGLO KWIŹNYN TECH
Kwidzyn, ul. Grudziądzka 1,
tel./fax (055) 79-33-43, (055) 79-63-03
Gdańsk, ul. Dąbrowszczyków 9,
tel./fax (058) 53-75-47,
Grudziądz, ul. Gen. Bema 39,
tel./fax (051) 234-46,
Toruń, ul. Aszasa Chmielarska 27,
tel./fax (056) 211-04.

**CHŁODNICTWO,
BUDOWA KOMÓR
CHŁODNICZYCH,
KLIMATYZACJA,
OSPRZĘT ELEKTRYCZNY,**

DOSTAWA PROJEKTY * MONTAŻ

HURTOWNIA BHP
„WEGA” s.c.

Zukowo ul. Kościarska 11 tel. 81-71-68
Tczew ul. 30 Stycznia 35 (za sklepem ABC) tel. kom. 0602 364 380
Gdańsk ul. Grunwaldzka 417 tel. 52-38-51

oferuje:

- ubrania drelichowe zwykłe, ubrania ocieplane
- ubrania kolorowe (możliwość zamówienia nadruku)
- sprzęt do pracy na wysokościach
- maski i półmaski ochronne
- sprzęt przeciwpożarowy
- sprzęt elektroizolacyjny
- instrukcje stanowiskowe i znaki
- rękawice ochronne
- apteczki
- drukarki akcydensowe

POLECAMY W CIĄGŁEJ SPRZEDAŻY:

- elektrody (BILDON)
- tarcze do ciecía stali i betonu
- drut spawalniczy 0,8; 1,0 i 1,2

Zakupiony towar zamywony do Klienta!

ABIMEL
PRODUCENT MEBLI
HURTOWNIA
MATERIALÓW STOLARSKICH

Największy wybór POSTFORMINGÓW w Trójmieście
PANELI PODŁOGOWYCH I PŁYT WIÓROWYCH FIRM:
KRONOPOL - Żary
ZPW - Grajewo
PROSPAN - Wieruszów

Do dyspozycji szeroki program akcesoriów firm:
BLUM, HÄFELE, uchwyty, piły firmy FABA,
zlewomywaki firmy FRANKÉ,
materace firmy SEMBELLA

80-715 GDAŃSK, ul. Litewska 6 Starogard Gdański, ul. Skalskiego 1
tel./fax (058) 35-91-42 do 44 tel. (069)16-250-79, 16-296-47 do 48
31-53-36, tel.kom. 0602 231 146 fax 16-274-36

DOMEX s.c.
system PANORAMA, REHAU
MALBORK (Płaski), Biuro Handlowe, ul. Saperów 13, tel. (055) 72-84-70
Produkcja, ul. Daleka 117, tel. (055) 72-12-13

TYPOWE OKNA W CIĄGŁEJ SPRZEDAŻY
oferujemy
SEGMENTOWE BRAMY GARAŻOWE prod. USA

PHUP Tczew,
ul. Westerplatte 7
tel. 0602 611 328
w godz. 8.00-16.00

EKO-REM-BUD
HURTOWNIA CHEMII BUDOWLANEJ
OFERUJE DO SPRZEDAŻY:

- ✓ farby, lakiery, impregnaty
- ✓ materiały wykończeniowe
- ✓ kleje, zaprawy, fugi
- ✓ narzędzia budowlane
- ✓ środki BHP

USŁUGI

- ogólnobudowlane
- wykończeniowe
- montaż okien i sidingu

OFERTA DLA PRODUCENTÓW MEBLI
proponujemy dostawy
materiałów niemieckiej firmy

WITKO

- * płyty laminowane gr. 8, 10, 16, 19 mm,
- * blaty robocze gr. 40 mm,
- * MDF gr. od 5 do 38 mm, MDF gięty,
- * obrzeża melaminowe do płyt i blatów z klejem i bez kleju.

jakość doskonała
cena bardzo atrakcyjna!

Gdańsk - Orunia, ul. Wschodnia 13
tel. 0-58/39-09-01, 39-41-81

pełna gama kolorów

Studio Ruslika

OKNA I DRZWI NA CAŁE ŻYCIE KUP W TERRAZYCIE

OKNA PCV - ALUMINIUM DRZWI DREWNO

TERRAZYT® PRODUCENT

BIURA HANDLOWE
ELBLĄG, ul. Zaczęta 2, tel./fax (055) 32-49-36
GDAŃSK, ul. Grunwaldzka 138, tel./fax (058) 45-79-15, tel. 45-16-46
GDAŃSK, ul. Krzywoustego 352, tel./fax (058) 57-23-91
BYDGOSZCZ, ul. M. F. Focha 20, p.12, tel./fax (052) 45-70-41
BYDGOSZCZ, ul. Sobieszczyńska 3, tel./fax (052) 42-99-34, tel. 42-30-03 wew. 358

SOLIDNOŚĆ, DOŚWIADCZENIE, GWARANCJA

STOLARKA Z PCV I ALUMINIUM
okna, drzwi z PCV w systemie „THYSSEN”
okna, drzwi, przeszklenia aluminiowe z profili „REYNAERS”
Produkcja, montaż, serwis, transport
„POL-WEST” sp z o.o. Zakład Pracy Chronionej
80-530 Gdańsk, ul. Uczniowska 33
tel. 43-05-95, 43-22-51, fax 43-21-19

DLA PŁATNIKÓW PFRON - ULGI

HURT-DETAL

Henryk Radomski

OFERUJE:

- KOTŁY C.O.**
- VIESSMANN**
- Buderus**
- Beretta**
- VIGAS NA DREWNO**
- PONADTO OFERUJEMY SZEROKI WYBÓR ART. METALOWYCH**
83-200 STAROGARD GD., ul. Kościuski 46
tel./fax (069) 162-35-35

- GRZEJNIKI C.O.**
brugnan
- Terma**
- Electrolux**

- ZAWORY Kształtki**
- MIEDŹ**
- FAJANS**
- SANITARNY**

lenia promocji grzejników electrolux od 5% do 10%

Gdynia Osiedle Lipowa
Osiedle Orłowski
Osiedle Sokółka

Gdańsk Galeria Malczewskiego
Kamieniczka Serdeczna
Willi Zaczęta

Sopot Kamienica Sopotka

Sprzedajemy

mieszkania

Osiedle Sokółka

HOSSA

Biuro obrotu nieruchomości Hossa SA
81-310 Gdynia, ul. Słaska 35/37, tel. 209 233, 211 808, 211 406
80-244 Gdańsk, ul. Grunwaldzka 76/78
tel. 45 38 45, 41 12 31 wew. 333, tel.kom. 0 602 219 849

